

SİRKÜLER
Sayı: 2012/87

İstanbul, 13.04.2012
Ref: 4/87

Konu:

YENİ TÜRK TİCARET KANUNU KAPSAMINDA YAYINLANMASI GEREKEN İKİNCİL DÜZENLEMELERDEN BAZI TÜZÜKLERİN TASLAKLARI YAYINLANMIŞTIR

Hatırlanacağı üzere, 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu kapsamında yayınlanması beklenen ikincil mevzuat hakkında 23.03.2012 tarihli ve 2012/65 No.lı sirkülerimiz tarafınıza gönderilmişti. Sirkülerde yayınlanması beklenen 3 tüzük, 6 yönetmelik ve 11 tebliğin başlıklarına yer verilmişti.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca hazırlanan ikincil mevzuat kapsamındaki;

- Ticaret Sicili Tüzüğü Taslağı,
- Ticaret Şirketlerinin Denetlenmesine Dair Tüzük Taslağı,
- Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Tüzük Taslağı

genel ve madde gerekçeleri ile birlikte T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı internet sitesi www.gumruk.gov.tr adresinde kamuoyunun görüşüne sunulmuştur. İlgili tüzük taslaklarına www.icticaret.gov.tr adresindeki İç Ticaret Genel Müdürlüğü internet sitesinden de ulaşmak mümkündür.

Saygılarımızla,

DENGE DENETİM YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

EK:

- Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Tüzük Taslağı
- Ticaret Şirketlerinin Denetimine Dair Tüzük Taslağı
- Ticaret Sicili Tüzüğü Taslağı ve Ticaret Sicili Tüzüğü Taslağı Madde Gerekçeleri

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Erkan YETKİNER

YMM

Mazars/Denge Vergi Departmanı, Ortak

eyetkiner@mazarsdenge.com.tr

Güray ÖĞREDİK

SMMM

Mazars/Denge Vergi Departmanı, Kıdemli Müdür

gogredik@mazarsdenge.com.tr

**ANONİM ŞİRKETLERDE
ELEKTRONİK ORTAMDA YAPILACAK GENEL KURULLARA İLİŞKİN TÜZÜK
TASLAĞI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Tüzüğün amacı, anonim şirket genel kurul toplantılarına elektronik ortamdan katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esasların düzenlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Tüzük, anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamdan katılmaya, öneride bulunmaya, görüş açıklamaya ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esasları düzenler; ayrıca genel kurullara elektronik ortamdan katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneğini, oyun hak sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasının esaslarını, Elektronik Genel Kurul Sisteminin işleyiş esaslarını, bu sistemin katılımcılarının yükümlülüklerini, denetim usul ve esaslarını içerir.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Tüzük, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 - (1) Bu Tüzükte geçen;

- a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nı,
- b) Borsaya kote şirket: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası düzenlemeleri uyarınca borsaya kote olan anonim şirketleri,
- c) Elektronik Genel Kurul Sistemi (EGKS): Genel kurullara elektronik ortamda katılmayı teminen 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 10/A maddesi uyarınca payları Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler için Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından sağlanacak elektronik platformu ve diğer şirketlerin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kuracakları veya destek hizmeti alabilecekleri bilişim sistemini,
- ç) Elektronik Ortamda Katılma: Anonim şirket genel kurul toplantılarına Elektronik Genel Kurul Sisteminden katılmayı, görüş açıklamayı, öneride bulunmayı ve oy kullanmayı,
- d) Güvenli Elektronik İmza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 4 üncü maddesinde tanımlanan elektronik imzayı,
- e) Hak sahibi: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun hükümleri uyarınca anonim şirket genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma hakkı olan gerçek veya tüzel kişiyi,
- f) Kanun: 13/1/2011 tarihli ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununu,

g) Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK): 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 10/A maddesi uyarınca kurulmuş olan Merkezi Kayıt Kuruluşu'nu,

ğ) MERSİS: Yüksek Planlama Kurulunun 12/7/2006 tarihli ve 2006/38 sayılı kararı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından kurulan Merkezi Sicil Kayıt Sistemini,

h) Tevdi eden temsilcisi: Kanunun 429 ncu maddesinde belirtilen temsilciyi,

ı) Toplantı Başkanlığı: Kanunun 419 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulan başkanlığı,

ifade eder.

Genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmü örneği ve uygulama

MADDE 5 - (1) Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketlerin esas sözleşmesinde, aşağıda belirtilen hükmün genel kurul toplantılarının düzenlendiği maddelerden biri içerisinde yer alması zorunludur:

“Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım

Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkına sahip olanlarbu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket,Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Tüzük hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına ve oy vermelerine imkan tanıyacelektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alarak yararlanabilecektir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında esas sözleşmenin bu hükmü uyarınca, kurulmuş olan sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Tüzük hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.”

(2) Hak sahipleri ve temsilcilerinin elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılma ve oy kullanmasına imkan tanıyacak şirketler, yukarıda belirtilen esas sözleşme hükmünde herhangi bir değişiklik yapmadan bu metni esas sözleşmelerine aktarmak zorundadır. Esas sözleşmelerinde bu maddede belirtilen esas sözleşme hükmü bulunan şirketler, yapacakları her genel kurul toplantısında hak sahiplerinin ve temsilcilerinin genel kurula elektronik ortamda katılabilmelerini ve oy verebilmelerini sağlamak zorundadır. Yukarıda belirtilen esas sözleşme değişikliğinin, payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerce, bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonra yapacakları ilk genel kurul toplantısında yapılması zorunludur. Bu esas sözleşme değişikliğinin ilk genel kurulda yapılacak olması, bu Tüzüğün yürürlüğe girdiği tarih itibariyle hak sahiplerinin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılmaları için gerekli olan sistemin kurulması ve hak sahiplerine elektronik ortamda katılma imkanının sağlanması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

(3) Payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemleri MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Kurul Öncesi İşlemler

Genel kurula ilişkin bilgi ve belgelere erişimin sağlanması

MADDE 6 - (1) Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketlerin genel kurul toplantı çağrılarının, genel kurul öncesi hak sahiplerinin incelemesine sunulması zorunlu olan belgelerin ve toplantı gündemine ilişkin belgelerin güvenli elektronik imzayla imzalanmış şekliyle Kanunda öngörülen süreler içinde şirketin kendi internet sitesinde ve EGKS'de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurulması zorunludur.

Elektronik ortamda genel kurula katılma bildirimi

MADDE 7- (1) Genel kurula elektronik ortamda şahsen veya temsilcileri aracılığıyla katılmak isteyen hak sahipleri bu tercihlerini EGKS'den bildirmek zorundadır.

(2) Genel kurula hak sahibi yerine temsilcinin katılacağı durumda temsilcinin kimlik bilgisinin EGKS'ye kaydedilmesi zorunludur. Temsilcinin toplantıya fiziki katılacağı durumlarda da yetkilendirme bu şekilde yapılabilir. Hak sahibi temsilci tayin ederken temsilcisini genel olarak yetkilendirebileceği gibi her bir gündem maddesine ilişkin ayrı ayrı da yetkilendirebilir. Hak sahibinin talebi halinde temsilci EGKS'de talimata aykırı oy kullanamaz.

(3) Tüzel kişi hak sahipleri adına bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca EGKS'de yapılacak bildirimlerin tüzel kişi imza yetkilisince Kanunun 1526 ncı maddesi uyarınca şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla imzalanması gerekir.

(4) Bu maddenin yukarıdaki fıkraları çerçevesinde yapılacak bildirimler hak sahibinin talimatına uygun olarak payların tevdi edildiği kuruluş tarafından da yapılabilir.

(5) Şirket, genel kurula katılma taleplerini kontrol ederek EGKS'den kabul veya reddeder.

(6) Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılacağını bildiren hak sahibi bu tercihini EGKS'de geri alabilir. Elektronik ortamda katılma yönündeki bu talebini geriye almayan hak sahibi veya temsilcisi genel kurul toplantısına fiziken katılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Kurul Anındaki İşlemler

Toplantıya katılım

MADDE 8 - (1) Genel kurula elektronik ortamda katılım, hak sahiplerinin veya temsilcilerinin güvenli elektronik imzaları ile EGKS'ye girmeleriyle gerçekleşir.

(2) Toplantıya elektronik ortamda katılan hak sahipleri ve temsilcilerine ilişkin liste toplantı başlamadan önce EGKS'den alınır. Bu liste Kanunun 407 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca çıkarılacak Yönetmelik hükümleri çerçevesinde hazır bulunanlar listesinin oluşturulmasında kullanılır.

Toplantının elektronik ortamda açılması

MADDE 9 – (1) Genel kurul toplantısı fiziki ve elektronik ortamda aynı anda açılır. Toplantının açılabilmesi için ilgili mevzuattaki şartların yerine getirildiğinin Bakanlık temsilcisince de tespiti zorunludur. EGKS'deki teknik işlemlerin toplantı anında yerine getirilmesi için toplantı başkanı tarafından uzman kişiler de görevlendirilebilir.

Elektronik ortamda görüş iletme

MADDE 10- (1) Hak sahibi elektronik ortamda katıldığı genel kurul toplantısında görüşlerini elektronik olarak iletir.

Oy verme

MADDE 11 - (1) Genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılanlar, toplantı başkanının ilgili gündem maddesine ilişkin oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra, oylarını EGKS üzerinden kullanır.

(2) Her gündem maddesinin toplantı başkanının oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra ayrı ayrı oylanması zorunludur. Hak sahibi veya temsilci ilgili gündem maddesine ilişkin olarak verdiği oyu değiştiremez. Oylama sonucu, EGKS üzerinden toplantı başkanına iletilir. Toplantı başkanı bu sonucu ve varsa elektronik ortamda gönderilen muhalefet beyanını tutanağa işler.

Tutanak

MADDE 12- (1) Kanunun 422 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulacak tutanak Kanunun 407 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca çıkarılacak Yönetmelik hükümleri çerçevesinde EGKS'ye eklenir.

(2) Hazır bulunanlar listesi ve toplantı tutanağı toplantı bitiminde Bakanlık temsilcisine elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam içerisinde de teslim edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Şirketlerin yükümlülükleri

MADDE 13 - (1) Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketler, bu Tüzüğün diğer maddelerinde belirtilen yükümlülüklerin yanında aşağıda belirtilen yükümlülükleri de yerine getirmek zorundadır:

a) Şirketler Kanunun 1527 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre EGKS'nin Tüzük ve Kanun hükümlerine uygunluğunu Bakanlık tarafından çıkarılacak Tebliğde belirlenen esas ve usullere uygun olarak tespit ettirip tescil ve ilan ettirmek zorundadır.

b) Şirketler varsa organın temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilcilerin bilgilerini EGKS'de hak sahiplerinin bilgisine sunar.

c) Şirketler, EGKS'de yapılan tüm işlemlere ilişkin kayıtları, genel kurula elektronik ortamda katılan hak sahiplerinin ve temsilcilerinin kimlik bilgilerini, elektronik ortamda, bunların gizliliğini ve bütünlüğünü sağlayarak on yıl süreyle saklamak zorundadır. Borsaya kote şirketler için elektronik genel kurul arşivini saklama zorunluluğu MKK tarafından yerine getirilir.

ç) Payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler, kendileri veya destek hizmeti aldıkları kuruluşlar aracılığıyla genel kurul toplantısına ilişkin görüntü ve ses

naklini EGKS'ye aktarmak ve sistemin işleyişine ilişkin olarak Bakanlık tarafından çıkarılacak Tebliğle belirlenecek işletim kurallarına uymak zorundadır.

d)Şirketlerin elektronik genel kurul sistemini kurmak yerine destek hizmeti alımı yaptıkları durumda destek hizmeti alınan şirketler için de bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanır. Aksi takdirde bu şirketlerden destek hizmeti alınamaz. EGKS'den kaynaklanan nedenlerle hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan gerek destek hizmeti alan gerek destek hizmeti veren şirketin sorumluluğu genel hükümlere göre belirlenir.

Toplantı başkanlığının görevleri

MADDE 14- (1) Kanununun 419 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca toplantı başkanlığını oluşturacak üyeler güvenli elektronik imza sahibi kişiler arasından seçilir.

Denetim

MADDE 15 - (1) Bakanlık, EGKS'nin mevzuata uygun hizmet verip vermediğini resen veya şikâyet üzerine denetleyebilir veya denetletebilir.

Elektronik Genel Kurul Sistemindeki işlemler

MADDE 16 – (1) Bu Tüzük hükümleri uyarınca EGKS'de yapılacak işlemler ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır.

Bakanlığın düzenleme yetkisi

MADDE 17 – (1) Bu Tüzüğün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile EGKS'nin taşınması gereken teknik ve güvenlik kriterleri Bakanlıkça çıkarılacak Tebliğlerle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE1 - (1) Bakanlıkça, genel kurula ilişkin belgelerin EGKS tarafından MERSİS'e elektronik ortamda aktarılması uygulamasının başlatılmasına kadar genel kurul belgeleri toplantı bitiminde, toplantı başkanı tarafından, Bakanlık temsilcisinin kurumsal elektronik posta adresine veya Kayıtlı Elektronik Posta hesabına gönderilir veya elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam içinde Bakanlık temsilcisine teslim edilir.

Yürürlük

MADDE 18 - (1)13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesinin beşinci fıkrasına göre hazırlanıp, Danıştay tarafından incelenmiş olan bu Tüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 - (1) Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesinin beşinci fıkrasında; anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy vermeye ilişkin hükümlerin uygulanmasına dair esasların bir tüzük ile düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Tüzük taslağında; anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamdan katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esaslar ile genel kurullara elektronik ortamdan katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği, oyun hak sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasının esasları, Elektronik Genel Kurul Sisteminin işleyiş esasları, bu sistemin katılımcılarının yükümlülükleri, denetim usul ve esasları düzenlenmektedir.

Tüzük taslağının hazırlanmasına dayanak oluşturan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1527 nci maddesinin gerekçesinde; anonim şirketlerde genel kurulların elektronik ortamda yapılmasına dair açıklamalara yer verilmiştir. Anonim şirketlerde online genel kurullara katılım, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, hukuksal sonuçları açısından fiziki katılımın, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün sonuçlarını doğuracaktır. Anonim şirketlerin esas sözleşmelerine koyacakları hükümler ve diğer düzenlemelerin, Tüzük ile tespit edileceği ifade edilmiştir. Ayrıca pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketler açısından, en büyük sorunun yönetsel anlamda yaşanan güç boşluğu olduğu ve pay sahiplerinin genel kurullara katılımının yetersiz kalabildiği değerlendirilmiştir. Online genel kurulların, bu soruna önemli bir katkı sağlayacağı ve halka açık anonim şirketlerin daha şeffaf bir şekilde yönetilmelerine hizmet edeceği belirtilmiştir.

Bu doğrultuda Kanunda belirtilen Tüzük taslağı yukarıdaki ihtiyaçlara cevap verecek şekilde hazırlanmıştır.

Ayrıca Tüzük taslağında, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer almaktadır. Anonim şirketler bu hükmü değişiklik yapmadan esas sözleşmelerine Tüzükte belirtilen şekilde aynen aktaracaklardır. Bu Tüzüğün yürürlüğe girmesi ile birlikte genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde zorunlu hâle gelecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Maddeyle Tüzüğün amacı belirlenmektedir. Amaç, anonim şirket genel kurul toplantılarına elektronik ortamdan katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esaslarının düzenlenmesidir.

MADDE 2 - Maddeyle Tüzüğün kapsamı belirlenmektedir. Tüzükte anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamdan katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esaslar ile genel kurullara elektronik ortamdan katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği, oyun hak sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasının esasları, Elektronik Genel Kurul Sisteminin işleyiş esasları, bu sistemin katılımcılarının yükümlülükleri, denetim usul ve esasları düzenlenmektedir.

MADDE 3 – Dayanak maddesidir.

MADDE 4 – Maddede, Tüzükte kullanılan bazı terimlerin tanımlarına yer verilmektedir.

MADDE 5 – Maddenin ilk fıkrasında Kanunun 1527 nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketlerin esas sözleşmelerinde yer alacak hüküm örneği yer almaktadır. Söz konusu hüküm örneği esas sözleşmede genel kurula ilişkin hususların düzenlendiği maddelerden birinde aynen yer alacaktır. Hükümün amacı genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketlerin yapacakları tüm genel kurul toplantılarında hak sahiplerinin ve temsilcilerinin toplantıya elektronik ortamda da katılabilmeleri ve Tüzükte belirtilen haklarını kullanabilmelerini sağlamaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketlerin Kanunun 1527 nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, esas sözleşmeye konulacak hüküm örneğini hiçbir değişiklik yapmadan esas sözleşmelerine aktarmak zorunda oldukları vurgulanmaktadır. Fıkroda ayrıca söz konusu esas sözleşme değişikliğinin en geç ne zaman yapılması gerektiği açıklığa kavuşturulmuştur. Buna göre Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca genel kurullara elektronik ortamda katılma sistemini uygulamak zorunda olan payları borsaya kote şirketlerce esas sözleşme değişikliklerinin Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ilk genel kurul toplantısında yapılması zorunlu tutulmuştur. Diğer yandan bu esas sözleşme değişikliğinin ilk genel kurulda yapılacak olmasının Tüzüğün yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hak sahiplerine genel kurula elektronik ortamda katılma imkanının sağlanması zorunluluğunu ortadan kaldırmayacağı Kanunun 1527 nci maddesinin beşinci fıkrasının amir hükmüne uygun olarak açıklanmıştır. Bu bağlamda esas sözleşme değişikliği henüz yapılmamış bile olsa zorunluluk kapsamında olan şirketler Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonra yapacakları tüm genel kurullarda hak sahiplerine genel kurula elektronik ortamda katılma imkanını sağlayacaklardır.

Maddenin üçüncü fıkrasında payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmaya ilişkin işlemlerinin MKK tarafından sağlanan Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden yapılacağı hükme bağlanmıştır. Bu şirketlerin genel kurullarına kimlerin katılacağına ilişkin liste Kanunun 415 inci ve 417 nci maddeleri uyarınca MKK tarafından verilecek olup bu şirketler ile MKK arasında üst düzey güvenliği haiz elektronik altyapı kurulmuş durumdadır.

MADDE 6 - Maddede Elektronik Genel Kurul Sisteminde hak sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulacak belgeler düzenlenmektedir. Bu belgeler güvenli elektronik imzayla imzalanmış şekliyle en geç ilgili düzenlemelerdeki sürelerle uygun olarak Elektronik

Genel Kurul Sisteminde hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurulacaktır. Fıkırdaki sayılan belgeler sınırlı sayıda değildir. Şirket genel kurul toplantısıyla ilgili tüm belgeleri Elektronik Genel Kurul Sisteminde hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurabilir. Amaç genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketlerde hak sahiplerinin genel kurula ilişkin gerek genel kurul öncesi işlemlerini (belgelerin incelenmesi, katılım beyanında bulunma v.b) gerek genel kurul anındaki işlemlerini (görüş açıklama, soru sorma, oy kullanma vb) tek bir yerden kolayca yapabilmesidir.

MADDE 7- Maddenin birinci fıkrasında genel kurula elektronik ortamda şahsen veya temsilcileri aracılığıyla katılmak isteyen hak sahiplerinin bu tercihlerini Elektronik Genel Kurul Sisteminden bildirecekleri hükme bağlanmaktadır. Genel kurula elektronik ortamda şahsen veya temsilci aracılığıyla katılmak isteyen hak sahibi öncelikle bu tercihini Elektronik Genel Kurul Sisteminden bildirecektir. Amaç hak sahipliğine ilişkin gerekli kontrollerin ve toplantı öncesi hazırlıklarının (*elektronik ortamda katılacağı beyan eden hak sahiplerinin sayısına göre internet band genişliğinin sağlanması, fiziki toplantı salonunun hazırlanması vb*) yapılmasına imkan tanınarak, genel kurulun ilgili düzenlemelere uygun olarak sorunsuz bir biçimde yapılabilmesidir.

Maddenin ikinci fıkrasında genel kurula temsilcinin katılacağı durum düzenlenmektedir. Genel kurula temsilci katılacaksa hak sahibi kendini temsil edecek kişinin kimlik bilgisini Elektronik Genel Kurul Sistemine kaydetmelidir. Hak sahibi bu şekilde temsilci tayin ederken temsilcisini genel olarak yetkilendirebileceği gibi her bir gündem maddesine ilişkin kullanacağı oyu belirterek ayrı ayrı da yetkilendirebilecektir. Bu durumda temsilci hak sahibinin talimatına uygun oy kullanabilecektir. Diğer yandan fıkrada düzenlenen bir diğer husus ise temsilcinin toplantıya fiziki olarak katılacağı durumlarda da yetkilendirmenin Elektronik Genel Kurul Sisteminde yapılabilmesidir.

Maddenin üçüncü fıkrasında tüzel kişi hak sahipleri tarafından yapılacak bildirimler düzenlenmektedir. Tüzel kişi hak sahipleri adına yapılacak bildirimler tüzel kişi imza yetkilisince Kanunun 1526 ncı maddesi uyarınca şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla imzalanacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında bu madde uyarınca yapılacak bildirimlerin hak sahibinin talimatına uygun olarak payların tevdi edildiği kuruluş tarafından da yapılabileceği düzenlenmektedir. Bu sayede hak sahipleri Elektronik Genel Kurul Sisteminde kayıt işlemlerini bizzat kendileri yapabilecekleri gibi bu kayıt işlemini paylarını tevdi etmiş oldukları kuruma da yaptırabileceklerdir.

Maddenin beşinci fıkrasında genel kurula katılma taleplerinin şirket tarafından kontrol edilerek bu taleplerin kabul veya reddedileceği hükme bağlanmaktadır. Bu kontrol toplantıya şahsen veya temsilcisi aracılığıyla katılma isteğini ileten kişinin toplantıya katılma hakkı bulunup bulunmadığının tespitine ilişkindir. Payları MKK tarafından kayden izlenen şirketlerde bu kontrolün artık MKK kayıtlarından anlık olarak yapılması imkan dahilindedir. Diğer şirketlerde ise şirket nezdindeki belge ve defterlere göre kontrol işlemi yapılacaktır. Talebin kabulünün veya reddinin Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden yapılması ile hak sahibinin talebinin kabul edilip edilmediği hakkında anlık olarak bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Maddenin altıncı fıkrasında elektronik ortamda katılacağını bildiren hak sahibinin bu tercihini geri alabilmesi düzenlenmektedir. Hak sahibi bu tercihini Elektronik Genel Kurul Sisteminden geri alabilecektir. Bu talebini geriye almayan hak sahibinin toplantıya fiziken katılamayacağı ise fıkrada izahi nitelikte belirtilmektedir.

MADDE 8 - Maddenin birinci fıkrasında genel kurula elektronik ortamda katılacağını bildiren hak sahiplerinin toplantı günü yapmaları gereken usuli işlem düzenlenmektedir. Bu

hak sahiplerinin toplantıda hazır olduklarının kabulü için güvenli elektronik imzaları ile Elektronik Genel Kurul Sistemine girmeleri gerekmektedir. Bu giriş işleminin hangi süre aralığında yapılacağı ise Bakanlık tarafından çıkarılacak Tebliğle belirlenecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında toplantıya elektronik ortamda katılan hak sahipleri ve temsilcilerine ilişkin listenin Elektronik Genel Kurul Sisteminden alınacağı düzenlenmektedir. Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca toplantıya elektronik ortamda katılma fiziki katılmanın bütün hüküm ve sonuçlarını doğuracağından alınacak bu listenin hazır bulunanlar listesinin oluşturulmasında dikkate alınacağı belirtilmektedir.

MADDE 9 – Maddede toplantının elektronik ortamda açılması düzenlenmektedir. Kanunun 419 uncu maddesi uyarınca toplantıyı yönetecek kişi toplantıya elektronik olarak katılanların haklarını kullanabilmesi için Elektronik Genel Kurul Sistemi uygulamasını da eş zamanlı olarak açacaktır. Bu sayede toplantıya elektronik ortamda katılanlar ve fiziken katılanlar haklarını eş zamanlı olarak kullanabileceklerdir. Diğer yandan toplantı başkanının Elektronik Genel Kurul Sistemindeki teknik işlemlerin toplantı anında yerine getirilmesi için uzman kişiler de görevlendirilebileceği hükme bağlanarak toplantı başkanının hem fiziki toplantıyı hem Elektronik Genel Kurul Sistemini aynı anda idare etmesinin yaratabileceği gecikmelerin ve olası aksaklıkların önlenmesi amaçlanmıştır. Bu uzman kişiler söz konusu işlemleri toplantı başkanı ve Bakanlık temsilcisi gözetiminde yerine getireceklerdir.

MADDE 10- Maddede toplantıya elektronik ortamda katılan hak sahibinin görüşlerinin elektronik olarak iletileceği belirtilmektedir.

MADDE 11 - Maddenin birinci fıkrasında oyun ne zaman kullanılacağı hükme bağlanmaktadır. Toplantıya elektronik ortamda katılanlar, toplantı başkanının ilgili gündem maddesine ilişkin oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden oylarını kullanacaklardır.

Maddenin ikinci fıkrasında her gündem maddesinin toplantı başkanının oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra ayrı ayrı oylanacağı belirtilmektedir. Fıkra da ayrıca kullanılan oyun değiştirilemeyeceği vurgulanmaktadır. Toplantı başkanı elektronik ortamda gönderilen oyların sonucunu Elektronik Genel Kurul Sisteminden alacaktır. Toplantı başkanı bu sonucu ve varsa elektronik ortamda gönderilen muhalefet beyanını tutanağa işletecektir.

MADDE 12- Maddenin birinci fıkrasında Kanunun 422 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulacak tutanağın Elektronik Genel Kurul Sistemine ekleneceği hükme bağlanmaktadır. Tutanağın Elektronik Genel Kurul Sistemine eklenmesi ile gerek toplantı tutanağının Yüksek Planlama Kurulunun 12/7/2006 tarihli ve 2006/38 sayılı kararı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından kurulan Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'ne (MERSİS) tescil işlemleri için elektronik ortamda aktarılması gerekse elektronik ortamda katılımın sağlandığı genel kurullara ilişkin tüm bilgi ve belgelere tek bir merkezden erişilebilmesi amaçlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında hazır bulunanlar listesinin ve toplantı tutanağının toplantı bitiminde Bakanlık temsilcisine elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam içerisinde teslim edileceği belirtilmektedir.

MADDE 13 - Maddede genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketlerin yükümlülükleri düzenlenmektedir.

Fıkranın (a) bendinde Elektronik Genel Kurul Sisteminin Tüzük ve Kanun hükümlerine uygunluğunu Bakanlıkça çıkarılacak Tebliğde belirlenen esas ve usullere uygun olarak tespit ettirip tescil ve ilan ettirmek yükümlülüğü düzenlenmektedir. Amaç Elektronik Genel Kurul Sisteminin Kanun ve Tüzük hükümlerine uygunluğunun sağlanmasıdır. Söz

konusu tespit işlemi Bakanlıkça çıkarılacak Tebliğde belirlenen esas ve usullere göre yapılacaktır.

Fıkranın (b) bendinde dayanak Kanunun 428 nci maddesi ile hukuk sistemimize kazandırılan organın temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilcilerin bilgilerinin Elektronik Genel Kurul Sisteminde hak sahiplerinin bilgisine sunulması yükümlülüğü düzenlenmektedir. Kitleli temsilciler olarak da adlandırılan bu temsilcilere ilişkin bilgilerin şirketler tarafından Elektronik Genel Kurul Sisteminde hak sahiplerinin bilgisine sunulması özellikle halka açık şirketlerde görülen güç boşluğunun giderilmesi ve pay sahipleri demokrasisinin sağlanması amacı ile de uyumludur. Fıkra Tüzüğün 6 ncı maddesi hükmüyle birlikte değerlendirildiğinde hak sahibi genel kurula ilişkin tüm belgelere tek bir noktadan erişmiş olacaktır.

Fıkranın (c) bendinde Elektronik Genel Kurul Sisteminde yapılan tüm işlemlere ilişkin kayıtların tutulma şekli ve saklama yükümlülüğü düzenlenmiştir. Buna göre genel kurula elektronik ortamda katılan hak sahiplerinin ve temsilcilerinin kimlik bilgileri, elektronik ortamda, bunların gizliliği ve bütünlüğü sağlanarak on yıl süreyle saklanacaktır. Borsaya kote şirketler için elektronik genel kurul arşivini saklama zorunluluğu Tüzüğün beşinci maddesinin üçüncü fıkrası ile uyumlu olarak MKK tarafından yerine getirilecektir.

Fıkranın (ç) bendinde toplantı yerindeki görüntünün ve ses naklinin Elektronik Genel Kurul Sistemine aktarılması ve sistemin işleyişine ilişkin olarak Bakanlıkça Tebliğle belirlenecek işletim kurallarına uyma yükümlülüğü düzenlenmektedir. Şirketler görüntü ve ses naklini bizzat kendileri Elektronik Genel Kurul Sistemine aktarabilecekleri gibi bu konuda destek hizmeti de alabileceklerdir.

Fıkranın (d) bendinde elektronik genel kurul sistemini kurup diğer şirketlere destek hizmeti veren şirketlerin bu sistemlerini maddenin (a) bendi uyarınca tescil ve ilan ettirecekleri düzenlenmektedir. Şirketler kurup işlettikleri sistemleri bu şekilde tescil ettirmeyen şirketlerden destek hizmeti alamayacaklardır. Amaç destek hizmeti olarak alınan elektronik genel kurul sisteminin Kanun ve Tüzük hükümlerine uygunluğunun sağlanmasıdır. Ayrıca fıkroda Elektronik Genel Kurul Sisteminden kaynaklanan nedenlerle hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan ötürü sorumluluğun genel hükümlere göre belirleneceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 14- Maddede toplantı başkanının Tüzük kapsamındaki görevleri düzenlenmektedir. Toplantı başkanının bu Tüzük kapsamında temel görevi Kanunun 419 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca seçeceği toplantı başkanlığını oluşturacak üyeleri güvenli elektronik imza sahibi kişiler arasından seçmektir. Diğer yandan toplantı başkanının ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan görevlerini de yerine getireceği tabidir.

MADDE 15 - Maddede Elektronik Genel Kurul Sisteminin mevzuata uygun hizmet verip vermediğini resen veya şikâyet üzerine Bakanlık'ın denetleyebileceği veya denetleyebileceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 16 – Maddede Elektronik Genel Kurul Sisteminde yapılacak işlemlerin ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanacağı hükme bağlanarak işlem güvenliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 17 – Maddede Kanunun 210 uncu maddesine uygun olarak Bakanlığın düzenleme yetkisi hükme bağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketlerin genel kurul belgelerinin MERSİS ile Elektronik

Genel Kurul Sistemi entegrasyonu sağlanıncaya kadar Bakanlık Temsilcisine teslim usulü düzenlenmektedir.

MADDE 18 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 19 – Yürütme maddesidir.

TİCARET ŞİRKETLERİNİN DENETİMİNE DAİR TÜZÜK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tüzüğün amacı; 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulan ve faaliyet gösteren ticaret şirketleri ile kuruluşları ve faaliyetleri diğer kanunlarla düzenlenen ticaret şirketlerinin, Kanunda belirtilen işlemlerinin, Bakanlıkça denetlenmesine ilişkin ilkeleri ve usulleri düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Tüzük, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 210 uncu maddesinin 1 inci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tüzükte geçen;

- a) Bakan: Gümrük ve Ticaret Bakanını,
  - b) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
  - c) Başkanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığını,
  - ç)Denetim elemanı: Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi, Müfettişi ve Müfettiş Yardımcısını,
  - d) Denetim kanıtı: Ticaret şirketlerine ait ticari defterler, finansal tablolar, raporlar ve muhasebe kayıtları da dahil olmak üzere diğer yazışmalar, kayıtlar ve belgeler ile denetim kapsamında diğer gerçek ve tüzel kişilerden elde edilen bilgileri ve belgeleri,
  - e) Genel kurul: Anonim, limited, sermayesi paylara bölünmüş komandit ve kooperatif şirketlerdeki genel kurulu, kollektif ve komandit şirketlerdeki ortaklar kurulunu ve gereğinde ortakların tümünü,
  - f) Kanun: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,
  - g) Ortak: Anonim şirketlerin pay sahiplerini, diğer ticaret şirketlerinin ortaklarını,
  - ğ) Şirket sözleşmesi: Anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde esas sözleşmeyi, kollektif, komandit ve limited şirketlerde şirket sözleşmesini ve kooperatiflerde ana sözleşmeyi,
  - h) Ticaret şirketi: Kollektif, komandit, anonim, limited, sermayesi paylara bölünmüş komandit ve kooperatif şirketi,
  - ı) Yönetim organı: Anonim şirketler ve kooperatif şirketlerde yönetim kurulunu, limited şirketlerde müdürü veya müdürleri, kollektif, komandit ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde yöneticiyi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetimin Amacı, Denetime Konu İşlemler ve Denetim İlkeleri

Denetimin amacı

MADDE 4 - (1) Bakanlıkça yapılacak denetimin amacı; ticaret şirketlerinin Kanuna ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygun işlem yapmalarını sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, Bakanlıkça ticaret şirketlerinin kuruluşundan sona ermesine kadar gerçekleşen işlemlerinin Kanuna ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygunluğu araştırılır, uygunsuzlukların giderilmesi için rehberlik edilir, cezai sorumluluğu tespit edilenler yetkili makamlara, hukuki sorumluluğu tespit edilenler de genel kurul gündemine alınıp görüşülmek üzere şirketin yönetim organına bildirilir ve uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesine yönelik tedbirler alınır.

Denetime konu işlemler

MADDE 5- (1) Ticaret şirketlerinin, Bakanlığın denetimine konu işlemleri aşağıda gösterilmiştir.

- a) Kuruluş işlemleri,
- b) Ticaret siciline tescil ve ilan işlemleri,
- c) Ticaret unvanına ve işletme adına ilişkin işlemler,
- ç) Ticari defterlere ilişkin işlemler,
- d) Birleşme, bölünme ve tür değiştirme işlemleri,
- e) Şirketler topluluğuna, bağlılığa ve hakimiyete ilişkin işlemler,
- f) Genel kurulun çağrılmasına, toplanmasına, karar almasına görevlerine ve yetkilerine ilişkin işlemler,
- g) Yönetim organının oluşumuna, toplanmasına, karar almasına, sorumluluğuna, görev ve yetkilerine yönelik işlemler,
- ğ) Denetçinin seçilmesine ilişkin işlemler,
- h) Şirket sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin işlemler,
- ı) Pay ve sermaye koyma borcuna ilişkin işlemler,
- i) Menkul kıymet işlemleri,
- j) Sermayenin artırılması, azaltılması ve tamamlanması işlemleri,
- k) Finansal tablolara, yıllık faaliyet raporlarına ve yedek akçelere yönelik işlemler,
- l) Kâr, kazanç ve tasfiye payına ilişkin işlemler,
- m) Elektronik ve bilgi toplumu hizmetlerine ilişkin işlemler,
- n) Sona erme ve tasfiyeye yönelik işlemler,
- o) Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere konu işlemler.

(2) Bu maddenin 1 inci fıkrasında sayılan işlemler, her bir ticaret şirketinin türüne göre ve bu türe bağlı özellikleri göz önünde bulundurularak denetlenir. Denetime konu işlemlerin ayrıntıları, Başkanlıkça hazırlanan ve Bakan tarafından onaylanan denetim rehberinde gösterilir. Bu rehber, denetlenenlere Kanuna ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygun işlem yapmalarını özendirmek, yol göstermek ve denetim sırasında talep edilen bilgi ve belgelerin en kısa sürede denetim elemanlarına iletilmesini sağlamak amacıyla Bakanlığın veya Başkanlığın internet sitesinde yayımlanır.

(3) Kuruluşları ve faaliyetleri diğer kanunlarla düzenlenen ticaret şirketlerinin, bu maddenin 1 inci fıkrasında sayılan ancak ilgili kanunları uyarınca münhasıran yetkili bakanlık, kurul, kurum veya kuruluş tarafından denetlenmesi hüküm altına alınan işlem veya işlemleri Bakanlığın denetimi dışındadır.

Denetim ilkeleri

MADDE 6- (1) Ticaret şirketlerinin işlemleri; tarafsızlık, eşitlik, dürüstlük, gizlilik ve mesleki özen ilkelerine göre denetlenir.

- (2) Bu çerçevede;
- a) Denetim kanıtlarının toplanmasında, önyargısız ve tarafsız davranılır.
  - b) Toplanan kanıtlar, adil ve nesnel şekilde değerlendirilir.
  - c) Ulaşılan sonuçlar, yeterli ve uygun kanıtlara dayandırılır ve bu konuda azami mesleki özen ve dikkat gösterilir.
  - ç) Denetlenenlerin incelenen işlemler hakkındaki görüşleri alınır.
  - d) Denetim faaliyetleri yerine getirilirken kanun önünde eşitlik ilkesine uygun hareket edilir.
  - e) Denetim çalışmaları dürüstlük ve sorumluluk duygusu içinde yürütülür.
  - f) Denetim faaliyetlerinin yürütülmesi ve raporlanması aşamalarında gizliliğe riayet edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim Teknikleri, Denetim Usulü ve Düzenlenecek Raporlar

Denetim teknikleri

MADDE 7- (1) Denetim elemanları, yeterli ve gerekli sayıdaki denetim kanıtlarını, aşağıdaki tekniklerin hepsini veya bir kısmını ya da bunlara benzer diğer denetim tekniklerini kullanarak toplarlar.

a) Varlık incelemesi: Ticaret şirketlerinin bilançosunda kayıtlı dönen ve duran varlıkların, fiilen mevcut bulunup bulunmadığının ve mevcudiyeti saptanan varlıkların ticaret şirketine ait olup olmadığının doğrulanması işlemidir.

b) Gözlem: Bazı denetim kanıtlarının elde edilmesi sürecinde, denetim elemanının hazır bulunması ve bu sürece nezaret etmesidir.

c) Doğrulama: Denetim elemanının, ticaret şirketi dışındaki kaynaklardan doğrudan doğruya ya da Başkanlık aracılığıyla yazılı bilgi almasıdır.

ç) Bilgi toplama: Denetim elemanının, denetim sürecinde ilgililerden yazılı veya sözlü olarak bilgi almasıdır.

d) Kayıt sisteminin yeniden kontrolü: Örneklemeler yoluyla kaynak belgelerin seçilmesi ve bu belgelerden hareketle muhasebe kayıt ortamında detaylı inceleme yapılarak işlemlerle ilgili kayıtların doğruluğunun araştırılmasıdır.

e) Yeniden hesaplama: Ticaret şirketi tarafından yapılan hesaplamaların denetim elemanı tarafından doğrulanmasıdır.

f) Belge incelemesi: İşlemlerle ilgili tüm kayıt ve belgelerin ayrıntılı olarak incelenmesidir.

g) Örnekleme: İşlemler grubu içerisindeki kalemlerin bütünü hakkında bilgi edinilebilmesi için bu grup içerisinde yer alan bazı kalemlerin seçilerek incelemeye alınmasıdır.

(2) Denetim kanıtları, ticaret şirketlerine ait tüm varlık, kaynak, gelir ve giderlerin gerçek olduğunu ve bunlara ilişkin bütün işlemlerin doğru tutarlarıyla ve gerçeğe uygun olarak kaydedildiğini, hakların ve yükümlülüklerin gerçek olduğunu, yapılan işlemlerin Kanuna ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygunluğunu tespit etmek amacıyla toplanır.

Denetim usulü

MADDE 8- (1) Ticaret şirketlerinin işlemleri, Bakanlık denetim elemanlarınca denetlenir.

(2) Bakanlık, ticaret şirketlerinin denetimine resen veya ortakların yahut üçüncü şahısların istem, ihbar ve şikayetleri üzerine karar verebilir.

(3) Ticaret şirketlerinin işlemleri, şirketin merkezinde ve gerektiğinde şubelerinde veya ticari işletmesinde denetlenir. Ancak, denetimin belirtilen yerlerde yürütülmesine ilişkin koşulların yeterli ve uygun olmaması halinde denetim çalışmaları, denetim elemanının belirleyeceği yerde sürdürülür.

(4) Ticaret şirketine ait teknolojik alt yapının denetim çalışmaları için yeterli ve güvenli olması ve denetim elemanınca da şirket merkezinde denetim yapılmasına gerek görülmemesi halinde Başkanlığın uygun görüşü üzerine internet veya elektronik ağ üzerinden de denetim yapılabilir.

(5) Denetim elemanları, denetlediği ticaret şirketiyle iştirak, hakim yahut bağlı şirket ilişkisi içinde olan ve bu Tüzük kapsamına giren ticaret şirketlerinin de denetime dahil edilmesini gerekli görürlerse, durumu gerekçesiyle birlikte Başkanlığa bildirirler ve bu konuda izin isterler.

Düzenlenecek raporlar

MADDE 9 – (1) Bakanlık denetim elemanlarınca yapılan denetimler sonucunda aşağıdaki raporlar düzenlenir.

a) Teftiş Raporu: Ticaret şirketlerinin belli bir döneme ait işlemlerinin, örnekleme ve amaca uygun diğer denetim teknikleri kullanılarak, Kanuna ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygunluğunun incelenmesi sonucunda düzenlenen rapordur.

b) İnceleme Raporu: Ticaret şirketlerinin, ihbara veya şikayete konu işlemlerinin amaca uygun denetim teknikleri kullanılarak, Kanuna ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygunluğunun incelenmesi sonucunda düzenlenen rapordur.

c) Soruşturma Raporu: Denetim sırasında, kamu adına soruşturmayı ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğinin öğrenilmesi durumunda yetkili makamlara bildirilmek üzere düzenlenen rapordur.

(2) Denetim elemanlarınca, bu maddenin 1 inci fıkrası uyarınca düzenlenen raporlar Başkanlık bünyesinde oluşturulan Rapor Değerlendirme Komisyonlarınca değerlendirilmek üzere Başkanlığa sunulur.

(3) Ticaret şirketlerinin, kamu düzenine veya işletme konusuna aykırı işlemlerde veya bu yönde hazırlıklarda ya da muvazaalı iş ve faaliyetlerde bulunduğunun Bakanlık denetim elemanlarınca tespit edilmesi halinde Bakanlıkça fesih davası açılabilmesi için inceleme raporu düzenlenir.

(4) Denetim çalışmaları sonucunda;

a) İlgililerin hukuki sorumluluğunu gerektiren durumların tespit edilmesi halinde bu hususlar genel kurul gündemine alınarak ortakların bilgisine sunulması,

b) Diğer bakanlık, kurul, kurum ve kuruluşların görev alanına giren ve bunlar tarafından tedbir alınmasını veya denetim yapılmasını gerektiren durumların tespit edilmesi halinde ise yapılan tespitler yetkili birimlere bildirilmesi, amacıyla teftiş veya inceleme raporlarında belirtilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetlenenlerin ve Diğer Gerçek ve Tüzel Kişilerin Yükümlülükleri

Denetlenenlerin yükümlülükleri

MADDE 10- (1) Ticaret şirketlerinin yönetim organlarının üyeleri, yönetimle görevlendirilen kişiler, komiteler ve çalışanlar; gizli dahi olsa yazılı veya elektronik ortamda tutulan her türlü defter, kayıt, dosya, tutanak ve belgeleri denetim elemanlarının talebi üzerine uygun süre içinde vermekle, incelemelerine hazır bulundurmakla veya gösterecekleri yere getirip denetim elemanınca gerekli görülmesi halinde tutanak karşılığında teslim etmekle, onaylı örneklerini vermekle, tutanakları imzalamakla, tüm bilgi işlem sistemini denetim amaçlarına uygun olarak açmakla, elektronik ortamda tutulan kayıtları okunabilir hale getirmekle, sözlü veya yazılı olarak sorulan hususlara ilişkin bilgileri ve cevapları vermekle, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep halinde göstermekle, sayılmasına ve incelenmesine yardımcı olmakla, denetimin gereği gibi yürütülebilmesi için denetim elemanlarına görevleri süresince uygun bir çalışma yeri sağlamakla, gereken yardımı ve kolaylığı göstermekle ve diğer önlemleri almakla yükümlüdürler.

(2) Bu maddenin 1 inci fıkrasında geçen uygun süre 2 iş gününden az 10 iş gününden fazla olamaz. Bu süre, ticaret şirketinin işlem hacmi, organizasyon yapısı ve denetimin kapsamı göz önünde bulundurularak denetim elemanınca belirlenir ve yazılı veya sözlü olarak ilgililere bildirilir. Haklı sebeplerin varlığı halinde bu süre denetim elemanınca uzatılabilir.

(3) Denetim elemanlarınca istenilen defter, kayıt ve belgeler ile bunlara ilişkin bilgilerin belirlenen sürede verilmemesi veya eksik verilmesi ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarının engellenmesi halinde bu fiillerden sorumlu olanlar denetim elemanınca yazılı olarak uyarılır. Uyarı yazısında, Kanunun 562 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmüne aykırı davranışların cezai sorumluluğu gerektirdiği belirtilir. Söz konusu yazıyı tebellüğ etmekten kaçınan veya uyarı yazısına rağmen yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında ise kamu adına soruşturma ve kovuşturma yapılması için soruşturma raporu düzenlenir.

Diğer gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri

MADDE 11- (1) Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamuya yararlı dernekler, noterler, bankalar, sigorta şirketleri ile diğer gerçek ve tüzel kişiler, denetimin gereği olarak, denetim elemanı tarafından istenilen bilgileri, belgeleri, kayıtları ve raporları gerek elektronik ortamda gerekse de yazılı olarak vermekle ve gerekli yardımı sağlamakla yükümlüdürler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim elemanlarının görevlendirilmeleri ve diğer hususlar

MADDE 12- (1) Denetim elemanlarının görevlendirilmeleri, çalışma biçimleri, düzenlenen raporların değerlendirilmesi ve raporlar üzerine yapılacak işlemler, 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesi uyarınca Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir.

Ticaret şirketlerinin tüzel kişiliğinin sona ermesi halinde denetim

MADDE 13- (1) Tüzel kişiliği sona eren ticaret şirketlerinin işlemleri, defterlerin ve belgelerin saklanma süresi göz önünde bulundurularak bu Tüzük hükümlerine göre Bakanlıkça denetlenebilir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler ve atıflar

MADDE 14- (1) 15/7/1972 tarihli ve 7/4656 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen ve 7/8/1972 tarihli ve 14269 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük, bu Tüzüğün yürürlüğe girmesiyle birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, 15/7/1972 tarihli ve 7/4656 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzüğe yapılan atıflar bu Tüzüğe yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 15- (1) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 210 uncu maddesinin 1 inci fıkrasına göre hazırlanıp, Danıştay tarafından incelenmiş olan bu Tüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 210 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında; ticaret şirketlerinin işlemlerinin, ilkeleri ve usulü bir tüzük ile belirlenerek Sanayi ve Ticaret Bakanlığı denetim elemanlarınca denetleneceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu hüküm, anılan Kanun'un 1534 üncü maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Öte yandan, 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (I) bendinde; şirketleri denetlemek Bakanlığın görevleri arasında sayılmış, anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasında; Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının, Başkan, Başkan Yardımcıları, Grup Başkanları ile Gümrük ve Ticaret Müfettişlerinden oluşacağı belirtilmiş, 3 üncü fıkrasının (c) bendinin 2 numaralı alt bendinde, yerli ve yabancı şirketlerin incelenmesi, denetimi ve soruşturulması görevi adı geçen Başkanlığa verilmiş, son olarak, geçici 2 nci maddesinin 5 inci fıkrasında da mevzuatta Gümrük Müsteşarlığına ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığının bu Kanun Hükmünde Kararname ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığına devredilen birimlerinin görev ve yetkileri nedeniyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığına yapılmış olan atıfların Gümrük ve Ticaret Bakanlığına yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yukarıda yer verilen hükümleri uyarınca da 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 210 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında geçen "Sanayi ve Ticaret Bakanlığı" ifadesi "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı" şeklinde "denetim elemanları" ifadesi de "Gümrük ve Ticaret Müfettişleri" şeklinde uygulanacaktır.

Diğer taraftan, 30/10/2011 tarihli ve 28100 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 2012 Yılı Programında, Türk Ticaret Kanunu'nun uygulanmasına yönelik ikincil mevzuatın çıkarılması sorumluluğu Gümrük ve Ticaret Bakanlığına verilmiş ve Bakanlığımıza verilen bu görev çerçevesinde de "Ticaret Şirketlerinin Denetimine Dair Tüzük Taslağı" hazırlanmıştır.

Tüzük Taslağının hazırlanmasına dayanak oluşturan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 210 uncu maddesinin 1 inci fıkrasına ilişkin gerekçede; geleneğe uygun olarak Bakanlık düzeyinde yapılan ve daha çok mevzuatın doğru uygulanmasına odaklanmış olan denetlemenin Sanayi ve Ticaret Bakanlığına verildiği, bu denetimin de uzman ve kariyer personel tarafından yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Gerekçede, geleneğe uygun ifadesinin kullanılmasının sebebi, sermaye şirketlerinin işlemlerinin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1533 üncü maddesi hükmü gereğince 1/7/2012 tarihinde yürürlükten kalkacak olan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 274 üncü maddesine dayanılarak 15/7/1972 tarihli, 7/4656 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük" hükümlerine göre Bakanlık müfettişlerince denetlenmesidir.

Bakanlığın ticaret şirketleri üzerindeki denetiminin amacı; Kanunun gerekçesinde de ifade edildiği üzere, ticaret şirketlerinin işlemlerinin mevzuata uygunluğunun sağlanmasıdır. Bu amaca ulaşılabilmesi için yapılacak olan denetimin ilkeleri, usulü ve tekniği uluslararası denetim standartları ile Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının bu alandaki kazanmış olduğu deneyim ve bilgi birikimi göz önünde bulundurularak bu Tüzükte belirlenmeye çalışılmıştır.

Yapılacak denetimler sonucunda; ticaret şirketlerinin işlemlerinin Türk Ticaret Kanununa ve bu Kanuna dayanılarak (ticaret şirketlerine yönelik) çıkarılan düzenleyici işlemlere uygunluk düzeyi tespit edilecek, anılan düzenlemelere aykırı işlemlerin yapıldığının

tespiti halinde ise Kanuna uygun işlem yapılmasını teminen gerekli tedbirler alınacak ve aynı zamanda şirketlerin Kanuna uygun işlem yapmaları için yol gösterici nitelikte rehberlik hizmeti verilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddede, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 210 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının son cümlesi hükmüne uygun olarak Tüzüğün amacı ve kapsamı belirtilmiştir.

Tüzüğün amacı, ticaret şirketlerinin Kanun'da belirtilen işlemlerinin, Bakanlıkça denetlenmesine ilişkin ilkeleri ve usulleri belirlemektir. Bu Tüzük kapsamında denetlenecek ticaret şirketleri ise 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulan ve faaliyet gösteren ticaret şirketleri ile kuruluşları ve faaliyetleri diğer kanunlarla düzenlenen ticaret şirketleridir. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na tabi ticaret şirketleri, kuruluşları ve faaliyetleri diğer kanunlarla düzenlenen ticaret şirketlerine örnek olarak gösterilebilecektir.

Maddede bu ayırımın yapılmasının sebebi, kuruluşları ve faaliyetleri diğer kanunlarla düzenlenen ticaret şirketlerinin denetimi konusunda ilgili kanunları uyarınca yetkilendirilen Bakanlık, kurum, kurul veya kuruluşların görev alanına müdahale etmemektir ki bu husus Tüzüğün 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında da vurgulanmıştır. Bununla birlikte, bu şirketlerin Türk Ticaret Kanununa tabi olan ve ilgili kanunları uyarınca yetkilendirilen kuruluşların denetim kapsamında bulunmayan işlemleri ise Bakanlıkça bu Tüzük hükümlerine göre denetlenecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse; 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda; anonim şirket şeklinde kurulacak sigorta şirketlerinin kuruluşuna, teşkilatına, ana sözleşme değişikliklerine, tasfiyelerine ve birleşmelerine yönelik düzenlemelere yer verilmiş ve bu şirketlerin faaliyetlerinin, varlıklarının, iştiraklerinin, alacaklarının, öz kaynaklarının, borçlarının, kâr ve zarar hesapları arasındaki ilginin ve dengenin, malî bünyeleri ile idarî yapılarını etkileyen diğer tüm unsurların, tahsil edilen primler ile birikimlerin değerlendirilmesi ve korunması ile aktüeryal ve finansal hesap ve dengelerin, sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcıları tarafından denetleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, birer ticaret şirketi olan sigorta şirketlerinin, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu uyarınca münhasıran Sigorta Denetleme Kurulu tarafından denetlenmesi hüküm altına alınan işlemleri adı geçen Kurul tarafından denetlenecek, ancak bu şirketlerin Türk Ticaret Kanununa tabi işlemleri (genel kurul ve yönetim kurulu toplantıları, ortakların bilgi edinme hakları, tescile ve ilana tabi hususların ticaret siciline tescili ile Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilanı, internet sitesinde yer alacak bilgiler gibi) ise bu Tüzük hükümlerine göre Bakanlıkça denetlenecektir.

MADDE 2- Maddede, Tüzüğün hazırlanmasına dayanak oluşturan Kanun maddesi belirtilmiştir.

MADDE 3- Maddede, Tüzükte geçen bazı terimlerin tanımlarına yer verilmiştir.

MADDE 4- Maddede, Bakanlıkça yapılacak denetimin amacı, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 210 uncu maddesinin 1 inci fıkrasına ilişkin gerekçe göz önünde bulundurularak, ticaret şirketlerinin Kanuna ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygun işlem yapmalarını sağlamak şeklinde belirlenmiştir. Çünkü, anılan maddenin gerekçesinde de ifade edildiği üzere, denetimin odaklandığı konu işlemlerin doğru yapılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda; ticaret şirketlerinin kuruluşundan sona ermesine kadar

gerçekleşen işlemlerinin Kanuna ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygunluğu araştırılacak, uygunsuzlukların giderilmesi için rehberlik edilecek, cezai sorumluluğu tespit edilenler yetkili makamlara, hukuki sorumluluğu tespit edilenler de genel kurula bildirilecek ve uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.

MADDE 5- Maddenin 1 inci fıkrasında, ticaret şirketlerinin Bakanlığın denetimine konu işlemleri ana başlıklar halinde sayılmış, 2 nci fıkrası hükmünde de ana başlıklar halinde sayılan denetim konularının, her bir ticaret şirketinin türüne göre ve bu türe bağlı özellikleri göz önünde bulundurularak denetleneceği belirtilmiştir. Denetime tabi tutulacak işlemlerin ayrıntıları ise Başkanlıkça hazırlanacak ve Bakan tarafından onaylanacak denetim rehberine bırakılmıştır. Bunun sebebi, Bakanlığın denetimine tabi olan ve Kanunun ilgili maddelerinde ayrıntılı olarak düzenlenen işlemlerin Tüzükte tekrar edilmesini önlemek ve tüzüklerin çıkarılma amacına da (Kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiği işleri belirtmek) uygun hareket etmektir.

Konuyu örneklemek gerekirse, ticari defterlere ilişkin işlemler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 64 ila 88 inci maddelerinde ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Bu kapsamda, Bakanlık denetim elemanlarınca; defter tutma yükümlülüğünün Kanuna uygun şekilde yerine getirilip getirilmediği (64/1.madde), şirketle ilgili olarak gönderilen her türlü belgenin kopyasının saklanıp saklanmadığı (64/2.madde), ticari defterlerin, açılış ve kapanış onaylarının Kanuna uygun şekilde yaptırılıp yaptırılmadığı (64/3.madde), hileli envanter çıkarılıp çıkarılmadığı (66.madde), yıl sonu finansal tabloların Kanuna uygun içerikte ve şekilde düzenlenip düzenlenmediği (68-73.maddeler), finansal tablolarda yer alan varlıklar ile borçların Kanunda belirtilen değerlendirme ilkelerine uygun olarak değerlendirilip değerlendirilmediği (78-81.maddeler), ticari defterlerin ve ticari defterlere geçirilen kayıtların dayanağını oluşturan belgelerin Kanuna uygun şekilde saklanıp saklanmadığı (82.madde), ticari defterlerin tutulmasında Türkiye Muhasebe Standartlarına uyulup uyulmadığı (88.madde), incelenecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, kuruluşları ve faaliyetleri diğer kanunlarla düzenlenen ticaret şirketlerinin, bu maddenin 1 inci fıkrasında sayılan ancak ilgili kanunları uyarınca münhasıran yetkili bakanlık, kurul, kurum veya kuruluş tarafından denetlenmesi hüküm altına alınan işlem veya işlemlerinin Bakanlığın denetimi dışında kaldığı belirtilmiş ve bu Tüzüğün amaç ve kapsam maddesine paralel düzenleme yapılmıştır. Konuya ilişkin örneğe bu Tüzüğün 1 inci maddesine ilişkin gerekçe kısmında yer verilmiştir.

MADDE 6- Maddede, ticaret şirketlerinin işlemlerinin denetlenmesinde uyulacak ilkeler, bu konudaki uluslararası denetim standartları ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının bu konudaki deneyimi ve bilgi birikimi göz önünde bulundurularak belirlenmeye çalışılmıştır.

MADDE 7- Maddenin 1 inci fıkrasında; ticaret şirketlerine ait işlemlerin Kanuna ve kanuna dayanılarak çıkarılan düzenleyici işlemlere uygunluk düzeyinin ölçülmesinde kullanılacak denetim kanıtlarının, hangi denetim tekniklerinden yararlanılarak toplanacağı bu konudaki uluslararası uygulamalar göz önünde tutularak belirlenmiş, 2 nci fıkrasında da kanıtların toplanmasındaki amaç belirtilmiştir.

MADDE 8- Maddenin 1 inci fıkrasında; Bakanlığın ticaret şirketlerinin işlemleri üzerindeki denetim yetkisinin bu konuda uzman ve kariyer sahibi olan denetim elemanlarınca kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Maddenin 2 nci fıkrasında; Bakanlığın ticaret şirketlerinin denetimine nasıl karar vereceği belirtilmiştir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında; ticaret şirketlerinin işlemlerinin, şirketin merkezinde ve gerektiğinde şubelerinde veya ticari işletmesinde de denetleneceği, ancak denetimin belirtilen yerlerde yürütülmesine ilişkin koşulların yeterli ve uygun olmaması halinde ise denetim çalışmalarının, denetim elemanının belirleyeceği yerde sürdürüleceği hüküm altına alınmıştır.

Maddenin 4 üncü fıkrasında; bilgi işlem teknolojisindeki gelişmeler de göz önünde tutularak terminolojide e-denetim şeklinde ifade edilen denetim usulüne de olanak tanınmıştır. Bu denetimin gerçekleştirilebilmesi için üç şartın bir arada gerçekleşmesi gerekmektedir. Birinci şart, ticaret şirketine ait teknolojik alt yapının denetim çalışmaları için yeterli ve güvenli olması, ikinci şart, denetim elemanınca şirket merkezinde denetim yapma gerekliliğinin olmadığına anlaşılması bir başka deyişle denetimin gereği gibi sonuçlandırılmasına yönelik denetim kanıtlarının şüpheye yer vermeyecek şekilde internet veya elektronik ağ üzerinden elde edilebilmesi, üçüncü ve son şart da denetim elemanının bu yöndeki talebinin Başkanlıkça uygun görülmesidir.

Maddenin 5 inci fıkrasıyla; denetim elemanlarına gerekli görmeleri halinde denetlediği ticaret şirketiyle iştirak, bağlı yahut hakim şirket ilişkisi içinde olan ticaret şirketlerini de denetleme imkanı verilmektedir. Ancak, bu durumun gerekçesiyle birlikte Başkanlığa bildirilmesi ve Başkanlıktan izin alınması gerekmektedir.

MADDE 9- Maddenin 1 inci fıkrasında; Bakanlık denetim elemanları tarafından yapılan denetim çalışmaları sonucunda düzenlenecek rapor türlerine yer verilmiş, 2 nci fıkrasında; 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin 6 ncı fıkrası hükmüne uygun olarak denetim elemanlarınca düzenlenen raporların, Başkanlık bünyesinde oluşturulan Rapor Değerlendirme Komisyonlarınca değerlendirilmek üzere Başkanlığa sunulacağı belirtilmiş, 3 üncü fıkrasında; ticaret şirketlerinin, kamu düzenine veya işletme konusuna aykırı işlemlerde veya bu yönde hazırlıklarda ya da muvazaalı iş ve faaliyetlerde bulunduğu Bakanlık denetim elemanlarınca tespit edilmesi halinde bu şirketler aleyhine Bakanlıkça fesih davası açılabilmesi için inceleme raporu düzenleneceği, 4 üncü fıkrasının (a) bendinde; ilgililerin (kurucuların, yönetim organı üyelerinin, tasfiye memurlarının, işlem denetçilerinin, denetçilerin, yöneticilerin ve Kanunda sayılan diğer kişilerin) hukuki sorumluluğunu gerektiren durumların tespit edilmesi halinde, bu hususların şeffaflık ve hesap verme ilkeleri çerçevesinde genel kurul gündemine alınarak ortakların bilgisine sunulması, (b) bendinde de diğer bakanlık, kurul, kurum ve kuruluşların görev alanına giren ve bunlar tarafından tedbir alınmasını veya denetim yapılmasını gerektiren durumların tespit edilmesi halinde ise yapılan tespitlerin idarenin bütünlüğü çerçevesinde yetkili birimlere bildirilmesi amacıyla teftiş veya inceleme raporlarında belirtileceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 10- Maddede, 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin 5 inci fıkrası hükmü ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 562 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmü göz önünde bulundurularak denetimin sağlıklı ve etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için denetlenenlerin yükümlülükleri ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, ticaret şirketlerinin yönetim organı üyelerinin, yönetimle görevlendirilen kişilerin, komitelerin ve çalışanların; gizli dahi olsa yazılı veya elektronik ortamda tutulan her türlü defter, kayıt, dosya, tutanak ve belgeleri denetim elemanlarının talebi üzerine uygun süre içinde vermekle yükümlü oldukları belirtilmiş, ikinci fıkrasında, uygun sürenin 2 iş gününden az 10 iş gününden fazla olamayacağı, sürenin ticaret şirketinin işlem hacmi, organizasyon yapısı ve denetimin kapsamı göz önünde bulundurularak denetim

elemanınca belirleneceği ve yazılı veya sözlü olarak ilgililere bildirileceği, haklı sebeplerin varlığı halinde ise bu sürenin denetim elemanınca uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu sürenin, örneğin 5 iş günü şeklinde belirlenmemesinin sebebi, denetime tabi ticaret şirketlerinin işlem hacimlerinin ve organizasyon yapılarının birbirinden farklı olması ve ayrıca denetim kapsamına (teftiş ve inceleme) göre de talep edilecek belgelerin nicelik olarak değişiklik göstermesidir. Böyle bir süre belirlendiği durumda 5 günlük süre bazı ticaret şirketleri için gereğinden fazla uzun bazı ticaret şirketleri için de gereğinden kısa olabilecektir. Maddenin üçüncü fıkrasında, denetim elemanlarınca istenilen defter, kayıt ve belgeler ile bunlara ilişkin bilgilerin belirlenen sürede verilmemesi veya eksik verilmesi ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarının engellenmesi halinde bu fiillerin Kanununun 562 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmü uyarınca cezai sorumluluğu gerektirdiğinin bildirileceği, söz konusu bildirim almaktan kaçınanlar veya uyarı yazısına rağmen yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında da kamu adına soruşturma ve kovuşturma yapılması için soruşturma raporu düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 11- Maddeyle, denetim çalışmalarının sağlıklı bir şekilde sonuçlandırılabilmesini teminen, gerek ticaret şirketleri nezdinde edinilen kanıtların doğruluğunu karşılaştırmak gerekse şirket kayıtları üzerinden elde edilmesi mümkün olmayan veya olamayan kanıtlara ulaşılabilmesi için diğer gerçek ve tüzel kişilerin denetimin gerektirdiği bilgi, belge ve raporları denetim elemanlarının talebi üzerine vermeleri hüküm altına alınmıştır.

MADDE 12- Maddeyle, denetim elemanlarının görevlendirilmeleri, çalışma biçimleri, düzenlenen raporların değerlendirilmesi ve raporlar üzerine yapılacak işlemler, ticaret şirketlerinin denetiminin yanında bir çok alanda denetim görev ve yetkisi bulunan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının bu konularda yapacağı düzenlemelerde yeknesaklığın sağlanması amacıyla 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesi uyarınca Bakanlıkça hazırlanacak yönetmeliğe bırakılmıştır.

MADDE 13- Maddeyle, tüzel kişiliği sona eren ticaret şirketlerinin işlemlerinin de Kanun gereği defterlerin ve belgelerin saklanma süresi içinde denetlenebilmesi olanağı getirilmiştir. Bu düzenleme sayesinde, tüzel kişiliği sona eren ticaret şirketlerinin gerek yönetim organı üyeleri gerekse de tasfiye memurları şirketin tüzel kişiliğinin sona erdiğini ileri sürerek tüzel kişiliğin sona erdiği tarih öncesinde yaptıkları işlemleri denetim dışında bırakamayacaklardır.

MADDE 14- Maddenin 1 inci fıkrasıyla; 15/7/1972 tarihli, 7/4656 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük”ün yürürlükten kaldırıldığı, 2 nci fıkrasıyla da, yürürlükten kaldırılan Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzüğe mevzuatta yapılan atıfların bu Tüzüğe yapılmış sayılacağı belirtilmiştir. Mevzuatta yapılan atıflara, Umumi Mağazaların Denetimine Dair Tüzükte yapılan atıf örnek olarak gösterilebilecektir.

MADDE 15- Maddede, Tüzüğün yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

MADDE 16- Yürütme maddesidir.

İçindekiler

TİCARET SİCİLİ TÜZÜĞÜ TASLAĞI	9
BİRİNCİ KISIM.....	9
Genel Hükümler	9
BİRİNCİ BÖLÜM.....	9
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar.....	9
Amaç ve kapsam	9
Dayanak.....	9
Tanımlar	9
İKİNCİ BÖLÜM	10
Ticaret Sicili Müdürlüğünün Teşkilatı ve Denetimi.....	10
Kuruluş ve müdürlüğün iş çevresi.....	10
Teşkilat	10
Yönetim.....	11
Müdürlük personelinde aranacak nitelikler	11
Özlük hakları ve uygulanacak disiplin hükümleri.....	12
Bakanlığın gözetim ve denetimi	15
Sorumluluk	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	15
Sicil Kayıtlarının Tutulması, Erişim Hakkı ve Belge Verilmesi	15
Sicilde tutulacak defterler.....	15
Sicil işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve kayıtlarının elektronik ortamda tutulması	15
Veri güvenliği.....	16
Sicil kayıtlarına erişim hakkı.....	17
Onaylı tescil belgesi	17
Onaylı örnek verilmesi	17
Taşınmaza tasarruf belgesi	18
Belgelerin saklanma süresi.....	18
Sicil dosyalarının veya evrakının yetkili makamlara verilmesi.....	18
İKİNCİ KISIM	18
Tescil Usulü.....	18
BİRİNCİ BÖLÜM.....	18
Sicile Başvuru, Belgeler ve Zaman Unsurunun Belirlenmesi	18
Genel olarak	18
Zaman unsurunun belirlenmesi	19

Başvuru, içerik ve şekil	19
Taahhütname	19
Başvuruya yetkili kişiler	19
Mahkeme veya bir resmi kurumun kararına dayanan tescil	21
İKİNCİ BÖLÜM	21
Tescile İlişkin Temel İlkeler.....	21
Gerçeklik ilkesi, aldatma yasağı ve kamu düzenine uygunluk.....	21
Sicil işlemlerinin tabi olduğu hükümler	21
Tescil edilmiş olgularda değişiklikler	22
Tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisi	22
Harçlar	22
Dil.....	22
Süre.....	23
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	23
Müdürlüğün İnceleme Yükümlülüğü, Tescil İsteğinin Reddi, Tescile Davet ve Ceza, Değişikliklerin Tescili, Müdürlüğe Bildirim Yükümlülüğü.....	23
Müdür ve yardımcılarının inceleme yükümlülüğü	23
Tescil isteğinin reddi veya işlemlerde eksiklik bulunması durumunda verilecek kararlar ve tebliği	24
Tescile davet ve ceza	24
Müdürlüğe üçüncü kişilerin başvurması ve sonuçları	24
Müdürlüğe bildirim yükümlülüğü	24
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	25
İtiraz, Geçici Tescil ve İlan	25
İtiraz.....	25
Geçici tescil.....	25
İlan.....	25
BEŞİNCİ BÖLÜM	25
Ticaret Unvanı ve İşletme Adı	25
Gerçek ve tüzel kişilerin unvan ve işletmelerini tescil ettirme yükümlülüğü	25
Ticaret unvanının şekli	25
Ticaret unvanına ilişkin ortak hükümler.....	26
Ticaret unvanına ilişkin Müdürlüğe bildirim ve ceza.....	26
İşletme adı	27
ALTINCI BÖLÜM	27
Ticari Temsilci ve Acente	27

Ticari temsilcinin tescili	27
Acentenin müvekkili adına sözleşme yapma yetkisinin tescili	27
ÜÇÜNCÜ KISIM.....	27
Ticari işletmelerin Tescili.....	27
BİRİNCİ BÖLÜM.....	27
Gerçek Kişilere Ait Ticari İşletmeler	27
Tescil başvurusunda istenen belgeler	28
Tescil	28
Kaydın silinmesi.....	28
İKİNCİ BÖLÜM	28
Derneklere Ait Ticari İşletmeler.....	28
Tescil başvurusunda istenen belgeler	28
Tescil	29
Kaydın silinmesi.....	29
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	29
Vakıflara Ait Ticari İşletmeler	29
Tescil başvurusunda istenen belgeler	29
Tescil	30
Kaydın silinmesi.....	30
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	30
Kamu Tüzel Kişileriyle Kamuya Yararlı Dernekler ve Gelirinin Yarısından Fazlasını Kamu Görevi Niteliğindeki İşlere Harcayan Vakıflara Ait Ticari İşletmeler	30
Tescil başvurusunda istenen belgeler	30
Tescil	31
Kaydın silinmesi.....	31
BEŞİNCİ BÖLÜM	32
Donatma İştiraki	32
Belgeler	32
Tescil	32
Sona erme ve tasfiye.....	32
DÖRDÜNCÜ KISIM	33
Ticaret Şirketlerinin Tescili.....	33
BİRİNCİ BÖLÜM.....	33
Kollektif ve Komandit Şirketler	33
Başvuru ve ibraz edilmesi gereken belgeler	33

Tescil	33
Sona erme ve tasfiye.....	34
Tescil	34
İKİNCİ BÖLÜM	35
Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler	35
Uygulanacak hükümler.....	35
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	35
Anonim Şirketler	35
BİRİNCİ AYIRIM	35
Kuruluş	35
Başvuru ve belgeler	35
Tescil	36
İKİNCİ AYIRIM	37
Genel Sözleşme Değişikliği	37
Başvuru ve tescil	37
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	38
Özel Sözleşme Değişiklikleri	38
I- Sermaye artırımı	38
Başvuru.....	38
Belgeler	38
Tescil	39
II- Şarta bağlı sermaye artırımı.....	40
Belgeler	40
Tescil	40
Sermaye artırımının gerçekleştirilmesi esnasında verilecek belgeler.....	40
Tescil	40
III- Esas sermayenin azaltılması.....	41
Başvuru ve belgeler	41
Tescil	41
IV- Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması.....	41
Başvuru ve belgeler	41
Tescil	42
DÖRDÜNCÜ AYIRIM.....	42
Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler.....	42
Başvuru ve belgeler	42
Tescil	42

Şirketin pay sahibi sayısının bire düşmesi.....	42
BEŞİNCİ AYIRIM.....	42
Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme ve Ek Tasfiye.....	42
Belgeler	42
Tescil	43
Tasfiyeden dönülmesi.....	43
Ek tasfiye.....	43
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	44
Limited Şirket.....	44
BİRİNCİ AYIRIM	44
Kuruluş ve Genel Sözleşme Değişiklikleri.....	44
I- Kuruluş	44
Başvuru ve belgeler	44
Tescil	44
II- Genel sözleşme değişiklikleri.....	45
Belgeler ve tescil	45
İKİNCİ AYIRIM	46
Özel Sözleşme Değişiklikleri	46
I- Esas sermaye artırımı.....	46
Başvuru.....	46
Belgeler	46
Tescil	46
II- Esas sermayenin azaltılması	47
Başvuru ve belgeler	47
Tescil	47
Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması	47
Tescil	48
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	48
Tek Ortaklı Limited Şirketler	48
Başvuru ve belgeler	48
Tescil	48
Şirketin ortak sayısının bire düşmesi.....	48
DÖRDÜNCÜ AYIRIM.....	48
Esas Sermaye Paylarının Geçişi.....	48
Başvuru ve tescil	48
BEŞİNCİ AYIRIM.....	49

Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme ve Ek Tasfiye.....	49
Uygulanacak hükümler.....	49
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	49
Şirketler Topluluğu.....	49
Şirketler topluluğu ve hakimiyet.....	49
Hakimiyet sözleşmesi ve tescil.....	49
Bildirim, tescil ve ilan yükümlülükleri.....	50
ALTINCI BÖLÜM.....	50
Anonim ve limited şirketler ile şirketler topluluğu denetçileri.....	50
Denetçi seçimi ve tescili.....	50
YEDİNCİ BÖLÜM.....	51
Kooperatifler.....	51
Başvuru.....	51
Tescil.....	51
BEŞİNCİ KISIM.....	52
Merkez Değişiklikleri ve Şube.....	52
BİRİNCİ BÖLÜM.....	52
Merkez Değişikliği.....	52
BİRİNCİ AYIRIM.....	52
Türkiye İçinde Merkezin Değişmesi.....	52
Belgeler.....	52
Tescil.....	52
Eski merkezdeki tescil.....	52
Belgelerin gönderilmesi.....	52
İKİNCİ AYIRIM.....	52
Yabancı Bir İşletmenin Merkezinin Türkiye'ye Taşınması.....	52
Başvuru ve tescil.....	52
ÜÇÜNCÜ AYIRIM.....	53
Bir Ticari İşletmenin Merkezini Yurtdışına Taşınması.....	53
Belgeler.....	53
Tescil.....	53
İKİNCİ BÖLÜM.....	54
Şube.....	54
BİRİNCİ AYIRIM.....	54
Şube Kavramı.....	54

Şube tanımı.....	54
Şubenin unvanı	54
İKİNCİ AYIRIM.....	54
Merkezleri Türkiye’de Bulunan Ticari İşletmelerin Şubelerinin Tescili	54
Başvuru ve belgeler	54
Tescil	54
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	55
Merkezleri Türkiye Dışında Bulunan Ticari İşletmelerin Türkiye’deki Şubelerinin Tescili	55
Başvuru ve belgeler	55
Tescil	55
DÖRDÜNCÜ AYIRIM.....	56
Merkez İle Şube Kayıtlarının İlişkilendirilmesi Ve Şube Kaydının Silinmesi.....	56
Merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi	56
Şube kaydının silinmesi.....	56
ALTINCI KISIM.....	56
Birleşme, Bölünme, Tür Değişirme ve Ticari İşletmenin Devri	56
BİRİNCİ BÖLÜM.....	56
Birleşme	56
Başvuru ve belgeler	56
Tescil	58
İKİNCİ BÖLÜM	58
Bölünme	58
Başvuru ve belgeler	58
Tescil	59
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	60
Tür Değişirme	60
Başvuru ve belgeler	60
Tescil	61
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	61
Ticari İşletmenin Devri	61
Ticari işletmenin devri.....	61
BEŞİNCİ BÖLÜM	62
Ticari İşletme İle İlgili Birleşme ve Tür Değişirme	62
Başvuru ve belgeler	62
Tescil	63

YEDİNCİ KISIM	63
İflas ve Konkordato	63
BİRİNCİ BÖLÜM.....	63
İflas, Konkordato Mühleti Verilmesi ve Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato Sözleşmesi	63
İflasın bildirilmesi	63
İflasın tescili	63
Konkordato mühleti verilmesi.....	64
Malvarlığının terki suretiyle konkordato.....	64
Yürürlükten kaldırılan hükümler	65
Yürürlük	65
Yürütme.....	65

TİCARET SİCİLİ TÜZÜĞÜ TASLAĞI

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Tüzüğün amacı, ticaret sicili kayıtlarının tam ve sağlıklı tutulmasını ve emredici hukuk kuralları çerçevesinde kayıtların aleniyetinin ve üçüncü kişiler dahil tarafların hukuki güvenliğinin teminat altına alınmasını sağlamaktır.

(2) Bu Tüzük, ticaret sicili müdürlüklerinin kurulması ve işleyişine, ticaret sicili müdür ve yardımcıları ile diğer personelde aranacak niteliklere, özlük haklarına, disiplin işlerine, tescil zorunluluğunun yerine getirilmesine, ticaret sicili müdürlüklerinin kararlarına karşı itiraz yollarına ve ticaret siciline ilişkin diğer usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Tüzük 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 24 üncü ve 26 ncı maddelerine dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Tüzükte geçen;

- a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Denetim elemanı: Gümrük ve Ticaret Başmüfettişini, Müfettişini ve Müfettiş Yardımcısını,
- c) Diğer personel: Müdürlükte müdür ve müdür yardımcısı dışında çalışan personeli,
- ç) Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 8 inci maddesinde tanımlanan hizmet sağlayıcıyı,
- d) Esnaf: İster gezici ister bir dükkan veya bir sokağın belli bir yerinde sabit bulunsunlar, iktisadi faaliyeti nakdi sermayesinden çok fiziki çalışmasına dayanan ve geliri Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Bakanlar Kurulunca çıkarılacak kararnamede gösterilen sınırı aşmayan ve sanat veya ticaretle uğraşan kişiyi,
- e) Güvenli elektronik imza: 5070 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde tanımlanan elektronik imzayı,
- f) Kanun: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,
- g) Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS): Ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü, ticaret sicili kayıtları ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda sunulduğu merkezi ortak veri tabanını da içeren, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından oluşturulan ve yönetilen uygulamayı,
- ğ) MERSİS numarası: MERSİS'te kaydı tutulan tüzel kişiler ile tacirlere verilen sistem tarafından özel algoritma ile üretilmiş tekil numarayı,
- h) Müdür: Ticaret sicili müdürünü,
- ı) Müdürlük: Müdürün yönetimi altında bulunan ve ticaret sicili işlemlerinin yürütüldüğü ticaret sicil müdürlüğünü,

- i) Müdür yardımcısı: Ticaret sicili müdür yardımcısını,
  - j) Nitelikli elektronik sertifika: 5070 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde tanımlanan sertifikayı,
  - k) Sicil: Ticaret sicilini,
  - l) Sicil gazetesi: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesini,
  - m) Şirket sözleşmesi: Anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde esas sözleşmeyi; kollektif, komandit ve limited şirketlerde şirket sözleşmesini ve kooperatiflerde ana sözleşmeyi,
  - n) Tacir: Kanunda tacir olarak tanımlanan kişileri,
  - o) Tescil tarihi: Müdürlüklerin MERSİS üzerinden güvenli elektronik imza ile gerçekleştirdikleri tescil işlemlerinde imzaya eklenen zaman damgasındaki tarihi,
  - ö) Ticari işletme: Esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmeyi,
  - p) TOBB : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,
  - r) Yerleşim yeri: Gerçek ve tüzel kişiler bakımından 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 19 uncu ve 51 inci maddelerinde ifade edilen yeri, ticari işletme bakımından ise ticari faaliyetin sürdürüldüğü yeri,
  - s) Zaman damgası: 5070 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde tanımlanan kaydı,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ticaret Sicili Müdürlüğünün Teşkilatı ve Denetimi

Kuruluş ve müdürlüğün iş çevresi

MADDE 4 - (1) Müdürlük, ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odalarında, ilgili odanın teklifi ve Bakanlığın izni ile kurulur. Oda bulunmayan veya sicil işlemlerinin yürütülebilmesi için yeterli teşkilatı bulunmayan odaların bulunduğu yerlerde sicil, Bakanlıkça belirlenecek bir odadaki müdürlük tarafından tutulur.

(2) Müdürlük kurulmasını talep eden odaların yeterli teşkilata sahip bulunup bulunmadıkları Bakanlıkça yapılan inceleme sonucuna göre tespit edilir. İncelemede, odanın üye sayısı, gelir durumu, bilgi işlem altyapısı, odada çalışan personelin sayı ve nitelik yönünden yeterlilikleri, odanın kurulu bulunduğu il ya da ilçenin çevresindeki müdürlüklere olan uzaklıkları dikkate alınır. Müdürlüklerin ve müdürlüklere bağlı hizmet birimlerinin kurulmasında aranacak diğer şartlar Kanununun 24 üncü maddesi uyarınca Bakanlıkça çıkarılacak Yönetmelikle belirlenir.

(3) Müdürlüklerin görev alanı odaların kuruldukları il ya da ilçe ile sınırlıdır. Bakanlık oda olmayan ya da olup da yeterli teşkilatı olmayan il ve ilçeleri de içine alacak biçimde müdürlüklerin görev alanlarını değiştirebilir.

(4) Odanın teklifi ve Bakanlığın onayı ile aynı müdürlüğe bağlı hizmet birimleri açılabilir.

Teşkilat

MADDE 5 - (1) Müdürlük; müdür, müdür yardımcısı veya yardımcıları ile diğer personelden oluşur.

(2) Müdür ve yardımcıları, ilgili oda yönetim kurulunun teklifi, Bakanlığın uygun görüşü ve oda meclisinin onayı ile atanır. Müdür ile yardımcılarının görevlerinden

alınmalarında da atanmalarındaki yöntem uygulanır. Ancak görevden alma, oda yönetim kurulunun görevden alma tekliflerinin haklı gerekçelere dayandırılması ve bu gerekçelerin mahallinde veya ilgili bilgi ve belgeler üzerinde Bakanlıkça yapılan inceleme sonucunda uygun görülmesi ve oda meclisinin onaylaması suretiyle gerçekleşir.

(3) Müdürlüklerde ve müdürlüğe bağlı hizmet birimlerinde çalıştırılacak asgari müdür yardımcısı ve personel sayısı, Kanunun 24 üncü maddesi uyarınca Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(4) Ticaret sicili harçlarından Kanunun 1532 nci maddesi uyarınca odaya aktarılan tutar, mizanda ayrı bir hesapta gösterilir ve öncelikle müdürlüğün her türlü ihtiyacı için kullanılır. Aktarılan tutarın sicil hizmetleri için yeterli olmaması halinde gerekli kaynak odaca sağlanır. Odalar, sicil hizmetlerinden elde ettikleri gelir ve harç pay tutarları ile müdürlüğün personel giderlerini ve Bakanlıkça talep edilen diğer hususları da her yılın Mart ayı sonuna kadar yıllık olarak Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

Yönetim

MADDE 6 - (1) Sicil, müdür tarafından yönetilir.

(2) Herhangi bir nedenle müdür ve müdür yardımcısı kadrolarının tamamının boşalması halinde bu görevi yürütebilecek niteliklere sahip müdürlük personelinde biri oda meclisinin kararıyla vekâleten müdür olarak görevlendirilir ve durum yazılı olarak derhal Bakanlığa bildirilir. Ancak, vekâlet görevi altı aydan fazla devam edemez. Bu süre içinde müdür ve/veya yardımcıları atanmaz ise bu Tüzüğün 4 üncü maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

(3) Yardımcılar ve diğer personel arasındaki iş bölümü, müdürlüğün iş yoğunluğu dikkate alınarak müdür tarafından yapılır. Müdür işlerin aksamaması için gereken tedbirleri alır. Sicil hizmetlerinin yürütülmesi sırasında ihtiyaç duyulacak personel, çalışma yeri ile arşiv, demirbaş ve diğer malzemeler oda yönetimince geciktirilmeksizin sağlanır.

(4) Herhangi bir nedenle müdürün görevi başında bulunamaması halinde, müdür yardımcısı Müdürlüğe vekâlet eder. Birden fazla müdür yardımcısının bulunduğu müdürlüklerde, müdürlüğe vekâlet edecek müdür yardımcısını müdür belirler. Müdür ve müdür yardımcılarının zorunlu nedenlerden dolayı birlikte görev başında bulunamayacağı hallerde müdüre vekâlet etmek üzere müdürlük personeli arasından oda meclisince önceden belirlenen bir personel Bakanlığa bildirilir.

(5) Bu Tüzüğün 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca açılan hizmet birimlerindeki işlerin yürütülmesi ve personelin sevk ve idaresinin sağlanması için müdür tarafından ilgili hizmet biriminde görev yapmak üzere bir müdür yardımcısı ve yeterli sayıda personel önerilir, oda tarafından görevlendirme yapılmasını müteakip bu durum derhal Bakanlığa bildirilir.

(6) Müdür ve yardımcıları ile tescil işlemlerinde görevli personele müdürlükteki görevleri dışında başka bir görev verilemez. Bakanlık dışında hiç kimse müdürlüğe veya müdürlük personeline, tescil işlemlerine ilişkin emir ve talimat veremez. Ancak, odanın düzen ve işleyişi ile odanın diğer hizmet birimleriyle işbirliğini gerektiren iş veya faaliyetlere ilişkin verilecek görev ve talimatlar bu kapsam dışındadır.

Müdürlük personeline aranacak nitelikler

MADDE 7 - (1) Müdür veya müdür yardımcısı ile tescil işlemlerinin yürütülmesinde görev alacak diğer personelde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

- b) Müdür ve müdür yardımcılarında 40 yaşını; diğer personelde 35 yaşını doldurmamış olmak,
- c) Askerlikle ilişkisi bulunmamak,
- ç) Müdür ve müdür yardımcıları için kamuda veya özel sektörde en az beş yıl iş tecrübesine sahip olmak veya en az iki yıl müdürlükte çalışmış olmak,
- d) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,
- e) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak,
- f) Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile engeli bulunmamak,
- g) Tacir veya esnaf sayılacak işlerle meşgul olmamak,
- ğ) Kısıtlanmış olmamak,
- h) Üniversitelerin en az dört yıl süre ile eğitim veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, işletme, iktisat fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt içi veya yurt dışındaki öğrenim kurumlarından birini bitirmiş olmak.
- (2) Müdür veya müdür yardımcısı ile tescil işlemlerinin yürütülmesinde görev alacak diğer personelin göreve alınmasındaki usul ve esaslar Kanununun 24 üncü maddesi uyarınca Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.
- (3) Odada çalışan personel için birinci fıkranın (b) bendinde öngörülen şart aranmaz.

Özlük hakları ve uygulanacak disiplin hükümleri

MADDE 8 - (1) Müdürlüklerde görevli müdür ve yardımcıları ile diğer personelin özlük işlemlerinde bu Tüzük hükümleri ile bu Tüzükte düzenlenmemiş hususlarda oda çalışanlarının tabi olduğu mevzuat uygulanır.

(2) Müdür, müdür yardımcıları ile tescil işlemlerinde görev alacak personel ile oda arasında yapılacak hizmet sözleşmeleri belirsiz süreli iş sözleşmesi şeklinde düzenlenir.

(3) Müdür, müdür yardımcıları ile tescil işlemlerinde görev alacak personele sağlanacak ücret ve mali hakların tespitinde; müdürlükte yürütülen hizmetlerin aslilik ve süreklilik arz eden kamu hizmeti olduğu, personelin taşıdığı hukuki ve mali sorumluluk, müdürlüğün iş yoğunluğu ve odanın sicil hizmetlerinden elde ettiği gelir dikkate alınır.

(4) Müdür ve yardımcıları ile tescil işlemlerinin yürütülmesinde görev alacak diğer personele müdürlükteki görevleri nedeniyle verilecek müşterek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Uyarma,
- 1) Görevin tam ve zamanında yapılmasında, kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,
  - 2) Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terk etmek,
  - 3) Yaptığı görevin vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
  - 4) Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,

- 5) Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak,
- b) Kınama,
- 1) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,
  - 2) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,
  - 3) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,
  - 4) Bakanlık talimatlarını yerine getirmemek,
- c) Ücretten kesme,
- 1) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde Bakanlık ve odaca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek,
  - 2) Özürsüz ve kesintisiz olarak iki gün göreve gelmemek,
  - 3) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,
  - 4) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,
  - 5) Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,
  - 6) Hizmet içinde oda ve müdürlük personelinin itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
  - 7) Amirlerine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,
  - 8) Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya yaptırmak,
  - 9) Ticaret yapmak veya personele yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,
  - 10) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,
  - 11) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,
  - 12) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak.
- ç) Görevden alma,
- 1) İdeolojik veya siyasi amaçlarla müdürlüğün veya odanın huzur, sükun ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, hizmetlerin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,
  - 2) Siyasi ve ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart ve benzerlerini odanın herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,
  - 3) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,
  - 4) Özürsüz olarak bir yılda toplam 10 gün göreve gelmemek,
  - 5) Amirlerine, iş arkadaşlarına veya iş sahiplerine hakarete veya fiili tecavüzde bulunmak veyahut bunları tehdit etmek,

- 6) Müdürlük personeli sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,
- 7) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,
- 8) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,
- 9) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
- 10) Görevi süresince bu Tüzüğün 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde sayılan suçların birinden mahkum olmak,
- 11) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek.

(5) Müdür ve müdür yardımcılara dördüncü fıkranın (ç) bendinde öngörülen ceza uygulanamaz. Ancak söz konusu bentte sayılan fiiller, bu Tüzüğün 5 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki görevden alma teklifinin haklı gerekçesi olarak öne sürülebilir.

(6) Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin beş yıl içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir.

(7) Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan Müdürlük personeli için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir.

(8) Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve haller nitelik ve ağırlıkları itibariyle benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.

(9) Disiplin kovuşturmasının yapılmış olması, fiilin genel hükümler kapsamına girmesi halinde, ilgili hakkında ayrıca ceza kovuşturması açılmasına engel teşkil etmez.

(10) Ücretten kesme cezası, ilgili personelin brüt ücretinin en çok 1/10'u olacak şekilde uygulanır.

(11) Disiplin cezası vermeye yetkili olanlar;

a) Müdürler için uyarma, kınama ve ücretten kesme cezası genel sekreter ve yönetim kurulu başkanının müşterek imzası ile verilir. Bu cezalara itiraz oda meclisine yapılır.

b) Müdür yardımcıları için uyarma, kınama ve ücretten kesme cezası müdür ve genel sekreterin müşterek imzası ile verilir. Bu cezalara itiraz oda yönetim kuruluna yapılır.

c) Müdürlükte tescil işlerinde görevli personel için uyarma, kınama ve ücretten kesme cezası müdür yardımcısı ve müdürün müşterek imzası ile verilir. Bu cezalara itiraz genel sekretere yapılır. Görevden alma cezası ise; müdür ve genel sekreterin müşterek imzaları ile verilir. Bu cezaya itiraz yönetim kuruluna yapılır.

(12) Disiplin cezaları ilgililerin savunması alınmadan verilemez. Savunma için yedi günden az olmamak üzere süre verilir.

(13) Disiplin cezalarına itiraz tebliğinden itibaren sekiz gün içinde ilgili makama yapılır. İtirazlar en geç otuz gün içinde karara bağlanır. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

(14) Bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren; uyarma, kınama, ücretten kesme cezalarında bir ay içinde; göreve son verme cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar. Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

(15) Verilen disiplin cezaları Bakanlığa derhal bildirilir.

(16) Haklarında mahkemelerce cezai kovuşturma yapılan müdürlük personeli Bakanlığın uygun görüşü alınarak Oda yönetim kurulu tarafından geçici olarak görevlerinden uzaklaştırılabilir.

Bakanlığın gözetim ve denetimi

MADDE 9 - (1) Bakanlık, müdürlüklerin faaliyetlerini her zaman denetlemeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkilidir. Müdürlükler, Bakanlıkça alınması istenen önlemlere ve verilen talimatlara uymakla yükümlüdür. Denetim, odanın Kanun ve bu Tüzükten doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini de kapsar.

(2) Bakanlık sözü edilen denetimi, denetim elemanları eliyle yapar. Ancak, Bakanlık gerektiğinde ön araştırma niteliğindeki işleri görevlendireceği Bakanlık personeline yaptırabilir. Denetim elemanları, defterleri ancak sicil dairesinin işgal ettiği kısımda inceleyebilirler.

(3) Bakanlık, müdürlük personelinin mesleki bilgi ve görgülerinin artırılmasını sağlamak ve hizmette verimliliği artırmak amacıyla her türlü tedbiri alır, bu hususta TOBB ve odalar ile gerekli işbirliği sağlanır.

Sorumluluk

MADDE 10 - (1) Ticaret sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devlet ve ilgili oda müteselsilen sorumludur. Devlet ve oda zararın doğmasında kusuru bulunanlara rücu eder. Müdür ve yardımcıları ile diğer personel, görevleriyle ilgili suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılırlar ve bunlara karşı işlenmiş suçlar kamu görevlisine karşı işlenmiş sayılır.

(2) Ticaret sicilinin tutulmasından doğan zarar nedeniyle oda aleyhine açılan davalar, müdürlük çalışanlarının görevleri ile ilgili soruşturma ve kovuşturmalar oda tarafından derhal Bakanlığa bildirilir.

(3) Müdürlükçe verilecek kararlara karşı mahkemeye yapılacak başvurularda, Müdürlük odanın yetkilendireceği avukat tarafından temsil olunur.

(4) Ticaret siciline ilişkin her türlü belge ile elektronik ortamda tutulan her türlü kayıtların güvenliğini sağlamak üzere odaca gerekli tedbirler alınır.

(5) Ticaret sicili işlemlerinden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla oda tarafından müdür, müdür yardımcıları ve tescil işlemlerinde görevli müdürlük personeline mesleki sorumluluk sigortası yaptırılması zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sicil Kayıtlarının Tutulması, Erişim Hakkı ve Belge Verilmesi

Sicilde tutulacak defterler

MADDE 11 - (1) Sicilde kullanılacak olan sicil esas defteri, gelen evrak defteri, giden evrak defteri, ihtar ve ceza defterleri, ticari işletme rehni kaydına mahsus defterler ile Bakanlığın uygun ve gerekli göreceği diğer defterler MERSİS'te tutulur. Bu defterlerde yer alacak bilgiler Bakanlıkça belirlenir.

Sicil işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve kayıtlarının elektronik ortamda tutulması

MADDE 12 - (1) Sicil işlemleri, MERSİS üzerinden gerçekleştirilir ve buna ilişkin sicil kayıtları bu sistem üzerinde tutulur.

(2) Tescil edilen ticari işletmeler ile ticaret şirketleri ve bunların şubelerine, tescilleri ile birlikte MERSİS üzerinden bir numara verilir. MERSİS numarası, münhasıran bunlara özgülenmiş numaralar olup değiştirilemez. Bu numara, unvanın silinmesi, değiştirilmesi ve tür değişikliği gibi hallerde de korunur.

(3) Elektronik ortamda yapılan kayıtlar, kayıt tarihlerine göre ve güncel kayıtlar aktif olarak gözükecek şekilde, değişen veya silinen kayıtlar ise pasif olarak, istendiğinde erişilebilecek, ancak üzerinde herhangi bir değişiklik yapılamayacak şekilde tutulur. Müdürlükçe kayıt sırasında yapılan maddi hatalar, müdür veya müdür yardımcısı tarafından düzeltilir. Düzeltme kayıtlarında maddi hata olduğu ve nedenleri belirtilir. Maddi hata sonucu yapılan düzeltme kaydı önceki kaydın tescil tarihini etkilemez ve önceki kayıtlarla birlikte aktif olarak görüntülenir. Maddi hatalı kayıt ilan edilmiş ise, ayrıca düzeltme ilanı da Sicil Gazetesinde ücretsiz olarak yayımlanır.

(4) MERSİS'te meydana gelebilecek teknik aksaklıklardan ötürü elektronik ortamda işlem yapılamaması halinde sicil işlemleri yazılı ortamda yürütülür. Bu işlemlere ilişkin kayıtlar daha sonra müdürlük tarafından geciktirilmeksizin elektronik ortama aktarılır.

(5) Ticaret şirketleri ile gerçek ve tüzel kişi diğer tacirler, Kanunun zorunlu tuttuğu bütün işlemleri elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile yapabilir, bu işlemlerin dayanağı olan belgeleri de aynı usulle elektronik ortamda düzenleyebilirler.

(6) İlgililerce sicil işlemlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi için, ilgililerin güvenli elektronik imza sahibi olmaları zorunludur.

(7) Şirket adına imza yetkisini haiz kişilerin şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla şirketi temsil etmeleri durumunda, kullanılacak nitelikli elektronik sertifikalarda sertifika sahibi alanı içerisine, sertifika sahibinin ismiyle birlikte temsil ettiği tüzel kişinin isminin yazılması ve bu hususun tescil edilmesi zorunludur.

(8) Elektronik ortamda üretilen belgelerin tescile dayanak olabilmesi için, belgelerde güvenli elektronik imza ile birlikte zaman damgasının kullanılması zorunludur.

(9) MERSİS güvenli elektronik imza ve zaman damgalı süreçleri de öngörür.

(10) Bu Tüzükte yer alan tüm sicil işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesine ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkartılacak Tebliğde gösterilir.

Veri güvenliği

MADDE 13 - (1) Sicil, yevmiye defteri ve sicil esas defteri için kullanılan elektronik sistemler aşağıdaki şartları sağlamalıdır:

a) Kaydedilen veriler, hukuki güvenlik, kalıcılık ve kalite açısından uzun süreli arşivlemeye ilişkin standartlara uygun olarak muhafaza edilmelidir,

b) Verilerin formatı, belirli elektronik sistemler ya da yazılımlar üreten bir firmaya bağımlı olmamalıdır,

c) Verilerin güvenliği, kabul edilmiş normlara ve güncel teknik standartlara uygun biçimde sağlanmalıdır,

ç) Veri saklama formatına ve programına ilişkin bir dokümantasyon mevcut olmalıdır.

(2) Bakanlık ile TOBB, elektronik sistemlerin işlerliği ve güvenliği için aşağıdaki önlemleri alırlar:

a) Sistemler arasında veri alışverişini sağlarlar,

b) Verileri yedekleme amacıyla periyodik olarak merkezi olmayan veri taşıyıcılarına kopyalarlar,

c) Verilerin ve elektronik sistemlerin teknik bakımını yaparlar,

ç) Verilere ulaşım yetkisini ve ilgili elektronik sistemlerinin kullanımına ilişkin olarak standartlara uygun bir şekilde düzenleme yaparlar,

d) Verilerin ve elektronik sistemlerin kötüye kullanılmasını engelleyici teknik önlemleri alırlar,

e) Elektronik sistemlerdeki teknik arızaların giderilmesine ilişkin önlemleri alırlar.

(3) Müdürlükler arasındaki veri alışverişi MERSİS üzerinden yapılır.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönerge ile belirlenir.

Sicil kayıtlarına erişim hakkı

MADDE 14 - (1) Tescil işleminin dayanakları olan dilekçe, beyanname, senetler, belgeler ve ilanları içeren gazeteler sicil numarası altında oluşturulan dosya içinde müdürlükçe saklanır.

(2) Herkes sicilin içeriğini ve müdürlükte saklanan tüm senet ve belgeleri inceleyebilir. Bu inceleme elektronik ortamda ve/veya müdürlükte yapılabilir.

(3) Defterler ve belgeler, sicil dairesinin işgal ettiği kısımdan dışarıya çıkarılamaz. Bunların incelenmesinde müdür, kişisel verilerin korunmasına ilişkin hükümler çerçevesinde gerekli tedbirleri almak zorundadır. Ayrıca inceleme esnasında müdürün vereceği talimata inceleyenin uyması zorunludur. Aksi takdirde müdür defter ve belgeleri derhal kaldırabilir.

Onaylı tescil belgesi

MADDE 15 - (1) Bir unvanın ve işletmenin sicile tescili halinde, ilgiliye onaylı bir tescil belgesi verilir. Belgede şu olgular yer alır:

a) Ticaret sicili numarası,

b) Ticaret unvanı,

c) Gerçek kişi işletmelerinde işletme sahibinin kimliği,

ç) Merkezin adresi, şubelerde şubenin adresiyle beraber merkezin adresi,

d) İşletmenin faaliyet alanı,

e) İşletmeye tahsis edilmiş olan sermaye,

f) Belge düzenlendiği sırada işletmeyi temsile yetkili olanlar,

g) Tescili yapan müdürlüğün adı, belgenin verildiği tarih, müdürün veya müdür yardımcısının imzası ve müdürlük mührü.

(2) Bu belge verildiği tarihten itibaren bir yıl için geçerlidir.

(3) Onaylı tescil belgesi üzerinde yer alan bilgilerden herhangi birinin değişmesi halinde, ilgililerin talebine bakılmaksızın onaylı belge yeniden düzenlenerek gideri ve harcı tahsil edilir ve ilgiliye verilir.

Onaylı örnek verilmesi

MADDE 16 - (1) Herkes sicilin içeriğini ve müdürlükte saklanan tüm senet ve belgelerin onaylı örneklerini veya bir olgunun sicilde kayıtlı olup olmadığına dair onaylı belgeleri giderlerini ve harcını ödemek şartıyla alabilir. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından örnek talep edilmesi halinde ücret alınmaz.

(2) Herhangi bir kişinin, bir olgunun sicilde kayıtlı olup olmadığını gösteren onaylı bir belge istemesi halinde, verilecek onaylı belgenin sadece isteme konu olan olgular için geçerli olduğu açıkça belirtilir.

(3) Müdürlüğe verilmiş olan bir belgenin onaylı örneği istendiğinde, onay şerhinde müdürlüğe verilen bu belgenin asıl belge olduğu veya onaysız bir örneği veyahut onaylı bir örneği olduğu açıkça gösterilir.

(4) Asıl bir belgenin örneğinin onayı, altına “Aslı gibidir.” veya bunu karşılayacak benzer bir ibarenin; suret bir belgenin örneğinin onayı ise, altına “Dosyasındaki nüshasının aynıdır.” ibaresinin yazılması ile olur. Onay şerhinde suretin çıkarıldığı yer ve tarih yazılır, müdür tarafından imza edilir ve müdürlük mührü ile mühürlenir.

(5) Müdürlüklerce başvuruların suret ve özetlerinin elektronik ortamda düzenlenmesi halinde, bunların onaylarının güvenli elektronik imza ile yapılması gerekir.

(6) Kayıtlardan ve belgelerden onaysız örnek talep edilmesi halinde harç alınmaz.

Taşınmaza tasarruf belgesi

MADDE 17 - (1) Müdürlükler, 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 2 nci maddesi hükmüne göre ticaret şirketlerinin taşınmaz üzerinde tasarruf edebileceklerini gösteren belgeyi vermekle yükümlüdürler. Şirket sözleşmesinde şirketin taşınmaza sahip olabileceğinin yazılmamış olması belgenin verilmesine engel teşkil etmez.

Belgelerin saklanma süresi

MADDE 18 - (1) Tescil isteminin dayanağı olan dilekçe ve bütün belgeler üzerine MERSİS numarası ve ticaret sicili numarası yazılarak süresiz olarak saklanır.

Sicil dosyalarının veya evrakının yetkili makamlara verilmesi

MADDE 19 - (1) Aşağıda sayılan makamlar, müdürlüklerden, sicilde mevcut evrakın asıllarının kendilerine verilmesini talep edebilirler:

- a) Mahkemeler,
- b) Cumhuriyet savcılıkları,
- c) Denetim elemanları.

(2) Talepte bulunmaya yetkili makamlarca sicil evrakının asıllarının istenilmesi halinde bu evrak asılları dizi pusulası ile imza karşılığı yetkili makamlara teslim edilir. Söz konusu evrakın birer kopyası müdürlükçe saklanır. Yetkili makamlar dosya ile ilgili işlemler biter bitmez sicil evrakının asıllarını iade etmekle yükümlüdür.

(3) Sicil evrakı elektronik ortamda arşivlenmiş ise, ilgili makama elektronik ortamda erişim hakkı tanınarak incelenmesine imkan verilir.

(4) Yetkili makamlar, elektronik ortamdaki veya kağıt ortamındaki belgelerin asılları yerine onaylı örneklerini talep etmeleri halinde elektronik ortamdaki belgeler kağıt ortamına aktarılır, kağıt ortamındaki belgeler ise çoğaltılır ve onaylanarak ilgili makamlara gönderilir.

İKİNCİ KISIM

Tescil Usulü

BİRİNCİ BÖLÜM

Sicile Başvuru, Belgeler ve Zaman Unsurunun Belirlenmesi

Genel olarak

MADDE 20 - (1) Tescil, kural olarak istem üzerine yapılır. Resen veya yetkili kurum veya kuruluşun bildirmesi üzerine yapılacak tescillere ilişkin hükümler saklıdır.

(2) Tescil edilecek bütün kayıtların, sicildeki değişikliklerin ve kayıt silme işlemlerinin doğrulayıcı belgelere dayanması esastır. Kayıtların dayanağı olacak belgelerin yazılı şekilde veya elektronik ortamda Müdürlüğe verilmesi gerekir.

(3) Bu Tüzükte ve Bakanlıkça yapılacak diğer düzenlemelerde işlem türüne göre Müdürlüğe verilmesi gerekli olan belgelerin yanı sıra, Müdürlük tarafından gerekli görülecek doğrulayıcı diğer belgelerin de Müdürlüğe verilmesi gerekir.

Zaman unsurunun belirlenmesi

MADDE 21 - (1) Tescil edilmiş bir olgunun tescil anının saptanmasında:

a) Harca tabi olsun olmasın elektronik ortamlarda gerçekleştirilen bütün işlemlerde tescil tarihi,

b) Harca tabi olmayan işlemlerde ve harca tabi olup da harç makbuzunun aynı gün müdürlüğe ibraz edilmediği hallerde tescil tarihi,

c) Harca tabi olan işlemlerde harç makbuzunun tarihi,

ç) Harcı yatırılmış olsa da, müdürlük tarafından reddedilmiş tescil taleplerine Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca yapılan itiraz üzerine mahkemece tescile karar verilmesi halinde yapılacak tescillerde tescil tarihi,

belirleyicidir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi hükmü anlamında tescil anının saptanmasında belirleyici olan harç makbuzu tarihi ibaresinden kastedilen, işleme ilişkin tescil başvurusu üzerine, müdürlükçe harç tahakkukunun yapılmasını müteakip harcı yatırılarak makbuzunun aynı gün müdürlüğe ibraz edildiği durumlarda makbuzun üzerindeki tarihtir.

(3) Elektronik ortamda gerçekleştirilen bütün işlemlerde tescil tarihi, MERSİS'te zaman damgası ile kayıt altına alınan tarihtir.

(4) Elektronik ortamda müdürlüğe yapılacak tüm başvurularda, başvuru anının tespitinde MERSİS'teki tarih esas alınır.

Başvuru, içerik ve şekil

MADDE 22 - (1) Müdürlüğe başvuru yazılı şekilde ya da elektronik ortamda yapılır.

(2) Dilekçede istem açıkça belirtilir ve tescil edilecek olgular gösterilir. Dilekçeye doğrulayıcı belgelerin asılları ya da onaylı örnekleri eklenir. Belgeler hukuki gereklere uygun şekilde onaylanarak imzalanır. Onaylı örnekler elektronik ortamda da hazırlanabilir.

(3) Başvurunun elektronik ortamda yapılması halinde dilekçe ve belgeler güvenli elektronik imza ile imzalanır.

(4) Dilekçe tescil isteminde bulunmaya yetkili kişi veya kişilerce imzalanır.

(5) Dilekçe sahibi kimliğini ispat etmek zorundadır. Dilekçedeki imza noterlikçe onaylanmışsa, ayrıca kimliğin ispatlanmasına gerek yoktur. Müdür noter tarafından onaylanmamış imza bakımından her türlü karşılaştırmayı yapar, üyenin dosyasında istemde bulunan kişinin daha önceden verdiği onaylı imza sirküleri varsa bununla karşılaştırır, gerek gördüğü takdirde dilekçe altındaki imzanın notere tasdik edilmesini ister.

Taahhütname

MADDE 23 - (1) Herhangi bir işletmenin veya unvanının tescilini isteyen gerçek veya sermaye şirketleri dışındaki ticaret şirketleri dahil olmak üzere tüzel kişi ile, yetkili kıldığı diğer kişilerden müdürlükçe tescil dilekçesi ve imzalara ait belgelerden ayrı olarak taahhütname istenir. Taahhütnamede; işletmenin unvanı, sermayesi, açık adresi, işletmenin açılış tarihi ve bu tarihteki gerçek faaliyetinin konusu açıkça gösterilir. Taahhütnamenin altına içerdiği bilgilerin doğru olduğu, aksinin tespit edilmesi durumunda sorumluluğun taahhütnameyi imzalayan kişi ya da kişilere ait olduğu notu düşülerek imzalanır.

Başvuruya yetkili kişiler

MADDE 24 - (1) Tescil istemi ilgililer veya temsilcileri yahut hukuki halefleri tarafından yetkili Müdürlüğe yapılır. İlgililer, tacirin gerçek kişi olması halinde kendisi veya

sözleşme ile kendisine yetki verilmiş temsilcisi, tacirin tüzel kişi olması halinde ise onun yetkili organları veya yetkili temsilcileridir.

- (2) Aşağıda sayılanlar tescil isteminde bulunabilir:
- a) Gerçek kişilere ait ticari işletmelerde;
    - 1) İşletme sahibi veya sözleşme ile kendisine yetki verilmiş temsilcisi,
    - 2) Küçük veya kısıtlılara ait ticari işletmeyi bunların adına işleten yasal temsilcisi,
    - 3) İki veya daha fazla kişi tarafından işletilen işletmelerde, tüm ortaklar veya temsilcileri.
  - b) Ticaret şirketleri dışındaki tüzel kişilere ait olan ticari işletmelerde;
    - 1) İşletme sahibi tüzel kişinin temsilcisi,
  - c) Donatma iştirakinde;
    - 1) Donatma iştirakinin tescilinde donatanların tamamı,
    - 2) Tescil edilmiş olgulardaki değişikliklerin tescilinde iştiraki temsille yetkili kişiler,
    - 3) Gemi müdürünün atanması ve görevden alınmasında iştiraki temsille yetkili kişiler,
    - 4) Donatma iştirakinin sona ermesi halinde donatanların tamamı,
    - 5) Tasfiyenin sona ermesinde, tasfiye memurları.
  - ç) Kollektif ve komandit şirketlerde;
    - 1) Şirketin kuruluşunda, kurucuların tamamı,
    - 2) Şirket sözleşmesindeki değişikliklerde, şirketi temsile yetkili kişiler,
    - 3) Şirketin sona ermesinde, ortakların tamamı,
    - 4) İflas sebebiyle şirketin infisahı halinde, iflas memuru,
    - 5) Şirketin feshi bir ortağın ölümünden ileri gelmişse, ölen ortağın mirasçılarıyla birlikte diğer tüm ortaklar; mirasçıların katılması mümkün bulunmayan veya güç olan hallerde, sağ kalan ortaklar,
    - 6) Bir ortağın şirketten çıkması veya çıkarılmasında, diğer ortaklar,
    - 7) Tasfiye memurunun atanmasında veya görevden alınmasında, ortakların tamamı,
    - 8) Tasfiyenin sona ermesinde, tasfiye memurları.
  - d) Anonim Şirketlerde;
    - 1) Şirket kuruluşunda şirket sözleşmesi ile belirlenen yönetim kurulu,
    - 2) Denetçinin atanması ve görevden alınmasında, yönetim kurulu,
    - 3) İç yönergenin tescilinde, yönetim kurulu,
    - 4) Genel kurul kararlarında tescile tabi olguların bulunması halinde, yönetim kurulu,
    - 5) Genel kurul kararlarının iptaline dair mahkeme kararlarının tescilinde, yönetim kurulu,
    - 6) Sona erme, iflastan ve mahkeme kararından başka bir sebepten ileri gelmişse, yönetim kurulu,
    - 7) Tasfiye memurlarının atanmasına veya görevden alınmasına ilişkin genel kurul kararlarının tescilinde, yönetim kurulu,

8) Tasfiyenin sona ermesine, ek tasfiyeye ve tasfiyeden dönülmesine ilişkin kararların tescilinde, tasfiye memurları.

e) Limited Şirketlerde;

- 1) Şirket kuruluşunda müdürlerin tamamı,
- 2) Temsile yetkili olanların tescilinde, müdürler,
- 3) Denetçinin atanması ve görevden alınmasında, müdürler,
- 4) Genel kurul kararlarında tescile tabi olguların bulunması halinde müdürler,
- 5) Genel kurul kararlarının iptaline dair mahkeme kararlarının tescilinde, müdürler,
- 6) Sona erme, iflastan ve mahkeme kararından başka bir sebepten ileri gelmişse, müdür, birden fazla müdür bulunması halinde ise en az iki müdür,
- 7) Tasfiye memurlarının atanmasına veya görevden alınmasına ilişkin genel kurul kararlarının tescilinde, müdürler,
- 8) Tasfiyenin sona ermesine, ek tasfiyeye ve tasfiyeden dönülmesine ilişkin kararların tescilinde, tasfiye memurları,
- 9) Sermaye paylarının devrinde başvurunun otuz gün içinde yapılmaması halinde ayrılan ortak adının bu paylarla ilgili olarak silinmesinde, müdürler.

(3) Başvuruyu mirasçılardan yapması gereken hallerde, onların adına vasiyeti tenfiz memuru veya tasfiye memurları da başvuruda bulunabilir.

(4) Bir olgunun tescilini istemeye birden çok kimse zorunlu ve yetkili olduğu takdirde, Kanunda ve bu Tüzükte aksine hüküm bulunmadıkça, bunlardan birinin talebi üzerine yapılan tescil tümü tarafından istenmiş sayılır.

Mahkeme veya bir resmi kurumun kararına dayanan tescil

MADDE 25 - (1) Mahkemenin veya resmi bir kurumun, bir olgunun resen tesciline ilişkin kararını alan Müdürlük resen tescil eder. 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 166 ncı maddesinin ikinci fıkrası hükmü saklıdır.

(2) Mahkeme veya resmi bir kurum, verdiği hüküm veya kararda tescil edilecek olgu ile ilgili olarak müdürlüğü resen tescil ile sorumlu tutmadığı hallerde tescil istemi başvuruya yetkili kişilerin başvurusu üzerine yapılır. Tescil yükümlülüğünün süresi içinde yerine getirilmemesi halinde, müdürlük bu Tüzüğün 35 inci maddesi gereğince işlem tesis eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tescile İlişkin Temel İlkeler

Gerçeklik ilkesi, aldatma yasağı ve kamu düzenine uygunluk

MADDE 26 - (1) Sicile yapılacak tescillerin, gerçeği tam olarak yansıtması, üçüncü kişilerde yanlış izlenim yaratacak nitelik taşımaması, kamu düzenine aykırılık oluşturmaması gerekir.

Sicil işlemlerinin tabi olduğu hükümler

MADDE 27 - (1) Sicile ait bütün iş ve işlemler ile özellikle tescil, değişiklik ve silinmeler Kanun ve bu Tüzük hükümlerine göre yapılır.

(2) Tescil, bir olgunun sicile geçirilmesini; değişiklik, tescil edilmiş bir olgudaki değişiklik dolayısıyla sicildeki kayıtların değiştirilmesini veya düzeltilmesini; silinme ise

tescil edilmiş olan bir olgunun ortadan kalkması veya sona ermesi sebebiyle ona ait kayıtların silinmesini ifade eder.

(3) Müdürlüğün tescile ilişkin kararları ile tescile davetleri, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Kararların veya davete ilişkin yazıların imza karşılığında müdürlükte elden verilmesi de tebliğ hükmündedir.

Tescil edilmiş olgularda değişiklikler

MADDE 28 - (1) Tescil edilmiş olgularda meydana gelen her türlü değişikliklerin de tescil edilmesi gerekir. Bir ticaret unvanına ilaveler yapılması veya bu unvanın unsurlarından olan ilavelerin çıkarılması veyahut bir tüzel kişinin şirket sözleşmesinin hükümlerinin değiştirilmiş olması, bir temsilciye verilen yetkilerin daraltılmış veya genişletilmiş bulunması, bir tüzel kişinin tasfiye haline girmesi yahut bir işletmenin tescil edilmiş olan iş yerini sicilin iş çevresi içinde başka bir yere nakletmesi gibi haller, tescil edilmiş olgularda değişiklik sayılır.

(2) Tescil başvurusunda bulunmakla yükümlü kişiler, mahkeme kararı veya idari tasarruf gereğince müdürlüğün resen tescil ile yükümlü tutulmadığı hallerde de mahkeme veya idari makam tarafından emredilmiş olan ve işletmelerin yönetim ve temsillerine ait olan değişiklikleri veya kısıtlamaları tescil ettirmekle yükümlüdürler.

(3) Tescilin dayandığı olgu veya işlemler tamamen veya kısmen sona erer ya da ortadan kalkarsa sicildeki kayıt da kısmen ya da tamamen silinir.

Tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisi

MADDE 29 - (1) Sicil kayıtları nerede bulunurlarsa bulunsunlar, üçüncü kişiler hakkında, tescilin Sicil Gazetesinde ilan edildiği; ilanın tamamı aynı nüshada yayımlanmamış ise, son kısmının yayımlandığı günü izleyen iş gününden itibaren hukuki sonuçlarını doğurur. Bu günler, tescilin ilanı tarihinden itibaren işlemeye başlayacak olan sürelerle de başlangıç olur.

(2) Bir olgunun tescil ile beraber derhal üçüncü kişiler hakkında sonuç doğuracağına veya sürelerin derhal işleyeceğine ilişkin özel hükümler saklıdır.

(3) Üçüncü kişilerin, kendilerine karşı sonuç doğurmaya başlayan sicil kayıtlarını bilmediklerine ilişkin iddiaları dinlenmez.

(4) Tescilli zorunlu olduğu halde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan olunmamış bir olgu, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir.

Harçlar

MADDE 30 - (1) Müdürlükten harca tabi herhangi bir istemde bulunan veya örnek isteyen kimsenin isteği kanuni harç ödenmedikçe karşılanmaz. Resen yapılan tescil, değişiklik ve silinmeler harç tahsil edilmeden önce yapılabilir. Ancak, bu işleme ait harç, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 126 ncı maddesi hükmüne göre tahsili için derhal ilgili vergi dairesine bildirilir. Harcın tamamıyla ödenmemiş olmasına rağmen harca tabi işlemi yapmış veya örneği vermiş olan müdür ve yardımcısı harçtan, mükellef ile beraber müteselsil olarak sorumludur.

Dil

MADDE 31 - (1) Sicil kayıtları Türkçe tutulur. Tescile dayanak oluşturan tüm belgelerin de Türkçe olması zorunludur.

(2) Yabancı bir ülkede düzenlenmiş belgelerin Türk Konsoloslüğundan veya Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre tasdik edilmiş aslı ve noter onaylı Türkçe tercümesinin müdürlüğe verilmesi zorunludur.

Süre

MADDE 32 - (1) Kanunda ve bu tüzükte aksi düzenlenen hallerin dışında tescili isteme süresi on beş gündür. Müdürlüğün yetki çevresi dışında oturanlar için bu süre bir aydır.

(2) Bu süre;

a) Tescili gerekli işlemin veya olgunun gerçekleştiği,

b) Tescili gerekli işlemin veya olgunun tamamlanması bir senet veya belgenin düzenlenmesine veya iznin alınmasına bağlı olan durumlarda, bu senet veya belgenin düzenlendiği veya iznin alındığı,

c) Tescili gerekli işlemin veya olgunun tamamlanması bildirim alınmasına bağlı olan durumlarda ise bildirim alındığı,

tarihten itibaren başlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müdürlüğün İnceleme Yükümlülüğü, Tescil İsteğinin Reddi, Tescile Davet ve Ceza, Değişikliklerin Tescili, Müdürlüğe Bildirim Yükümlülüğü

Müdür ve yardımcılarının inceleme yükümlülüğü

MADDE 33 - (1) Müdür ve yardımcıları;

a) Tescil için aranan kanuni şartların var olup olmadığını inceler. Bu incelemeyi yaparken özellikle aşağıdaki hususları dikkate alır:

1) Tescili istenen olgunun yasal olarak sicile kaydı gerekli bir olgu olup olmadığı,

2) Tescil isteminin Kanun ve bu Tüzükte öngörüldüğü şekilde ve ilgililer tarafından yapılıp yapılmadığı,

3) Tescil için Kanun, bu Tüzük ve ilgili mevzuatta öngörülen belgelerin ve harç makbuzunun bulunup bulunmadığı.

b) Tescil edilecek olgunun şirket sözleşmesine ve Kanunun emredici hükümlerine aykırı bulunup bulunmadığını, tescil edilecek olgu bir tüzel kişinin organ kararına dayanmakta ise, kararın şirket sözleşmesine ve Kanunun emredici hükümlerine uygun alınıp alınmadığını,

c) Tescil edilecek olguların gerçeği tam olarak yansıtıp yansıtmadığını, üçüncü kişilerde yanlış bir izlenim yaratacak nitelik taşıyıp taşımadığını ve kamu düzenine aykırı olup olmadığını,

ç) Tüzel kişilerin tescilinde, özellikle şirket sözleşmesinin, Kanunun emredici hükümlerine aykırı olup olmadığını, Kanunun bulunmasını zorunlu kıldığı hükümleri içerip içermediğini,

incelemekle yükümlüdür.

(2) Müdürlükçe birinci fıkra hükmü uyarınca yapılan inceleme sonucunda, tescil için aranan şartlardan bazılarının eksik olduğunun anlaşılması halinde bu olguların ilgiliye yazı ile bildirilmesi ve bunların Kanuna ve/veya bu Tüzüğe uygun hale getirilmesi veya şartlara ait eksikliklerin veya belgelerin tamamlanması için otuz günden fazla olmamak üzere uygun bir süre verilmesi gerekir. Bu sürenin, işlemin mahiyetine göre bir veya bir kaç defa uzatılması mümkündür. Verilen veya ihtiyaca göre uzatılan süre içinde durum Kanuna veya bu Tüzüğe

uygun bir hale getirilmemiş veya belgeler tamamlanmamış olduğu takdirde tescil isteği red olunur.

Tescil isteğinin reddi veya işlemlerde eksiklik bulunması durumunda verilecek kararlar ve tebliği

MADDE 34 - (1) Müdürlük tarafından, tescile ait bir istekte tamamlanması gerekli eksikler görüldüğü veya isteğin kısmen veya tamamen reddi gerekli bulunduğu takdirde isteğin konusu ile reddedilme sebepleri gösterilmek suretiyle karar verilir ve dilekçeyi veren ilgiliye tebliğ edilir.

Tescile davet ve ceza

MADDE 35 - (1) Tescil edilmesi gereken bir olgunun ilgilisi tarafından tescil ettirilmediğini haber alan müdürlük, tescil başvurusunda bulunmakla yükümlü kişileri, otuz gün içinde tescil başvurusunda bulunmaya veya tescili gerektiren sebeplerin bulunmadığını ispat etmeye çağırır. Bu davette, kanuni dayanaklar gösterilmek suretiyle davetin gerekçesi, tescili gereken belgeler ve tescil yükümlülüğünün yerine getirilmemesinin yaptırımları belirtilir.

(2) Birinci fıkra gereğince yapılan çağrıya, süresi içinde kaçınma sebepleri bildirilmiş olmasına rağmen, kaçınma sebeplerini yeterli görmeyen müdürlük, durumu sicilin bulunduğu yerdeki ticari davalara bakmakla görevli asliye ticaret mahkemesine bildirir. Mahkemenin tescile hükmetmesi halinde olgu resen tescil edilir.

(3) Müdürlükçe verilen süre içinde tescil isteminde bulunmayan ve kaçınma sebeplerini de bildirmeyen kişi Kanunun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen idari para cezasıyla cezalandırılır.

(4) Bu maddenin 3 üncü fıkrası gereğince idari para cezası verilmesine rağmen kanuni süre içerisinde tescil isteminde bulunmamakta ısrar edilmesi halinde, müdürlük durumu sicilin bulunduğu yerdeki ticari davalara bakmakla görevli asliye ticaret mahkemesine bildirir. Mahkemenin tescile hükmetmesi halinde olgu resen tescil edilir.

Müdürlüğe üçüncü kişilerin başvurusu ve sonuçları

MADDE 36 - (1) Müdürlüğün herhangi bir kararı veya işlemi üzerine kişisel yararı bulunmasa bile üçüncü kişiler, bu kararın veya işlemin gerçeği tam olarak yansıtmadığını yahut kanuna uygun olmadığını, kamu düzenine aykırı veya üçüncü kişilerde yanlış düşünceler uyandıracak mahiyette bulunduğunu ispata elverişli birtakım olguları, müdürlüğe bildirerek dikkatini çekebilir. Bu iddiaların yerinde olduğuna kanaat getirilmişse, işlemin yapılmış olup olmadığına göre hareket edilir. Şu kadar ki üçüncü kişilerin başvurusu; bir ticaret unvanının tescil edilmediğine, Kanun hükümlerine aykırı olarak tescil edildiğine veya kullanıldığına ilişkin ise müdürlük durumu Cumhuriyet savcılığına haber verir ve bu Tüzüğün 35 inci maddesine göre işlem tesis eder.

(2) Müdürlük, başvurmuş olan üçüncü kişiye sözlü veya yazılı ile uygun gördüğü soruları sorabilir. Üçüncü kişi bunları açıkça cevaplandırmaya mecburdur. Gerekli cevapları vermediği takdirde başvurmamış sayılabilir.

Müdürlüğe bildirim yükümlülüğü

MADDE 37 - (1) Herhangi bir olgunun tescili veya herhangi bir olguya ait kaydın değiştirilmesi veya silinmesi isteğinde bulunma yükümlülüğünü yerine getirmemiş olanları öğrenen noterler, odalar, vergi makamları gibi resmi makamlar, durumu Müdürlüğe bildirirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İtiraz, Geçici Tescil ve İlan

İtiraz

MADDE 38 - (1) İlgililer, tescil, değişiklik veya silinme istemleri ile ilgili olarak müdürlükçe verilecek kararlara karşı, tebliğlerinden itibaren sekiz gün içinde sicilin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine dilekçe ile itiraz edebilir. Mahkeme dosya üzerinde inceleme yaparak tescilin gerekli bulunduğu sonucuna varırsa, bunun tescilini müdürlüğe emreder, aksi takdirde tescil istemini reddeder.

Geçici tescil

MADDE 39 - (1) Çözümü bir mahkeme kararına bağlı bulunan veya müdür tarafından kesin olarak tescilinde duraksanan olgularda, müdürün bildirim üzerine ilgililerin istemi halinde geçici olarak tescil olunur. Ancak, ilgililer üç ay içinde mahkemeye başvurduklarını veya aralarında anlaşmalarını ispat etmezlerse geçici tescil resen silinir. Mahkemeye başvurulduğu takdirde kesinleşmiş olan hükmün sonucuna göre işlem yapılır.

İlan

MADDE 40 - (1) Tescil edilen olgular, kanunlarda ve bu Tüzükte aksine bir hüküm bulunmadıkça ilan olunur.

(2) İlan, Türkiye genelinde sicil kayıtlarının ilanına özgü Sicil Gazetesinde yayımlanır. Şirket sözleşmesi ve mevzuatta ilanlarla ilgili öngörülen hükümler saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ticaret Unvanı ve İşletme Adı

Gerçek ve tüzel kişilerin unvan ve işletmelerini tescil ettirme yükümlülüğü

MADDE 41 - (1) Her tacir, bir ticaret unvanı seçmeye ve kullanmaya, işletmesini ve unvanını tescil ettirmeye mecburdur.

(2) Her tacirin kullanacağı ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı, tacir tüzel kişi ise, unvanla birlikte onun adına imzaya yetkili kimselerin imzalarını notere onaylatması zorunludur.

(3) Notere onaylattırılacak imzaların en az üç defa atılmış olması şarttır.

Ticaret unvanının şekli

MADDE 42 - (1) Gerçek kişi olan tacirin ticaret unvanı, Kanunun 46 ncı maddesine uygun olarak yapabileceği ekler ile kısaltılmadan yazılacak adı ve soyadından oluşur.

(2) Bir ticari işletme işleten vakıflar dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşların unvanları kendi adlarının aynıdır.

(3) Kamuya yararlı dernekler ile gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıfların işlettikleri tüzel kişiliği haiz olmayan ticari işletmeler ile devlet, vilayet ve belediye gibi kamu tüzel kişileri tarafından işletilen ve tüzel kişiliği bulunmayan ticari işletmelerin unvanları kendilerini işleten tüzel kişinin adı ile işletme konusunu gösteren sözlerden meydana gelir.

(4) Donatma iştirakinin ticaret unvanı, ortak donatanlardan en az birinin adı ve soyadını veya deniz ticaretinde kullanılan geminin adını içerir. Soyadları ve gemi adı kısaltılamaz. Ticaret unvanında ayrıca donatma iştirakini gösterecek bir ibare de bulunur.

(5) Kollektif şirketin ticaret unvanı, bütün ortakların veya ortaklardan en az birinin adı ve soyadıyla, kollektif şirket ibaresini içerir.

(6) Adi veya sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin ticaret unvanı, komandite ortaklardan en az birinin adı ve soyadıyla adi komandit şirket veya sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket ibaresini içerir. Bu şirketlerin ticaret unvanlarında komanditer ortakların adları ve soyadları veya ticaret unvanları bulunamaz.

(7) Anonim, limited ve kooperatif şirketler, işletme konusu gösterilmek ve Kanununun 46 ncı madde hükmü saklı kalmak şartıyla, ticaret unvanlarını serbestçe seçebilirler. Ticaret unvanlarında, “anonim şirket”, “limited şirket” ve “kooperatif” kelimelerinin bulunması şarttır. Bu şirketlerin ticaret unvanında, gerçek bir kişinin adı veya soyadı yer aldığı takdirde, şirket türünü gösteren ibareler, baş harflerle veya başka bir şekilde kısaltma yapılarak yazılamaz.

(8) Her şube, kendi merkezinin ticaret unvanını, şube olduğunu belirterek kullanmak zorundadır. Bu unvana şube ile ilgili ekler yapılabilir. Ancak, merkezi yabancı ülkede bulunan bir işletmenin Türkiye’deki şubesinin ticaret unvanında, merkezin ve şubenin bulunduğu yerlerin ve şube olduğunun gösterilmesi şarttır.

Ticaret unvanına ilişkin ortak hükümler

MADDE 43 - (1) Bir ticaret unvanına, şube unvanı da dahil olmak üzere, Türkiye’nin herhangi bir sicil dairesinde daha önce tescil edilmiş bulunan diğer bir unvandan ayırt edilmesi için gerekli olduğu takdirde ek yapılır.

(2) Tacirin kimliği, işletmesinin genişliği, önemi ve finansal durumu hakkında, üçüncü kişilerde yanlış bir görüşün oluşmasına sebep olacak nitelikte bulunmamak, gerçeğe ve kamu düzenine aykırı olmamak şartıyla; her ticaret unvanına, işletmenin özelliklerini belirten veya unvanda yer alan kişilerin kimliklerini gösteren ya da hayali adlardan ibaret olan ekler yapılabilir.

(3) Gerçek kişi tacirler aynı müdürlüğün iş çevresinde uğraştığı işler birbirinden ayrı olan iki veya daha çok ticari işletmesi bulunduğu takdirde her işletme ve her işletme dolayısıyla ticaret unvanı ayrı ayrı tescil olunur. Başka müdürlüklerin iş çevresinde uğraştığı işletmelerin bulunması halinde dahi hüküm aynıdır.

(4) Tek başlarına ticaret yapan gerçek kişiler ticaret unvanlarına bir şirketin var olduğu izlenimini uyandıracak ekler yapamazlar.

(5) “Türk”, “Türkiye”, “Cumhuriyet” ve “Milli” kelimeleri bir ticaret unvanına ancak Bakanlar Kurulu kararıyla konabilir.

(6) Ticari işletme sahibinin veya bir ortağın ticaret unvanında yer alan adı kanunen değişir veya yetkili makamlar tarafından değiştirilirse unvan olduğu gibi kalabilir.

(7) Kollektif veya komandit şirkete ya da donatma iştirakine yeni ortakların girmesi halinde ticaret unvanı değiştirilmeksizin olduğu gibi kalabilir. Bu şirketlerden birinin ticaret unvanına adı dahil olan bir ortağın ölümü üzerine mirasçıları onun yerine geçerek şirketin devamını kabul eder veya şirkete girmemekle beraber bu hususta izinlerini yazılı şekilde bildirirlerse şirket unvanı olduğu gibi bırakılabilir. Şirketten ayrılan ortağın adı da yazılı izni alınmak şartıyla şirket unvanında kalabilir.

Ticaret unvanına ilişkin Müdürlüğe bildirim ve ceza

MADDE 44 - (1) Bir ticaret unvanının tescil edilmediğinin veya kanun hükümlerine aykırı olarak tescil edildiğinin veya kullanıldığının öğrenilmesi halinde; bütün mahkemeler, memurlar, odalar, noterler ve Türk Patent Enstitüsü durumu yetkili müdürlüğe ve Cumhuriyet savcılığına bildirmeye mecburdurlar.

(2) Kanunun 39 ilâ 46 ve 48 inci madde hükümlerini ihlal edenler ve 49 uncu maddeye aykırı olarak ticaret unvanını devredenlerle devralan ve kullanan kimseler, Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılırlar.

İşletme adı

MADDE 45 - (1) İşletme sahibi ile ilgili olmaksızın doğrudan doğruya işletmeyi tanıtmak ve benzer işletmelerden ayırt etmek için kullanılan adların da, sahipleri tarafından tescil ettirilmesi gerekir. Tescil edilen işletme adları hakkında Kanunun 38, 45, 47, 50, 51 ve 52 nci maddeleri uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Ticari Temsilci ve Acente

Ticari temsilcinin tescili

MADDE 46 - (1) Ticari temsilcilerin tescilinde müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

- a) Ticari temsilcinin atanmasına ve temsil yetkisine ilişkin belgenin noter onaylı örneği,
- b) Temsilcinin, temsil olunanın ticaret unvanının altına atılmış noter onaylı imza beyannamesi.

(2) Tescilde; ticari temsilcinin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası, yerleşim yeri ve temsil yetkisi ile varsa temsil süresi, temsil yetkisine ilişkin belgenin tarihi ve sayısı gösterilir.

(3) Bu Tüzüğün 41 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü burada da uygulanır.

Acentenin müvekkili adına sözleşme yapma yetkisinin tescili

MADDE 47 - (1) Müvekkili adına sözleşme yapma yetkisinin tescilinde acente tarafından aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Müvekkil adına sözleşme yapma yetkisi veren belgenin noter onaylı örneği,
- b) Acentenin, aynı yer veya bölgede birbiriyle rekabette bulunan birden çok ticari işletme hesabına sözleşme yapma yetkisini alması halinde, her bir ticari işletmenin ayrı ayrı yazılı oluru.

(2) Müvekkili adına sözleşme yapma yetkisi veren belgenin tescili ile beraber aşağıdaki olgular da acentenin unvanına ait bölüme tescil edilir:

- a) Acenteye müvekkili adına sözleşme yapma yetkisi veren belgenin tarihi, belgeyi onaylayan makamın onay tarihi ve sayısı,
- b) Varsa acentelik süresi,
- c) Yetki veren işletmenin unvanı,
- ç) Acentenin yetkilerinin nelerden ibaret olduğu.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ticari İşletmelerin Tescili

BİRİNCİ BÖLÜM

Gerçek Kişilere Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 48 - (1) Gerçek kişiye ait ticari işletmenin tescil başvurusunda,

a) Tacirin ticaret unvanını, ticari işletmenin adresini, varsa sermayesini, işletmenin konusunu, işletme sahibinin T.C. kimlik numarasını, varsa işletmeyi temsile yetkili kılınan kişiler ile T.C. kimlik numaralarını ve mevzuatla öngörülen diğer bilgileri gösteren taahhütname,

b) Noter huzurunda düzenlenmiş ticaret unvanı altına atılmış imza beyannamesi, müdürlüğe verilir.

Tescil

MADDE 49 - (1) Tescilde aşağıdaki olgular gösterilir:

- a) Ticaret unvanı,
- b) Ticaret sicili numarası,
- c) İşletme konusu,
- ç) İşletme sahibinin ad ve soyadı, adresi ve T.C. kimlik numarası,
- d) İşletmenin adresi,
- e) Varsa temsilcinin ad ve soyadı, adresi, T.C. kimlik numarası ve temsil yetkisinin kapsamı,
- f) Varsa tahsis edilen sermaye.

(2) İşletme sahibinin velayet ve vesayet altında bulunması veyahut kendisine bir yasal danışman atanmış olması gibi ehliyeti ilgilendiren haller ve veli, vasi veya yasal danışmanın kimler olduğu tescil edilir. Bu durumların sonradan meydana gelmesi halinde de hüküm aynıdır.

(3) Bu Tüzüğün 23 üncü maddesinde gösterilen taahhütnamede yer alan bilgilerin değişmesi halinde bunlar tescil edilir.

Kaydın silinmesi

MADDE 50 - (1) Gerçek kişiye ait ticari işletmenin, faaliyetine son verilmesi ya da başka bir gerçek veya tüzel kişiye devredilmesi halinde on beş gün içerisinde ticaret unvanının silinmesi için ticari işletmenin sahibi tarafından müdürlüğe başvurulur.

(2) Gerçek kişiye ait ticari işletmenin sahibinin ölümü durumunda, mirasçılardan birinin sildirme talebinde bulunması halinde kaydı silinir. Ticari faaliyetin devamında, mirasçıların muvafakatiyle işletmenin aralarında kendilerinin de olabileceği yeni sahibi söz konusu ticari işletmenin kendi adına tescil edilmesini isteyebilir. Bu durumda, ticari işletmeye yeni tescil numarası verilir.

(3) Ticareti terk ettiği herhangi bir şekilde tespit edilen gerçek kişilere ait ticari işletmenin kaydı ilgili resmi makamdan alınacak yazı üzerine resen silinir.

(4) Ticareti terk eden tacir 2004 sayılı Kanunun 44 üncü maddesine göre terk dilekçesi ile birlikte mal beyanını da müdürlüğe vermek zorundadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Derneklere Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 51 - (1) Derneklere ait ticari işletmelerin tescil başvurusunda;

a) Ticaret unvanı, işletmenin adresi, varsa sermaye, işletme konusu, vergi numarası, işletmeyi temsile yetkili kılınan kişiler ve T.C. kimlik numaraları ile mevzuatla öngörülen diğer bilgileri gösteren taahhütname,

b) İşletmeyi temsile yetkili kişilerin noter huzurunda düzenlenmiş ticaret unvanı altına atılmış imza beyannameleri,

c) Derneğin faaliyette olduğunu gösteren resmi belge,

ç) Dernek tüzüğü'nün aslı veya noter onaylı örneği,

d) Ticari işletmenin açılmasına ve tesciline ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği,

e) Ticari işletme kurulabilmesi için resmi bir makamın izni gerekiyorsa, izni gösteren yazı,

müdürlüğe verilir.

Tescil

MADDE 52 - (1) Derneklere ait ticari işletmelerin tescilinde aşağıdaki olgular tescil edilir:

a) Derneğin adı ve merkezi,

b) Derneğin amacı,

c) Derneğin yönetimi ve temsili ile görevlendirilmiş kişilerin adı, soyadı, vatandaşlığı ve adresleri ile temsil ve imza şekli,

ç) Ticaret unvanı,

d) Ticaret sicili numarası,

e) İşletmenin adresi ve açıkça belirtilmiş konusu,

f) İşletmenin yönetim ve temsili ile görevlendirilmiş kişilerin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası, adresleri, temsil ve imza şekli,

g) Ticari işletmenin kuruluş kararının özeti, hangi organ tarafından verildiği, tarihi ve varsa sayısı,

ğ) Varsa tahsis edilmiş sermaye.

(2) Tescil edilmiş olgularda meydana gelen her türlü değişiklik aynı usulle tescil edilir.

Kaydın silinmesi

MADDE 53 - (1) Derneğe ait ticari işletmenin faaliyetine son verilmesi halinde derneğin yetkili organı tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneği ile işletmeye ait aktif ve pasiflerin sıfırlandığını gösterir yetkililerce imzalanmış beyan müdürlüğe ibraz edilir. Başvuru üzerine işletmenin kaydı silinir.

(2) Derneğin tüzel kişiliğinin sona erdiğinin ilgili resmi makam tarafından bildirim halinde ticari işletmeye ait kayıtlar resen silinir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vakıflara Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 54 - (1) Vakıflara ait ticari işletmelerin tescil başvurusunda;

a) Ticaret unvanı, ticari işletmenin adresi, varsa sermaye, işletme konusu, vergi numarası, ticari işletmeyi temsile yetkili kılınan kişiler ve T.C. kimlik numaraları ile mevzuatla öngörülen diğer bilgileri gösteren taahhütname,

- b) Ticari işletmeyi temsile yetkili kişilerin noter huzurunda düzenlenmiş ticaret unvanı altına atılmış imza beyannamesi,
  - c) Vakfın tüzel kişiliğinin devam ettiğini gösteren resmi belge,
  - ç) Vakıf senedinin aslı veya noter onaylı örneği,
  - d) Ticari işletmenin kurulmasına ilişkin kararın noter onaylı örneği,
  - e) Ticari işletme kurulabilmesi için resmi bir makamın izni gerekiyorsa, izni gösteren yazı,
- müdürlüğe verilir.

Tescil

MADDE 55 - (1) Vakıflara ait ticari işletmelerin tescilinde aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Vakfın adı ve merkezi,
- b) Vakfın amacı,
- c) Ticaret unvanı,
- ç) Ticaret sicili numarası,
- d) Ticari işletmenin adresi ve açıkça belirtilmiş konusu,
- e) Ticari işletmenin yönetim ve temsili ile görevlendirilmiş kişilerin adı, soyadı, vatandaşlığı, T.C. vatandaşları için kimlik numarası, adresleri, temsil ve imza şekli,
- f) Vakfın yönetimi ve temsili ile görevlendirilmiş kişilerin adı, soyadı, vatandaşlığı, T.C. vatandaşları için kimlik numaraları, adresleri, temsil ve imza şekli,
- g) Ticari işletmenin kuruluş kararının özeti, hangi organ tarafından verildiği, tarihi ve varsa sayısı,
- ğ) Varsa tahsis edilmiş sermaye.

(2) Vakfın bir ticari işletme kurabilmesi bir makamın iznine veya onayına bağlı olan hallerde izni veya onayı gösteren belgenin örneğinin müdürlüğe verilmesi gerekir. Bu örnek ilgili vakfın yetkili organı tarafından onaylanır.

(3) Tescil edilmiş olgularda meydana gelen her türlü değişiklik aynı usulle tescil edilir.

Kaydın silinmesi

MADDE 56 - (1) Vakfa ait ticari işletmenin faaliyetine son verilmesi halinde vakfın yetkili organı tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneği ile işletmeye ait aktif ve pasiflerin sıfırlandığını gösterir yetkililerce imzalanmış beyan müdürlüğe ibraz edilir. Başvuru üzerine işletmenin kaydı silinir.

(2) Vakfın tüzel kişiliğinin sona erdiğinin ilgili resmi makam tarafından bildirimini halinde ticari işletmeye ait kayıtlar resen silinir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kamu Tüzel Kişileriyle Kamuya Yararlı Dernekler ve Gelirinin Yarısından Fazlasını Kamu Görevi Niteliğindeki İşlere Harcayan Vakıflara Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 57 - (1) Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ve diğer kamu tüzel kişileriyle kamuya yararlı dernekler ve gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere

harcayan vakıflara ait ticari işletmelerin tescil başvurusunda aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Ticaret unvanı, işletmenin adresi, faaliyet konusu, vergi numarası, işletmeyi temsile yetkili kılınan kişiler ve T.C. kimlik numaraları ile mevzuatla öngörülen diğer bilgileri gösteren taahhütname,
- b) Ticari işletmeyi temsile yetkili kişilerin noter huzurunda düzenlenmiş ticaret unvanı altına atılmış imza beyannamesi,
- c) Dernek tüzüğünün veya vakıf senedinin noter onaylı örneği,
- ç) Karar almaya yetkili organı gösteren resmi belge,
- d) Ticari işletmenin kurulmasına ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği,
- e) Ticari işletmeye ayrılan sermayenin miktarı,
- f) Ayni sermayenin tahsis edilmesi halinde, ayni sermayenin değeri ve mahiyeti ve bu değer ne gibi esaslara dayanılarak biçilmiş olduğuna ilişkin değer biçme raporu,
- g) Nakdi sermayenin ödenmiş kısmının ne şekilde ödendiği ve kalan kısmın ne şekilde ve hangi tarihte ödeneceği,
- ğ) Dernek veya vakıf organının sermayenin tahsisine ilişkin kararın noter onaylı örneği.

(2) Değer biçme raporu, derneklerde genel kurul veya yönetim kurulu, vakıflarda yönetim organı tarafından seçilmiş bilirkişi veya bilirkişiler, kamu tüzel kişilerinde ise onların yetkili makamları tarafından görevlendirilmiş bilirkişi veya bilirkişiler tarafından düzenlenir.

(3) Vakıfların ve kamu tüzel kişilerinin bir ticari işletme kurabilmesi için bir makamın iznine veya onayına bağlı olan hallerde, izni veya onayı gösteren belgelerin aslı veya onaylı örneği müdürlüğe verilir.

Tescil

MADDE 58 - (1) Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ve diğer kamu tüzel kişileriyle kamuya yararlı dernekler ve gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflara ait ticari işletmelerin tescilinde aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Kamu tüzel kişisinin, derneğin veya vakfın adı ve merkezi,
- b) Ticaret unvanı,
- c) Ticaret sicili numarası,
- ç) Dernek veya vakfın amacı ve gelir kaynakları,
- d) Ticari işletmenin adresi ve açıkça belirtilmiş konusu,
- e) Ticari işletmenin yönetim ve temsili ile görevlendirilmiş kişilerin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası, adresleri, temsil ve imza şekli,
- f) Dernek veya vakfın yönetimi ve temsili ile görevlendirilmiş kişilerin adı, soyadı, vatandaşlığı ve adresleri ile temsil ve imza şekli,
- g) Ticari işletmenin kuruluş kararının özeti, hangi organ tarafından verildiği, tarihi ve varsa sayısı,
- ğ) Tahsis edilmiş sermaye.

(2) Tescil edilmiş olgularda meydana gelen her türlü değişiklik aynı usulle tescil edilir.

Kaydın silinmesi

MADDE 59 - (1) Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ve diğer kamu tüzel kişileriyle kamuya yararlı dernekler ve gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflara ait ticari işletmelerin faaliyetine son verilmesi halinde bunların yetkili

organı tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneği ile işletmeye ait aktif ve pasiflerin sıfırlandığını gösterir yetkililerce imzalanmış beyan Müdürlüğe ibraz edilir. Başvuru üzerine işletmenin kaydı silinir.

(2) Vakfın veya derneğin tüzel kişiliğinin sona erdiğinin ilgili resmi makam tarafından bildiri halinde ise ticari işletmeye ait kayıtlar resen silinir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Donatma İştiraki

Belgeler

MADDE 60 - (1) Donatma iştirakinin tescil başvurusunda aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Donatma iştiraki sözleşmesinin noter onaylı örneği,
- b) Gemi müdürü veya iştiraki temsile yetkili kişilerin seçilmesine ilişkin donatanlarca alınmış kararın noter onaylı örneği,
- c) Gemi müdürünün veya iştiraki temsile yetkili kişilerin imza beyanı.

Tescil

MADDE 61 - (1) Donatma iştirakinin tescilinde aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Paydaş donatanların ad ve soyadları, T.C. kimlik numaraları, yerleşim yerleri ve vatandaşlıkları,
- b) Donatma iştirakinin unvanı ve merkezi,
- c) İştirakin konusu,
- ç) Her paydaş donatanın gemi payının miktarı,
- d) Gemi müdürünün veya iştiraki temsile yetkili kişilerin ad ve soyadları ile bunların yalnız başlarına mı yoksa birlikte mi imza atmaya yetkili oldukları.

Sona erme ve tasfiye

MADDE 62 - (1) Donatma iştirakinin sona ermesine ilişkin tescil başvurusunda aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Donatma iştirakinin feshine veya geminin devrine ilişkin kararın noter onaylı örneği,
- b) Donatma iştirakinin feshine mahkemece karar verilmişse, mahkeme kararının aslı veya onaylı örneği ,
- c) Tasfiye memurunun atanmasına ilişkin donatanlar kararının noter onaylı örneği ile tasfiye memurunun bu görevi kabul ettiğine ilişkin imzalı belge,
- ç) Tasfiye memurunun mahkemece atanması halinde, mahkeme kararının aslı veya onaylı örneği.

(2) Tasfiyenin tamamlanmasından sonra kayıt silmede aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Tasfiyenin tamamlanmasına ilişkin tasfiye memurunun beyanı,
- b) Vergi mükellefiyetinin sona erdiğine ilişkin belge,
- c) Son ve kesin bilanço.

(3) Sona eren donatma iştirakine ilişkin aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Donatma iştirakinin sona erdiği ve tasfiyeye girdiği,

- b) Ticaret unvanına “Tasfiye halinde” ibaresinin eklendiği,
  - c) Sona ermenin sebebi ile bunu kanıtlayan belge veya kararın tarih ve sayısı,
  - ç) Tasfiye memurlarının ad ve soyadları ile yerleşim yerleri,
  - d) Tasfiye işlemlerinin yürütüleceği adres.
- (4) Tasfiyesi tamamlanan donatma iştiraki ile ilgili aşığıdaki olgular tescil edilir:
- a) Tasfiyenin tamamlandığı,
  - b) Ticaret unvanının silindiği.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Ticaret Şirketlerinin Tescili

BİRİNCİ BÖLÜM

Kollektif ve Komandit Şirketler

Başvuru ve ibraz edilmesi gereken belgeler

MADDE 63 - (1) Bir kollektif veya komandit şirketin tescil başvurusunda;

- a) Kurucularının imzaları noter onaylı şirket sözleşmesinin noterlikçe onaylı bir örneği,
  - b) Şirketi temsil ve ilzama yetkili olanların şirket unvanı altında atacakları imzaların noter onaylı örneği,
  - c) Komandit şirketlerde komanditer ortağın aynı sermaye koymuş olması halinde aynı sermayenin değerlemesine ilişkin değerleme raporu,
  - ç) Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı,
  - d) Aynı sermaye olarak konulan taşınmaz, fikri mülkiyet hakları ve diğer değerlerin kayıtlı buldukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge,
- müdürlüğe verilir.

Tescil

MADDE 64 - (1) Bir kollektif şirketin sicile tescilinde aşığıdaki olgular yer alır;

- a) Ortakların ad ve soyadlarıyla T.C. kimlik numaraları, yerleşim yerleri ve vatandaşlıkları,
- b) Şirketin kollektif olduğu,
- c) Şirketin ticaret unvanı, ticaret sicili numarası ve merkezi,
- ç) Esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlamış bir şekilde şirketin işletme konusu,
- d) Her ortağın sermaye olarak koymayı taahhüt ettiği para miktarı; para niteliğinde olmayan sermayenin değeri ve bu değerin ne suretle biçilmiş olduğu; sermaye olarak kişisel emek konulmuşsa bu emeğin niteliği, kapsamı ve değeri,
- e) Şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, bunların yalnız başına mı, yoksa birlikte mi imza koymaya yetkili oldukları,
- f) Şirket sözleşmesinde tasfiye memurlarının atanmalarına, değiştirilmelerine, görevden alınmalarına ve yetkilerine ilişkin hükümlerin yer alması halinde, bu hükümler.

(2) Bir komandit şirketin tescilinde aşığıdaki olgular yer alır;

- a) Şirketin komandit olduğu,
- b) Ortakların ad ve soyadlarıyla, T.C. kimlik numaraları, yerleşim yerleri ve vatandaşlıkları,
- c) Şirketin ticaret unvanı, ticaret sicili numarası ve merkezi,
- ç) Komandite ortakların ad ve soyadları,
- d) Komanditer ortakların ad ve soyadları ile sorumluluk sınırları,
- e) Ortaklardan birinin kısmen ya da tamamen aynı sermaye taahhüdünde bulunmuş olması halinde bu sermayenin niteliği, cinsi ve değeri,
- f) Esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış bir şekilde şirketin işletme konusu,
- g) Her ortağın sermaye olarak koymayı taahhüt ettiği para miktarı; para niteliğinde olmayan sermayenin değeri ve bu değer ne suretle biçilmiş olduğu; komandite ortaklar sermaye olarak kişisel emek koymuşsa bu emeğin niteliği, kapsamı ve değeri,
- ğ) Şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, bunların yalnız başına mı, yoksa birlikte mi imza koymaya yetkili oldukları,
- h) Şirket sözleşmesinde tasfiye memurlarının atanmalarına, değiştirilmelerine, görevden alınmalarına ve yetkilerine ilişkin hükümlerin yer alması halinde, bu hükümler.

(3) Sermaye olarak konulan mülkiyet ve diğer aynı hakların tapu sicili ile diğer sicillere yapılacak tescillerine ilişkin bildirimler müdürlük tarafından ilgili sicillere resen ve hemen yapılır.

(4) Tescil edilmiş olgularda meydana gelen değişiklikler de tescil edilir. Tescilde ortaklar kurulu kararının noter onaylı örneğinin ibrazı zorunludur. Şirket sözleşmesindeki değişikliklerde ise, değişen hükmün yeni şeklinin kararda veya kararın ekinde gösterilmesi gereklidir.

Sona erme ve tasfiye

MADDE 65 - (1)Şirketin sona ermesinin tescil başvurusunda aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Sona erme ortaklar kurulu kararına dayanıyorsa bu kararın noter onaylı örneği,
- b) Sona erme başka bir sebepten ileri geliyorsa, bunu kanıtlayan belgenin onaylı örneği,
- c) Tasfiye memurlarının “tasfiye halinde” ibaresi eklenmiş ticaret unvanı altında atılmış imza beyannameleri,
- ç) Tasfiye memurlarının ortaklar dışından seçilmesi halinde görevi kabul ettiklerine ilişkin imzalı belge,
- d) Şirket sözleşmesinde alacaklıların davetine ilişkin hüküm bulunması halinde buna uygun olarak yapılan tasfiye memurlarınca hazırlanmış, alacaklıların davetinin yapıldığına ilişkin belge.

(2) Tasfiyenin tamamlanmasından sonra kayıt silmede aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Tasfiye memurlarınca son bilançonun ortaklara tebliğ edildiğine ilişkin belge,
- b) Ortakların son bilançonun onayına ilişkin kararı veya mahkemeye itirazda bulunmayacaklarına dair yazılı beyanları,
- c) Son bilanço.

Tescil

MADDE 66 - (1)Sona eren şirket ile ilgili aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Şirketin sona erdiği ve tasfiyeye girdiği,
  - b) Ticaret unvanına “Tasfiye halinde” ibaresinin eklendiği,
  - c) Sona ermenin sebebi ile bunu kanıtlayan belge veya kararın tarih ve sayısı,
  - ç) Tasfiye memurlarının ad ve soyadları,
  - d) Tasfiye işlemlerinin şirket merkezi dışında başka bir adreste yürütülmesi durumunda bu adres.
- (3) Tasfiyesi tamamlanan şirket ile ilgili aşağıdaki olgular tescil edilir:
- a) Tasfiyenin tamamlandığı,
  - b) Ticaret unvanının silindiği.

İKİNCİ BÖLÜM

Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler

Uygulanacak hükümler

MADDE 67 - (1) Kanundan veya bu Tüzükten aksi anlaşılmadıkça, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde bu Tüzüğün anonim şirketlere ilişkin hükümleri uygulanır.

(2) Sermaye paylara bölünmeksizin sadece birden çok komanditerin sermayeye katılma oranlarını göstermek amacıyla kısımlara ayrılmış bulunması halinde komandit şirket hükümleri uygulanır.

(3) Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket sözleşmesinin kurucularla komandite ortakların tümü tarafından imzalanması ve imzalarının da noter tarafından onaylanmış olması şarttır.

(4) Şirket sözleşmesi, anonim şirketlerin şirket sözleşmelerinde bulunması zorunlu olan kayıtlardan “kurucularla yönetim kurulu üyelerine ve diğer kimselere şirket karından sağlanacak menfaatler” e dair hüküm hariç tüm kayıtları içerir.

(5) Kurucular beş kişiden az olamaz. Kuruculardan en az birinin komandite olması şarttır.

(6) Kurucu sıfatını haiz komanditerlerin sahip oldukları payların her birinin tutarının esas sözleşmede yer alması şarttır.

(7) Şirketi yönetmek ve temsil etmekle görevli olan komandite ortaklar, kolektif şirketin yönetimine ve temsiline görevli ortaklar için kanunda belirlenen hâllerde ve öngörülen şartlar uyarınca görevden alınabilirler. Görevden alma kararının tescili ile görevden alınan ortağın şirketin bu tarihten sonra doğacak borçlarından dolayı kişisel sorumluluklarının sona erdiği de sicilde kaydedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Anonim Şirketler

BİRİNCİ AYIRIM

Kuruluş

Başvuru ve belgeler

MADDE 68 - (1) Bir anonim şirketin kuruluşunun tesciline ilişkin başvuru, Bakanlığın izniyle kurulacak olan anonim şirketlerde iznin alınmasını, diğer şirketlerde

kurucuların tamamının şirket sözleşmesinde yer alan imzalarının noterce onaylanmasını izleyen otuz gün içinde yapılır. Başvuruda müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

- a) Esas sermayeyi oluşturan payların tamamının, kurucu ortaklar tarafından şirket sözleşmesinde taahhüt olunduğunu gösteren noter şerhini içeren ve kurucuların imzaları noter tarafından onaylanmış şirket sözleşmesi,
- b) Kurucular tarafından imzalanmış kurucular beyanı,
- c) Pay bedellerinin Kanunda veya şirket sözleşmesinde öngörülmüş bulunan en az tutarının Kanuna uygun olarak bankaya yatırıldığını gösterir banka mektubu,
- ç) 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, şirket sermayesinin on binde dördü nispetinde yapılacak ödemeye dair banka dekontu,
- d) İşlem denetçisi raporu,
- e) Konulan aynı sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmeler ve ayların değerinin tespitine ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerlendirme raporları,
- f) Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı,
- g) Aynı sermaye olarak konulan taşınmazın, fikri mülkiyet haklarının ve diğer değerlerin kayıtlı buldukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge,
- ğ) Aynı ve işletmenin devir alınmasına ilişkin olanlar da dahil olmak üzere, kurulmakta olan şirket ile kurucular ve diğer kişilerle yapılan ve kuruluşla ilgili olan sözleşmeler,
- h) Kuruluşu Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı,
- ı) Denetçinin şirket sözleşmesi ile seçilmesi halinde, bu Tüzüğün 107 nci maddesinin beşinci fıkrasında gösterilen denetçinin beyanı,
- i) Birden fazla kişiden oluşan yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olduğuna dair yüksek öğrenim belgelerinin onaylı örneği,
- j) Pay sahipleri dışından seçilen yönetim kurulu üyelerinin kimliğine, vatandaşlığına, yerleşim yerlerine ilişkin yazılı beyan ile görevi kabul ettiklerine ilişkin imzalı belgeler,
- k) Bir tüzel kişinin yönetim kurulu üyeliğine seçilmesi halinde tüzel kişi ile birlikte tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen bir gerçek kişinin adı, soyadı ve belirlemeye ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği,
- l) Şirketi temsil ve ilzama yetkilikılınan kişilerin şirket unvanı altında atacakları imzaların noter onaylı örneği.

Tescil

MADDE 69 - (1) Şirket kuruluşunda aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Şirket sözleşmesinin tamamı,
- b) Şirkete konulan aynı sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmelere ve aylar hakkında, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından atanan bilirkişilerce hazırlanan değer biçme raporu,
- c) Yönetim kurulu üyeleri ile şirketi temsile yetkili diğer kişilerin adları, soyadları veya unvanları ve yerleşim yerleri,

ç) Bir tüzel kişinin yönetim kurulu üyeliğine seçilmesi halinde tüzel kişi ile birlikte tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin adı, soyadı, yerleşim yeri ve vatandaşlığı,

d) Denetçinin bağımsız denetleme kuruluşu olması halinde merkezi, varsa tescil edilmiş şubesi, denetçinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir olması halinde adı, soyadı, yerleşim yeri, meslek odası numarası.

(2) Sermaye olarak konulan ve tapu, gemi ve fikri mülkiyet ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların şirket adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla; müdürlük tarafından şirketin tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere bildirimde bulunulur.

(3) Tescil edilmiş şirket sözleşmesinde yer alan ve aşağıda sayılan hususlar, üçüncü kişiler hakkında, Sicil Gazetesinde ilan edildiği; ilanının tamamı aynı nüshada yayımlanmamış ise, son kısmının yayımlandığı günü izleyen iş gününden itibaren hukuki sonuçlarını doğurur:

- a) Şirket sözleşmesinin tarihi,
- b) Şirketin ticaret unvanı ve merkezi,
- c) Şirketin, varsa süresi,
- ç) Şirketin sermayesi, ödenmesinin şekil ve şartları ile payların itibari değerleri, varsa imtiyazlar,
- d) Pay senetlerinin türleri, hamiline veya nama yazılı oldukları,
- e) Şirketin nasıl temsil olunacağı,
- f) Yönetim kurulu üyeleriyle şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, unvanları, yerleşim yerleri ve vatandaşlıkları,
- g) Şirketin yapacağı ilanların şekli; esas sözleşmede buna ilişkin hüküm bulunduğu takdirde, yönetim kurulu kararlarının pay sahiplerine nasıl bildirileceği.

İKİNCİ AYIRIM

Genel Sözleşme Değişikliği

Başvuru ve tescil

MADDE 70 - (1) Şirket sözleşmesi değişikliğinin tesciline ilişkin başvuruda, müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

- a) Şirket sözleşmesi değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı,
- b) Şirket sözleşmesi değişikliğine ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,
- c) Şirket sözleşmesinin değişen maddesinin/maddelerinin yeni metni,
- ç) Genel kurulun şirket sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin kararı, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edici mahiyette ise, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun alacağı kararın noter onaylı örneği.

(2) Şirket sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin genel kurul kararı, yönetim kurulu tarafından şirket merkezinin ve MERSİS bütün müdürlükleri kapsayacak şekilde uygulamaya alınmaya kadar, şubelerinin bulunduğu yerin siciline de tescil ettirilir.

(3) Genel kurulun esas sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin kararı, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onayından veya Kanunun 454 üncü maddesinin beşinci fıkrası gereğince onaylanmış sayılmadan önce tescil edilemez.

(4) Genel kurulun şirket sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin kararı, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edici mahiyette ise, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunda, genel kurul kararının onayının reddedilmesi halinde genel kurul kararı tescil edilmeksizin, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun gerekçeli red kararı tescil edilir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Özel Sözleşme Değişiklikleri

I- Sermaye artırımı

Başvuru

MADDE 71 - (1) Anonim şirketlerde, sermaye artırımının tescili; esas sermaye sisteminde genel kurul, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu kararının alınmasını izleyen otuz gün içinde yönetim kurulu tarafından şirket merkezinin bulunduğu yer Müdürlüğünden istenir.

(2) Sermaye artırımının, genel kurul veya yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren üç ay içinde tescil edilemediği takdirde, genel kurul ya da yönetim kurulu kararı ve alınmışsa izin geçersiz hale gelir ve bu hususu doğrulayan müdürlüğün yazısının ilgili bankaya verilmesi üzerine, bedeller banka tarafından sahiplerine geri verilir.

(3) Sermaye artırımında çıkarılacak payların halka arz edilmesi halinde sermaye artırımının tescilinden önce izahnamenin tescili için müdürlüğe başvurulması gerekir.

Belgeler

MADDE 72 - (1) Müdürlüğe yapılacak tescil başvurusunda aşağıdaki belgeler verilir:

- a) Şirket sözleşmesi değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı,
- b) Esas sermaye sisteminde sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararının, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu kararının noter onaylı örneği,
- c) Şirket sözleşmesinin sermayeye ilişkin maddesinin sermaye artırımından sonraki yeni metni,
- ç) Sermaye artırımının türüne göre yönetim kurulunca düzenlenmiş beyan,
- d) İşlem denetçisi tarafından verilmiş sermaye artırım raporu,
- e) Konulan aynı sermaye ile sermaye artırım sırasında devralınacak işletmeler ve ayların değerinin tespitine ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerlendirme raporları,
- f) Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı,
- g) Aynı sermaye olarak konulan taşınmazın, fikri mülkiyet haklarının ve diğer değerlerin kayıtlı buldukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge,
- ğ) Sermaye artırımının iç kaynaklardan yapılması halinde, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğunu doğrulayan işlem denetçisinin açık ve yazılı beyanı ile genel kurul tarafından onaylanmış yıllık bilanço, bilanço tarihinin üzerinden altı aydan fazla zaman geçmiş olması halinde ise işlem denetçisi tarafından onaylanmış yeni bilanço,
- h) Rüçhan haklarının sınırlandırılması veya kaldırılmasının gerekçelerini, yeni payların primli ve primsiz çıkarılmasının sebeplerini, primin nasıl hesaplandığını gösterir yönetim kurulu raporu,

i) Pay bedellerinin Kanunda veya şirket sözleşmesinde öngörölmüş bulunan en az tutarının Kanuna uygun olarak bankaya yatırıldığını gösterir banka mektubu,

i) Genel kurulun şirket sözleşmesinin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin artırılması konusunda yetki verilmesine dair kararı ile yönetim kurulunun sermayenin artırılmasına ilişkin kararı imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edici mahiyette ise, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun alacağı kararın noter onaylı örneği ile genel kurul kararına olumsuz oy verenlerin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste ve ortak bir tebligat adresi,

j) 4054 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, sermayenin artırılan kısmının on binde dördü nispetinde yapılacak ödemeye dair banka dekontu.

Tescil

MADDE 73 - (1) Artırılan sermayenin halka arz edilmesi halinde, sermaye artırımının tescilinden önce izahname tescil olunur.

(2) Esas sermayenin artırılmasında sicile aşığıdaki olgular tescil edilir:

a) Artırılan sermayeyi temsil eden payların tamamının ya değişik esas sözleşme ile ya da iştirak taahhütnameleriyle taahhüt edildiği,

b) Esas sermaye sisteminde sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararı, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu kararı,

c) Sermaye artırımından sonraki esas sermayenin tutarı,

ç) Sermaye artırımından sonra esas sermayeyi oluşturan payların türleri, itibari değeri ve sayısı ile pay senetlerinin hamiline veya nama yazılı oldukları,

d) Şirket sözleşmesinin sermayeye ilişkin maddesinin sermaye artırımından sonraki yeni metni,

e) Sermaye artırımının şirketin serbestçe tasarruf edebileceği iç kaynaklardan yapılması halinde bu hususun,

f) Varsa, oy hakkında imtiyazlı paylar ve bunlara bağlı imtiyaz konuları,

g) Varsa pay devri sınırlandırmaları,

ğ) Ayni sermaye veya devralınan işletmelerin değerlemesine ilişkin bilirkişi raporu,

h) Rüşhan haklarının sınırlandırılması, kaldırılması veya primli hisse senedi çıkarılması halinde bunların; gerekçelerini, yeni payların primli ve primsiz çıkarılmasının sebeplerini ve primin nasıl hesaplandığını gösterir yönetim kurulu raporu,

i) Varsa imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kararı ile birlikte genel kurul kararına olumsuz oy verenlerin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste ile ortak bir tebligat adresi.

(3) Bilançoda sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonların bulunması halinde, bu fonlar sermayeye dönüştürölmeden, sermaye taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılamaz. Bu fonlarla birlikte aynı anda ve aynı oranda taahhüt yoluyla sermaye artırımı yapılabilir.

(4) Sermaye olarak konulan ve tapu, gemi ve fikri mülkiyet ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların şirket adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla; müdürlük tarafından sermaye artırımının tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere bildirimde bulunulur.

II- Şarta bağlı sermaye artırımını

Belgeler

MADDE 74 - (1) Şarta bağlı sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararının tescili başvurusunda aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Şarta bağlı sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,
- b) Şarta bağlı sermaye artırımına olanak sağlayan ve aşağıda belirtilen olguların yer aldığı şirket sözleşmesi değişiklik metni:

- 1) Şarta bağlı sermaye artırımının itibari değeri,
- 2) Payların sayıları, itibari değerleri, türleri,
- 3) Değiştirme veya alım hakkından yararlanabilecek grup veya kişiler,
- 4) İmtiyazlı payların bulunması halinde, konuları ve bunlara bağlanan haklar,
- 5) Pay sahiplerinin rüçhan haklarının kaldırılmış bulunduğu ve bunun miktarı,
- 6) Varsa, yeni payların devrine ilişkin sınırlamalar,
- 7) Değiştirme ve alım hakları içeren tahviller ile benzeri borçlanma araçları öncelikle pay sahiplerine önerilmiyorsa, değiştirme veya alım haklarının kullanılma şartları ile ihraç bedelinin hesaplanmasına ilişkin esaslar.

Tescil

MADDE 75 - (1) Şarta bağlı sermaye artırımının yapılabilmesine ilişkin olarak aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Şarta bağlı sermaye artırımına olanak sağlayan şirket sözleşmesi değişikliğine ilişkin genel kurul kararı,
- b) Şirket sözleşmesinde şarta bağlı sermaye artırımını düzenleyen hükümler.

Sermaye artırımının gerçekleştirilmesi esnasında verilecek belgeler

MADDE 76 - (1) Şarta bağlı sermaye artırımının gerçekleştirilmesine ilişkin tescil başvurusunda aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Şarta bağlı sermaye artırımına imkan tanıyan hükmün şirket sözleşmesinden çıkarılmasına ve sermaye artırımının gerçekleşmesi nedeniyle şirket sözleşmesinde yapılması gereken değişikliğe ilişkin yönetim kurulu kararının noter onaylı örneği,
- b) Yeni sermaye miktarına uyarlanmış ve şarta bağlı sermaye artırımına imkan tanıyan hükmün çıkarıldığı şirket sözleşmesinin yeni metni,
- c) İşlem denetçisinin yeni payların ihracının Kanuna, şirket sözleşmesine ve gereğinde ihraç izahnamesine uygun olduğuna ilişkin doğrulama yazısı,
- ç) Sermaye artırımına ve şarta bağlı sermaye artırımına ilişkin hükmün şirket sözleşmesinden çıkarılmasına ilişkin yönetim kurulu beyannamesi,
- d) 4054 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, sermayenin artan kısmının on binde dördü nispetinde yapılacak ödemeye dair banka dekontu.

Tescil

MADDE 77 - (1) Sermaye artırımının gerçekleştirilmesine ilişkin aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Sermaye artırımına ilişkin şirket sözleşmesi değişikliği,
- b) Şarta bağlı sermaye artırımına imkan tanıyan hükmün şirket sözleşmesinden çıkarılmasına ilişkin sözleşme değişikliği.

III- Esas sermayenin azaltılması

Başvuru ve belgeler

MADDE 78 - (1) Esas sermayenin azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak sermaye artırımını yapılmaması halinde tescil başvurusunda müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir.

a) Sermayenin azaltılmasına ilişkin yönetim kurulu raporunun onaylandığı, işlem denetçisi raporunun sonucunun açıklandığı, sermayenin azaltılmasının ne tarzda yapılacağını belirttiği sermaye azaltılmasına dair genel kurul kararının noter onaylı örneği,

b) Sermayenin azaltılmasının sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını gösterir yönetim kurulunca hazırlanmış ve genel kurul tarafından onaylanmış sermayenin azaltılmasına ilişkin rapor,

c) Sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette mevcut olduğunun teyit edildiği sermayenin azaltılmasına ilişkin işlem denetçisi raporu,

ç) Şirket sözleşmesinin değişiklikten sonraki yeni duruma uyarlanmış metni,

d) Şirket alacaklılarına çağrı yapıldığına dair sicil gazetesi örnekleri ve bilinen alacaklılara yapılan çağrı mektupları,

e) Alacakların ödendiği veya teminat altına alındığını gösteren belge örnekleri.

(2) Sermaye, zararlar sonucunda bilançoda oluşan bir açığı kapatmak amacıyla ve bu açıklar oranında azaltılacak olursa, yönetim kurulunca alacaklıları çağdırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat alınmasından vazgeçilmiş ve buna ilişkin yönetim kurulu kararının müdürlüğe ibraz edilmiş olması halinde birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeler aranmaz.

Tescil

MADDE 79 - (1) Esas sermayenin azaltılmasında sicile aşağıdaki olgular tescil olunur:

a) Esas ve kayıtlı sermaye sisteminde sermaye azaltılmasına ilişkin genel kurul kararı,

b) Sermayenin azaltılmasına ilişkin şirket sözleşmesi değişikliği,

c) Sermayenin azaltılmasının sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını gösterir yönetim kurulunca hazırlanmış ve genel kurul tarafından onaylanmış sermayenin azaltılmasına ilişkin rapor.

(2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığının anlaşılması üzerine genel kurul tarafından;

a) Sermayenin üçte biri ile yetinmeye karar verilmiş ise, birinci fıkraya hükümlerine göre sermaye azaltılır.

b) Sermayenin karşılıksız kalan kısmının azaltılarak, azaltılan kısmın yerine geçmek üzere tamamı ödenerek ve eş zamanlı sermaye artırımını yoluyla sermayenin tamamlanmasına karar verildiği takdirde, bu Tüzüğün 80 inci maddesi hükmü uygulanır.

IV- Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması

Başvuru ve belgeler

MADDE 80 - (1) Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı olarak, şirket sözleşmesinde yazılı miktara veya daha yüksek bir tutara kadar artırılmasına karar verilmesi halinde, sermaye artırımına ilişkin belgelere ilave olarak aşağıdaki belgeler de müdürlüğe verilir.

a) Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı ve aynı miktarda yapılan sermaye artırımında artırılan sermayenin tamamen ödendiğine; daha yüksek sermaye artırımını yapılması halinde ise, aşan kısmın dörtte birinin de ödendiğine dair banka mektubu,

b) Sermaye azaltılması ve artırımının eş zamanlı olarak yapılmasına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,

(2) Sermaye azaltılmasına ilişkin bu Tüzüğün 78 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeler aranmaz.

Tescil

MADDE 81 - (1) Sermayenin azaltılması ve artırılması eş zamanlı olarak tescil edilir. Tescilde sermayenin artırılması ve azaltılmasına ilişkin bu Tüzüğün 73 ve 79 uncu maddeleri uygulanır.

(2) Yeniden yapılandırma amacıyla esas sermaye sıfıra indirilmiş ve tekrar artırılmışsa, eski payların tamamının iptal edildiği sicile kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM **Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler**

Başvuru ve belgeler

MADDE 82 - (1) Tek pay sahipli anonim şirketlerde, bu Tüzüğün 68 inci maddesinde sayılan belgeler müdürlüğe verilir.

Tescil

MADDE 83 - (1) Tek pay sahipli anonim şirketlerde, bu Tüzüğün 69 uncu maddesinde belirtilen anonim şirketlerde tescil edilen olgulara ilave olarak şirketin tek pay sahipli olduğu tescil edilir.

Şirketin pay sahibi sayısının bire düşmesi

MADDE 84 - (1) Birden çok pay sahibi tarafından kurulan şirketin pay sahibi sayısı sonradan bire düşerse durum, Kanunun 338 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde yönetim kuruluna yazıyla bildirilir. Yönetim kurulu, bildirim alınması tarihinden itibaren yedi gün içinde, şirketin tek pay sahipli bir anonim şirket olduğunu, bu tek pay sahibinin adını, yerleşim yerini ve vatandaşlığını müdürlüğe bildirir ve bildirilen olgular tescil edilir.

(2) Birinci fıkra uyarınca tescil edilmiş şirketin, tek pay sahibinin kendisi olduğu şirketlerin bulunması halinde, bu şirketlerin bağlı buldukları Müdürlükler ve ticaret sicili numaraları da tescilde gösterilir.

(3) Şirket, tek pay sahibi olacak şekilde kendi payını iktisap edemez; ettiremez.

BEŞİNCİ AYIRIM **Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme ve Ek Tasfiye**

Belgeler

MADDE 85 - (1) Şirketin sona ermesinin tescil başvurusunda aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- Sona erme genel kurul kararına dayanıyorsa, bu kararın noter onaylı örneği,
- Sona erme başka bir sebepten ileri geliyorsa, bunu kanıtlayan belgenin onaylı örneği,
- Tasfiye memurlarının “tasfiye halinde” ibaresi eklenmiş ticaret unvanı altında atılmış imza beyannameleri,

ç) Tasfiye memurlarının yönetim kurulu veya ortaklar dışından seçilmesi halinde görevi kabul ettiklerine ilişkin imzalı belge.

(2) Tasfiyenin tamamlanmasından sonra kayıt silme başvurusunda aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Genel kurulca onaylanmış son ve kesin bilanço,
- b) Genel kurul kararının noter onaylı örneği,
- c) Alacaklılara birer hafta arayla üç kere çağrının yapıldığı sicil gazeteleri.

Tescil

MADDE 86 - (1) Sona eren şirket ile ilgili aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Şirketin sona erdiği ve tasfiyeye girdiği,
- b) Sona erme sebebi,
- c) Sona erme genel kurul kararına dayanıyorsa bu kararın tarihi,
- ç) Sona erme mahkeme kararına dayanıyorsa bu kararın tarihi,
- d) Ticaret unvanına “Tasfiye halinde” ibaresinin eklendiği,
- e) Tasfiye memurlarının ad ve soyadları,
- f) Tasfiye işlemlerinin şirket merkezi dışında başka bir adreste yürütülmesi durumunda bu adres.

(2) Tasfiyesi tamamlanan şirket ile ilgili aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Tasfiyenin tamamlandığı,
- b) Ticaret unvanının silindiği.

Tasfiyeden dönülmesi

MADDE 87 - (1) Genel kurul, aldığı yeni bir kararla tasfiyeden dönmeye karar vermişse, tasfiye memurlarınca bu kararın tescil ettirilmesi gerekir.

(2) Başvuru ile birlikte aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilmelidir.

- a) Tasfiyeden dönülmesine ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,
- b) Şirketin malvarlığının pay sahipleri arasında henüz dağıtılmaya başlanılmadığına ilişkin tasfiye memurları tarafından hazırlanan rapor.

(3) Aşağıdaki olgular sicile tescil edilir:

- a) Tasfiyeden dönülmesine ilişkin genel kurul kararının tarihi,
- b) “Tasfiye halinde” ibaresinin çıkarıldığı şirketin ticaret unvanı,
- c) Tescil edilmiş temsil ve ilzama yetkili kişilerde yapılacak gerekli değişiklikler.

Ek tasfiye

MADDE 88 - (1) Daha önce sicilden kaydı silinmiş olan bir şirketin, mahkemece Kanununun 547 nci maddesine göre ek tasfiye sürecine girmesine karar verilmesi halinde aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Şirketin ek tasfiyeye girmesine ilişkin mahkeme kararının tarihi ve kararı veren mahkeme,
- b) Ek tasfiye olgusu,
- c) Şirketin unvanına “tasfiye halinde” ibaresi eklenmek suretiyle yeniden tescil edilmiş bulunduğu olgusu,
- ç) Ek tasfiye ile görevlendirilen tasfiye memurlarının ad ve soyadları,
- d) Ek tasfiye işlemlerinin yürütüleceği adres.

(2) Ek tasfiyenin tescili üzerine şirket tüzel kişiliğini yeniden kazanıp organlar kendiliğinden çalışmaya başlayacağından, bu olgunun ayrıca tesciline gerek yoktur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Limited Şirket**

BİRİNCİ AYIRIM **Kuruluş ve Genel Sözleşme Değişiklikleri**

I- Kuruluş

Başvuru ve belgeler

MADDE 89 - (1) Bir limited şirketin kuruluşunun tesciline ilişkin başvuru, kurucuların tamamının şirket sözleşmesinde yer alan imzalarının noterce onaylanmasını izleyen otuz gün içinde yapılır. Başvuruda müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

a) Esas sermayeyi oluşturan payların tamamının, kurucu ortaklar tarafından şirket sözleşmesinde taahhüt olunduğunu gösteren noter şerhini içeren ve kurucuların imzaları noter tarafından onaylanmış şirket sözleşmesi,

b) Kurucular tarafından imzalanmış kurucular beyanı,

c) Şirket müdürü veya müdürlerinin kimliğine, vatandaşlığına, yerleşim yerlerine ilişkin yazılı beyan ile dışarıdan seçilen müdürler için görevi kabul ettiğine ilişkin imzalanmış belge,

ç) Bir tüzel kişinin şirket müdürlüğüne seçilmesi halinde tüzel kişi ile birlikte tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen bir gerçek kişinin adı, soyadı ve belirlemeye ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği,

d) Denetçinin şirket sözleşmesi ile seçilmesi halinde, bu Tüzüğün 107 nci maddesinin beşinci fıkrasında gösterilen denetçinin beyanı,

e) Konulan aynı sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmeler ve ayınların değerinin tespitine ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerlendirme raporları,

f) Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı,

g) Aynı sermaye olarak konulan taşınmaz, fikri mülkiyet hakları ve diğer değerlerin kayıtlı buldukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge,

ğ) Aynı ve işletmenin devir alınmasına ilişkin olanlar da dahil olmak üzere, kurulmakta olan şirket ile kurucular ve diğer kişilerle yapılan ve kuruluşla ilgili olan sözleşmeler,

h) Şirket müdürlerine ait şirket unvanı altında düzenlenmiş ve noter tarafından onaylanmış imza beyannamesi,

ı) Nakdi sermayenin tamamının ödendiğine dair banka mektubu,

i) 4054 sayılı Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, şirket sermayesinin on binde dördü nispetinde yapılacak ödemeye dair banka dekontu.

Tescil

MADDE 90 - (1) Şirket kuruluşunda aşağıdaki olgular tescil edilir:

a) Şirket sözleşmesinin tamamı,

b) Şirkete konulan aynı sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmelere ve ayınlar hakkında, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından atanan bilirkişilerce hazırlanan değer biçme raporu,

c) Müdürlerin ve şirketi temsile yetkili diğer kişilerin adları, soyadları veya unvanları ve yerleşim yerleri,

ç) Bir tüzel kişinin şirket müdürlüğüne seçilmesi halinde tüzel kişi ile birlikte tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin adı, soyadı,

d) Şirket sözleşmesinde hüküm bulunmadığı takdirde müdürlerin ortaklara ne şekilde bildirimde bulunacakları,

e) Denetçinin bağımsız denetleme kuruluşu olması halinde merkezi, varsa tescil edilmiş şubesi, denetçinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir olması halinde adı, soyadı, yerleşim yeri, meslek odası numarası.

(2) Tescil edilmiş hususlardan aşağıda sayılanlar, sicil gazetesinde ilan edildiği gün; ilanının tamamı aynı nüshada yayımlanmamış ise son kısmının yayımlandığı günü izleyen iş gününden itibaren, üçüncü kişiler hakkında hukuki sonuçlarını doğurur:

a) Şirket sözleşmesinin tarihi,

b) Şirketin ticaret unvanı ve merkezi,

c) Esas noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış şekilde şirketin işletme konusu; şirket sözleşmesinde bu konuda bir hüküm varsa, şirketin süresi,

ç) Esas sermayenin itibari değeri,

d) Gerçek kişi ortağın adı ve soyadı, yerleşim yeri, tüzel kişi ortakların unvanı, merkezleri ve her ortağın üstlendiği esas sermaye payları,

e) Aynı sermayenin konusu ve bu tür sermayenin karşılığında verilecek esas sermaye payları; bir aynın devralınması halinde ilgili sözleşmenin konusu, sözleşmenin karşı tarafı, şirketin borçlandığı karşı edim; özel menfaatlerin içerik ve değeri,

f) Öngörülmuş ise, intifa senetlerinin sayısı ve bunlara sağlanan hakların içeriği,

g) Müdürlerin ve şirketi temsile yetkili diğer kişilerin adları, soyadları veya unvanları ve yerleşim yerleri,

ğ) Temsil yetkisinin kullanılma şekli,

h) Denetçinin bağımsız denetleme kuruluşu olması halinde merkezi, varsa tescil edilmiş şubesi, denetçinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir olması halinde adı, soyadı, yerleşim yeri, meslek odası numarası,

ı) Şirket sözleşmesinde öngörülmuş bulunan imtiyaz, ek yükümlülük veya yan edim yükümlülükleri, esas sermaye payları ile ilgili önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım hakları,

i) Şirket tarafından yapılacak olan ilanların şekli, türü ve şirket sözleşmesinde bu konuda bir hüküm bulunduğu takdirde, müdürlerin ortaklara ne şekilde bildirimde bulunacakları.

(3) Sermaye olarak konulan ve tapu, gemi ve fikri mülkiyet ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların şirket adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla; müdürlük tarafından şirketin tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere bildirimde bulunulur.

II- Genel sözleşme değişiklikleri

Belgeler ve tescil

MADDE 91 - (1) Şirket sözleşmesi değişikliğinin tesciline ilişkin başvuruda, müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

a) Şirket sözleşmesi değişikliğine ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,

b) Şirket sözleşmesinin değişen maddesinin/maddelerinin yeni metni,

(2) Şirket sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin genel kurul kararı, müdürler tarafından şirket merkezinin bulunduğu yerin siciline tescil ettirilir.

İKİNCİ AYIRIM

Özel Sözleşme Değişiklikleri

I- Esas sermaye artırımı

Başvuru

MADDE 92 - (1) Genel kurulun esas sermayenin artırılması kararı tarihinden itibaren otuz gün içinde müdürlüğe başvurulması gerekir.

Belgeler

MADDE 93 - (1) Müdürlüğe yapılacak tescil başvurusunda aşağıdaki belgeler verilir:

- a) Sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,
- b) Şirket sözleşmesinin sermayeye ilişkin maddesinin yeni metni,
- c) Sermaye artırımına ilişkin işlem denetçisi raporu; sermaye artırımının iç kaynaklardan yapılması halinde, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğunun işlem denetçisi raporuyla doğrulanması gerekir.
- ç) Artırılan nakdi sermayenin tamamının ödendiğine dair banka mektubu,
- d) Sermaye artırımının iç kaynaklardan yapılması halinde, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğunu doğrulayan işlem denetçisinin açık ve yazılı beyanı ile genel kurul tarafından onaylanmış yıllık bilanço, bilanço tarihinin üzerinden altı aydan fazla zaman geçmiş olması halinde ise işlem denetçisi tarafından onaylanmış yeni bilanço,
- e) Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı,
- f) Aynı sermaye olarak konulan taşınmaz, fikri mülkiyet hakları ve diğer değerlerin kayıtlı buldukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge,
- g) 4054 sayılı Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, sermayenin artırılan kısmının on binde dördü nispetinde yapılacak ödemeye dair banka dekontu.

Tescil

MADDE 94 - (1) Esas sermayenin artırılmasında sicile aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararı,
- b) Şirket sözleşmesinin sermayeye ilişkin maddesinin sermaye artırımından sonraki yeni metni,
- c) Aynı sermaye veya devralınan işletmelerin değerlemesine ilişkin bilirkişi raporu,
- ç) Sermaye artırımın şirketin serbestçe tasarruf edebileceği iç kaynaklardan yapılması halinde bu husus,
- d) Varsa pay devri sınırlandırmaları.

(2) Sermaye olarak konulan ve tapu, gemi ve fikri mülkiyet ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların şirket adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla; müdürlük tarafından sermaye artırımının tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere bildirimde bulunulur.

II- Esas sermayenin azaltılması

Başvuru ve belgeler

MADDE 95 - (1) Esas sermayenin azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak sermaye artırımını yapılmaması halinde tescil başvurusunda müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

a) Sermayenin azaltılmasına ilişkin şirket müdürleri raporunun onaylandığı, işlem denetçisi raporunun sonucunun açıklandığı, sermayenin azaltılmasının ne tarzda yapılacağını belirttiği sermaye azaltılmasına dair genel kurul kararının noter onaylı örneği,

b) Sermayenin azaltılmasının sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını gösterir şirket müdürü veya müdürleri tarafından hazırlanmış ve genel kurul tarafından onaylanmış sermayenin azaltılmasına ilişkin rapor,

c) Sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette mevcut olduğunun da teyit edildiği sermayenin azaltılmasına ilişkin işlem denetçisi raporu,

ç) Şirket sözleşmesinin değişiklikten sonraki yeni duruma uyarlanmış metni,

d) Şirket alacaklılarına çağrı yapıldığına dair sicil gazetesi örnekleri ve bilinen alacaklılara yapılan çağrı mektupları,

e) Alacakların ödendiği veya teminat altına alındığını gösteren belge örnekleri,

(2) Sermaye, zararlar sonucunda bilançoda oluşan bir açığı kapatmak amacıyla ve bu açıklar oranında azaltılacak olursa;

a) Şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme yükümlülüklerinin tamamen ödendiğini gösteren belge bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen belgelere ek olarak müdürlüğe verilir.

b) Şirket müdürlerince alacaklıları çağırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat alınmasından vazgeçilmiş ve buna ilişkin yönetim kurulu kararının müdürlüğe ibraz edilmiş olması halinde birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeler aranmaz.

Tescil

MADDE 96 - (1) Esas sermayenin azaltılmasında sicile aşağıdaki olgular tescil olunur:

a) Sermaye azaltılmasına ilişkin noter onaylı genel kurul kararı,

b) Sermayenin azaltılmasına ilişkin şirket sözleşmesi değişikliği,

c) Sermayenin azaltılmasının sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını gösterir şirket müdürü veya müdürlerince hazırlanmış ve genel kurul tarafından onaylanmış sermayenin azaltılmasına ilişkin rapor.

(2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığının anlaşılması üzerine genel kurul tarafından;

a) Sermayenin üçte biri ile yetinmeye karar verilmiş ise, birinci fıkra hükümlerine göre sermaye azaltılır.

b) Sermayenin karşılıksız kalan kısmının azaltılarak, azaltılan kısmın yerine geçmek üzere tamamı ödenerek ve eş zamanlı sermaye artırımını yoluyla sermayenin tamamlanmasına karar verildiği takdirde, bu Tüzüğün 97 nci maddesi hükmü uygulanır.

(3) Sermaye, zararlar sonucunda bilançoda oluşan bir açığı kapatmak amacıyla azaltılıyor ise, şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme yükümlülükleri tamamen ödenmeden sermayenin azaltılması tescil edilemez.

Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması

MADDE 97 - (1) Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı olarak, şirket sözleşmesinde yazılı miktara veya daha yüksek bir tutara kadar artırılmasına karar verilmesi

halinde, sermaye artırımına ilişkin belgelere ilave olarak aşağıdaki belgeler de müdürlüğe verilir:

a) Azaltılan sermayenin yerine geçmek üzere artırılan sermayenin tamamen ödendiğine dair banka mektubu,

b) Sermaye azaltımı ve artırımının eş zamanlı olarak yapılmasına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,

(2) Sermaye azaltılmasına ilişkin bu Tüzüğün 95 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeler aranmaz.

Tescil

MADDE 98 - (1) Sermayenin azaltılması ve artırılması eş zamanlı olarak tescil edilir. Tescilde sermayenin artırılması ve azaltılmasına ilişkin bu Tüzüğün 94 üncü ve 96 ncı maddeleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM **Tek Ortaklı Limited Şirketler**

Başvuru ve belgeler

MADDE 99 - (1) Tek ortaklı limited şirketin kuruluşunun tesciline ilişkin müdürlüğe yapılacak başvuruda, bu Tüzüğün 89 uncu maddesinde belirtilen belgeler verilir.

Tescil

MADDE 100 - (1) Tek ortaklı limited şirketlerde, bu Tüzüğün 90 ıncı maddesinde belirtilen limited şirketlerde tescil edilen olgulara ilave olarak şirketin tek ortaklı olduğu da tescil edilir.

Şirketin ortak sayısının bire düşmesi

MADDE 101 - (1) Birden çok ortaklı olarak kurulan şirketin ortak sayısı sonradan bire düşerse durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde şirket müdürlerine yazıyla bildirilir. Şirket müdürleri, bildirim alınması tarihinden itibaren yedi gün içinde, şirketin tek ortaklı bir limited şirket olduğunu, bu tek ortağın adını, yerleşim yerini ve vatandaşlığını müdürlüğe bildirir. Müdürlüğe bildirilen olgular, şirketin eski sicil numarası altında tescil edilir.

(2) Birinci fıkra uyarınca tescil edilmiş şirketin, tek ortağının kendisi olduğu şirketlerin bulunması halinde, bu şirketlerin kayıtlı oldukları müdürlükler ve sicil numaraları da tescilde gösterilir.

(3) Şirket, tek ortak kendisi olacak şekilde, tek ortaklı bir şirket olarak tescil edilemez.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM **Esas Sermaye Paylarının Geçişi**

Başvuru ve tescil

MADDE 102 - (1) Esas sermaye paylarının geçişlerinin tescili için aşağıda sayılan belgelerle otuz gün içinde ilgili müdürlüğe başvurulur:

a) Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devrine onay veren genel kurul kararının noter onaylı örneği,

b) Esas sermaye payının devrine ilişkin tarafların imzaları noter onaylı devir sözleşmesi; payın, miras, eşler arasındaki mal rejimi veya icra yoluyla geçmesi halinde buna ilişkin belge,

c) Pay geçişinin işlendiği pay defterinin ilgili sayfasının noter onaylı örneği.

(2) Esas sermaye paylarının geçişinin tescili için şirket müdürlerinin, süresi içinde ilgili müdürlüğe başvuruda bulunmaması halinde; ayrılan ortak, esas sermaye payının devrine ilişkin noter onaylı devir sözleşmesini ibraz etmek kaydıyla, bu paylarla ilgili olarak adının sicilden silinmesini isteyebilir. Başvuru üzerine müdürlük, esas sermaye paylarını iktisap edenin adını bildirmesi için şirkete süre verir. İktisap edenin adının bu süre içinde bildirilmemesi halinde bu Tüzüğün 35 inci maddesi hükmü uygulanır.

BEŞİNCİ AYIRIM

Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme ve Ek Tasfiye

Uygulanacak hükümler

MADDE 103 - (1) Bu tüzüğün anonim şirketlerin sona ermelerine, tasfiyelerine, ek tasfiyelerine ve tasfiyeden dönmelerine ilişkin 85 ila 88 inci madde hükümleri limited şirketlere de uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Şirketler Topluluğu

Şirketler topluluğu ve hakimiyet

MADDE 104 - (1) Şirketler topluluğu, bir hakim ticaret şirketine doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunan ticaret şirketlerinden oluşur. Hakim şirket ana şirket, bağlı şirketler ise yavru şirket konumundadır.

Hakimiyet sözleşmesi ve tescil

MADDE 105 - (1) Hakimiyet sözleşmesi, aralarında doğrudan veya dolaylı iştirak ilişkisi olan veya olmayan iki ticaret şirketi arasında yapılan ve aralarında iştirak ilişkisi bulunsa bile bu ilişkiden soyutlanmış bir şekilde taraflardan birinin diğerinin yönetim kuruluna talimat verme yetkisini içeren sözleşmedir.

(2) Hakimiyet sözleşmesinin geçerli olabilmesi için bağlı şirketin genel kurulunca onaylanması şarttır.

(3) Bu sözleşme nedeniyle talimat verme yetkisini haiz olan tarafın, yurt içinde veya yurt dışında bulunması, sözleşmenin yurt dışında imzalanmış olması veya yabancı bir hukuka tabi bulunması durumlarında da bu sözleşme nedeniyle talimat alan ortaklığın merkezi Türkiye’de ise bu sözleşmenin Türkiye’de de tescili gerekir ve şartların varlığı halinde Kanunun 195 ila 209 uncu madde hükümleri uygulanır.

(4) Yabancı hukuka tabi bir sözleşmenin hakimiyet sözleşmesi olarak Türkiye’de de tescil edilebilmesi için bu sözleşmenin tabi olduğu hukukta hakimiyet sözleşmesi veya böyle bir sözleşmenin bir türü olarak nitelendirilmesi veya kabul edilmesi şarttır.

(5) Talimat verenin Kanunun 195 inci maddesinin beşinci fıkrası anlamında bir teşebbüs olması halinde de sözleşme hakimiyet sözleşmesidir ve yukarıdaki hükümlere tabidir.

(6) Kredi verenin kredinin geri ödenmesini sağlamak amacıyla, kredi alan şirketin belli şekilde hareket etmesini öngören veya organ niteliğindeki sorumlularının atanmasında söz hakkı veren hükümler içeren sözleşmeler hakimiyet sözleşmesi olarak kabul edilmez.

(7) Pay sahipleri sözleşmesi bazı pay sahiplerine bazı haklar vermiş olsa bile bu sözleşme hakimiyet sözleşmesi olarak nitelendirilemez.

(8) Hakimiyet sözleşmesi yabancı dilde yapılmış ise noter onaylı Türkçe çevirisinin, bu şirketin imza yetkisini haiz temsilcileri tarafından müdürlüğe tescil dilekçesi ile verilmesi şarttır.

(9) Somut olayın özellikleri dolayısıyla müdürlük başka belgelerin de kendisine verilmesini talep edebilir.

(10) Hakimiyet sözleşmesi talimat alan şirketin kayıtlı olduğu sicile tescil olunur.

Bildirim, tescil ve ilan yükümlülükleri

MADDE 106 - (1) Bir teşebbüs, bir sermaye şirketinin sermayesinin, doğrudan veya dolaylı olarak, yüzde beşini, onunu, yirmisini, yirmibeşini, otuzüçünü, ellisini, altmışyedisini veya yüzde yüzünü temsil eden miktarda paylarına sahip olduğu veya payları bu yüzdelerin altına düşüğü takdirde; teşebbüs, durumu söz konusu işlemlerin tamamlanmasını izleyen on gün içinde, sermaye şirketine ve bu Kanun ile diğer kanunlarda gösterilen yetkili makamlara bildirir. Payların yukarıda belirtilen oranlarda kazanılması veya elden çıkarılması, yıllık faaliyet ve denetleme raporlarında ayrı bir başlık altında açıklanır ve sermaye şirketinin internet sitesinde ilan edilir. Payların yüzdelerinin hesaplanmasında Kanunun 196 ncı madde uygulanır. Teşebbüsün ve sermaye şirketinin yönetim kurulu üyeleriyle yöneticileri de, kendilerinin, eşlerinin, velayetleri altındaki çocuklarının ve bunların, sermayelerinin en az yüzde yirmisine sahip buldukları ticaret şirketlerinin o sermaye şirketindeki payları ile ilgili olarak bildirimde bulunurlar. Bildirimler yazılı şekilde yapılır ve tescil olunur.

(2) Bir ticaret şirketinin bir sermaye şirketindeki iştirakinin yüzdesi, o sermaye şirketindeki payının veya payların itibarî değerleri toplamının, iştirak olunan şirketin sermayesine oranlanmasıyla bulunur. Sermaye şirketinin hem kendi hem de onun hesabına alınmış olup da üçüncü kişilerin elindeki kendi payları, hesaplamada o şirketin esas veya çıkarılmış sermayesinden düşülür.

(3) Bir ticaret şirketinin bir sermaye şirketindeki oy hakkının yüzdesi, ticaret şirketinin o sermaye şirketinde sahip bulunduğu paylardan doğan kullanılabilen oy haklarının toplamının, sermaye şirketindeki kullanılabilir tüm oy haklarının toplamına oranlanmasıyla bulunur. Hesaplama, sermaye şirketinin hem kendi hem de onun hesabına alınmış olup da üçüncü kişilerin elindeki paylarından doğan oy hakları düşülür.

(4) Bir ticaret şirketinin bir sermaye şirketinde sahip olduğu paylar hesaplanırken ona bağlı şirketlerin sahip oldukları veya onun hesabına alınmış olup üçüncü kişilerin elindeki paylar da hesaba katılır.

(5) Bildirimler içerik ve şekil yönünden Bakanlıkça belirlenmiş olan Pay Bildirim, Tescil ve İlan Beyannamesi ile 10 gün içinde yapılır. Bu beyanname hakim şirketin yetkilisi tarafından ıslak imza ile veya güvenli elektronik imza ile imzalanır. Bu beyanname aynı zamanda ilgili şirketin bulunduğu yer müdürlüğünde tescil olunur.

(6) Birinci fıkrada öngörülen bildirim ile tescil ve ilan yükümlülüğü yerine getirilmediği sürece, ilgili paylara ait oy hakkı dahil, diğer haklar donar. Bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesine dair diğer hukuki sonuçlara ilişkin hükümler saklıdır.

ALTINCI BÖLÜM

Anonim ve limited şirketler ile şirketler topluluğu denetçileri

Denetçi seçimi ve tescili

MADDE 107 - (1) Denetçi, şirket genel kurulunca; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Denetçinin, her faaliyet dönemi için, faaliyet döneminin dördüncü ayının sonuna kadar ve her halde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır. Seçimden sonra yönetim kurulu, gecikmeksizin denetleme görevinin hangi denetçiye verildiğini tescil ettirir. Ancak kuruluşta denetçi şirket sözleşmesi ile seçilebilir. Şirket sözleşmesi ile denetçinin seçilmemesi halinde ise ilk hesap dönemi bitmeden genel kurul tarafından seçilerek tescil ettirilmesi zorunludur.

(2) Kuruluşta şirket sözleşmesi ile atanan denetçinin adı soyadı ve unvanı, kayıtlı olduğu oda sicil numarası ve vatandaşlığı tescil ettirilir. Kuruluşta şirket sözleşmesi ile atanan denetçi, şirketin kurulduğu tarih ile ilk hesap döneminin bittiği tarih arasında görev yapar.

(3) Denetçinin, mahkemece azledilmesi ve/veya atanması halinde, mahkeme kararı da gösterilerek azil ve/veya yeni seçilen denetçi tescil edilir.

(4) Seçilen denetçinin görevi red veya sözleşmeyi feshetmesi, görevlendirme kararının iptal olunması, butlanı veya denetçinin kanuni sebeplerle veya diğer herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi veya görevini yapmaktan engellenmesi hallerinde, denetçi anonim şirketlerde yönetim kurulu, limited şirketlerde müdürün, her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine mahkemece atanır. Denetçi fesih ihbarında bulunduğu takdirde, anonim şirketlerde yönetim kurulu, limited şirketlerde ise müdürler, mahkemece atama yapılanaya kadar görev yapmak üzere hemen geçici bir denetçi seçer ve bu hususu tescil ettirir.

(5) Kanununun 400 üncü maddesinde sayılan bağımlılık hallerinden birinin kendisinde bulunmadığına ilişkin denetçinin beyanı alınmadan, denetçi tescil edilmez.

(6) Ana şirket genel kurulunda topluluk denetçisi ayrıca seçilmemişse, ana şirketin denetçisi topluluk denetçisi olarak tescil edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kooperatifler

Başvuru

MADDE 108 - (1) Bir kooperatifin kuruluşunun tesciline ilişkin başvuruda, müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

- a) Kurucuların imzaları noter tarafından onaylanmış kooperatif şirket sözleşmesi,
- b) Kooperatif kuruluşuna izin veren makamın izin yazısı,
- c) Kooperatifi temsil ve ilzama yetkili kılınan kişilerin kooperatif unvanı altında atacakları imzaların noter onaylı örneği.

Tescil

MADDE 109 - (1) Sicile aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Şirket sözleşmesinin onayına ilişkin noter tarihi,
- b) Kooperatifin amacı, konusu ve varsa süresi,
- c) Kooperatifin unvanı ve merkezi,
- ç) Kooperatifin sermayesi ve bunun nakdi kısmına karşılık olarak ödenen en az miktar ve her ortaklık payının değeri,
- d) Ortaklık payı belgelerinin ada yazılı olduğu,
- e) Ayni sermaye ve devralınan akçalı kıymetlerle işletmelerin neden ibaret oldukları ve bunlara biçilen değerler,
- f) Kooperatifin ne suretle temsil olunacağı ve denetleneceği,
- g) Denetçiler, yönetim kurulu üyeleri ve kooperatifi temsile yetkili kimselerin adı, soyadları ve vatandaşlıkları,
- ğ) Kooperatifin yapacağı ilanların şekli ve şirket sözleşmesinde de bu hususta bir hüküm varsa yönetim kurulu kararlarının ortaklara ne suretle bildirileceği.

(2) Kooperatiflerle ilgili olarak yukarıda yer alan tescile ilişkin olgular dışında yapılabilecek tescil istemlerinde anonim şirketlere ilişkin hükümler uygulanır.

BEŞİNCİ KISIM
Merkez Değişiklikleri ve Şube

BİRİNCİ BÖLÜM
Merkez Değişikliği

BİRİNCİ AYIRIM
Türkiye İçinde Merkezin Değişmesi

Belgeler

MADDE 110 - (1) Bir ticari işletmenin veya ticaret şirketinin Türkiye içindeki merkezinin başka bir sicil bölgesine taşınmasının tesciline ilişkin başvurularda, şirket sözleşmesi veya şirket sözleşmesinin değişikliğine ilişkin belgelere ek olarak müdürlüğe aşağıdaki belgeler de verilir:

- a) Varsa değişiklikleriyle beraber, şirket sözleşmesinin onaylı bir örneği,
- b) Eski merkezde yapılan en son tescilin yayımlandığı sicil gazetesi,
- c) Ticaret şirketlerinin merkezleriyle ticari işletmenin, eski adresindeki sicil kaydının onaylı örneği.

Tescil

MADDE 111 - (1) Yeni merkezin bulunduğu yer siciline, yeni bir tescil için gerekli olan olgulardan başka, eski merkezin bulunduğu yer de kaydedilir.

(2) Yeni merkezin bulunduğu yer müdürlüğü, yapılan tescil hakkında, eski merkezin bulunduğu yer müdürlüğünü bilgilendirir.

Eski merkezdeki tescil

MADDE 112 - (1) Eski merkezdeki kaydın silinmesi, yeni merkezdeki tescilin bildirilmesi üzerine yapılır.

(2) Aşağıdaki olguların eski merkezde tescili şarttır:

- a) Eski ve yeni merkezin bulunduğu yer gösterilerek, ticari işletmenin merkez değişiminden dolayı yeni merkezin bulunduğu yer siciline tescil edildiği olgusu,
- b) Şayet değişmişse yeni ticaret unvanı,
- c) Ticari işletmenin sicilden resen silindiği olgusu.

Belgelerin gönderilmesi

MADDE 113 - (1) Eski merkezin kayıtlı olduğu müdürlük, kayıt silme işlemi müteakip sicil dosyasının aslını, dosya içeriğindeki belgelerin tarih sırasına göre hazırlanmış dizi pusulası ile birlikte en geç on iş günü içinde yeni merkezin bulunduğu müdürlüğe güvenli bir şekilde gönderir.

İKİNCİ AYIRIM

Yabancı Bir İşletmenin Merkezinin Türkiye'ye Taşınması

Başvuru ve tescil

MADDE 114 - (1) Bir ticari işletmenin veya bir ticaret şirketinin merkezinin Türkiye'ye taşınması halinde, bir ticari işletmenin veya bir ticaret şirketinin tescili için gerekli olan belgelerden başka, başvuru müdürlüğe aşağıdaki belgelerin verilmesi gerekir:

- a) Merkezi Türkiye'ye taşınan ticari işletmenin veya ticaret şirketinin yabancı memleket kanununa uygun olarak mevcut bulunduğunu gösteren ve o ülkenin ticaret sicili

tarafından verilmiş olan veya sicil teşkilatı yok ise yetkili makamı tarafından verilmiş olan belge ve Türkçe çevirisi,

b) Merkez değişikliğinin kendi hukukuna uygun olduğuna ilişkin yurt dışındaki yetkili makamdaki alınan belge ve Türkçe çevirisi,

c) Merkezi nakledilen ticari işletme ticaret şirketi ise, Türk hukukuna uyarlanmış şirket sözleşmesi ve Türkçe çevirisi,

ç) Merkezi nakledilen ticari işletmenin Türk hukukuna göre örgütlenerek faaliyet göstermesinin mümkün olduğunu, merkez nakli yapan sermaye şirketi ise şirket sözleşmesinin Türk hukukuna uygun olduğunu veya uyarlandığını kanıtlayan işlem denetçisi raporu,

d) Merkez taşınması yapacak şirketin tescili izne bağlı ise, ilgili kurumdan alınan izin yazısı.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde sayılan belgelerin, şirketin tabii bulunduğu ülkedeki noterler tarafından ve o ülkedeki Türk Konsoloslugu veya Türkiye’de Dışişleri Bakanlığı tarafından ya da Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış ve bunların noterden onaylı Türkçe çevirilerinin de yaptırılmış olması gereklidir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Bir Ticari İşletmenin Merkezini Yurtdışına Taşınması

Belgeler

MADDE 115 - (1) Bir ticari işletmenin veya bir ticaret şirketinin, merkezini yurt dışına taşınması halinde, merkezi yurt dışına taşınacak ticari işletmenin veya şirketin mevcudiyetini kanıtlayıcı belgenin verilebilmesinde aşağıdaki belgeler istenir:

a) 14/1/2011 tarihli 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 12 nci maddesi uyarınca, şirketin konumunda meydana gelecek değişiklikten alacaklıların ilan yoluyla haberdar edildiklerini, alacaklarını bildirmeye davet olunduklarını ve alacakların ödendiği veya teminat altına alındığını veya ödendiğini ya da böyle bir alacak isteminin beklenmediğini doğrulayan Kanunun 157 nci maddesine uygun olarak hazırlanan ve ilgili vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumundan alınacak borcun olmadığını veya teminat altına alındığını kanıtlayan belgelerin eklendiği işlem denetçisi raporu,

b) Ticari işletmenin veya şirketin merkezinin yurt dışına taşınmasına ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği.

(2) Merkezi yurt dışına taşınan bir ticari işletmenin veya bir ticaret şirketinin sicilden kaydının silinebilmesi için gerekli olan belgelere ek olarak ticari işletmenin veya ticaret şirketinin faaliyetinin yurtdışında devam ettiğini doğrulayan, bu Tüzüğün 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak düzenlenmiş belge de merkezin kayıtlı olduğu yerdeki müdürlüğe verilir.

Tescil

MADDE 116 - (1) Bu Tüzüğün 115 inci maddesinde belirtilen işlemler tamamlandıktan sonra ticari işletme veya şirkete ait kayıtlar silinir ve aşağıdaki olgular tescil edilir:

a) Merkezin yurt dışına taşınmasına ilişkin yetkili organ kararı ve tarihi,

b) Ticari işletmenin veya ticaret şirketinin merkezinin yurtdışına taşınmasından sonraki ticaret unvanı veya işletme adı, hukuki şekli ve merkezi, tescile yetkili olan yabancı makam,

c) Alacaklıların korunmasına ilişkin tedbirlerin alındığını doğrulayan işlem denetçisi raporu.

İKİNCİ BÖLÜM **Şube**

BİRİNCİ AYIRIM **Şube Kavramı**

Şube tanımı

MADDE 117 - (1) Bir ticari işletmeye bağlı olup ister merkezinin bulunduğu sicil çevresi içerisinde isterse başka bir sicil çevresi içinde olsun, bağımsız sermayesi veya muhasebesi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kendi başına sınıai veya ticari faaliyetin yürütüldüğü yerler ve satış mağazaları şubedir.

(2) Merkezi Türkiye'de bulunan ticari işletmelerin şubeleri ve unvanları merkeze gönderme yapılarak, buldukları yerin müdürlüğüne tescil olunur.

Şubenin unvanı

MADDE 118 - (1) Her şubenin unvanı kendi merkezinin ticaret unvanı ile şube olduğunu gösteren eklerden oluşur. Şubenin unvanına şube ile ilgili başka ekler de yapılabilir. Bu ekler de ticaret unvanlarına yapılacak eklerin bağlı olduğu hükümlere tabidir.

(2) Merkezi yurt dışında bulunan bir işletmenin Türkiye'deki şubesinin ticaret unvanında merkezin ve şubenin bulunduğu yerlerin ve şube olduğunun açıkça gösterilmesi şarttır.

İKİNCİ AYIRIM

Merkezleri Türkiye'de Bulunan Ticari İşletmelerin Şubelerinin Tescili

Başvuru ve belgeler

MADDE 119 - (1) Merkezi Türkiye'de bulunan ticari işletmelerin şubelerinin tescil isteminde aşağıdaki belgelerin müdürlüğe verilmesi gerekir:

- a) Şube açılışına ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği,
- b) Varsa değişiklikleriyle beraber, şirket sözleşmesinin onaylı bir örneği,
- c) Merkezde yapılan en son tescilin yayımlandığı sicil gazetesi,
- ç) Merkezin sicil kaydının onaylı örneği,
- d) Şubeyi temsile yetkili kılınan kişilerin noter onaylı imza örnekleri.

Tescil

MADDE 120 - (1) Şubenin bulunduğu yer siciline aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Şubenin unvanı ve adresi,
  - b) Merkezin tescil tarihi, ticaret sicili numarası ve kayıtlı olduğu müdürlük,
  - c) Aynı bir incelemeye tabi tutulmadan merkezin siciline geçirilmiş olan bütün kayıtlar,
  - ç) Şubeyi temsile yetkili kişi veya kişilerin adı, soyadı, vatandaşlığı, yerleşim yeri, bunların temsil yetkileri yalnız şube işlerine ilişkin olduğu takdirde, temsilin şekli,
  - d) Tahsis edilmişse, şubeye ayrılmış sermaye,
  - e) Yalnız şubeye ilişkin olan özel hükümler.
- (2) Şubeye ilişkin tescil edilmiş olgulardaki değişiklikler de aynı usulle tescil olunur.

(3) Birleşme veya bölünme nedeniyle merkez kaydı silinen ticari işletmeler ile tür değiştiren ticari işletmelerin şubelerinin faaliyetinin sürdürüleceğinin bildirilmesi halinde, şube kayıtlarında yeni merkezin kayıtlarına uygun değişiklikler yapılır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Merkezleri Türkiye Dışında Bulunan Ticari İşletmelerin Türkiye'deki Şubelerinin Tescili

Başvuru ve belgeler

MADDE 121 - (1) Merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin tescilinde aşağıdaki belgelerin müdürlüğe verilmesi gerekir:

- a) Ticari işletmenin merkezinin bulunduğu kaynak ülke hukukunun, şube açacak işletme için tescilde aradığı şartların yerine getirildiğini ve şubenin tescili için ibrazı gerekli olan belgeleri gösteren yetkili makamdan alınmış yazı ve bir nüsha çevirisi,
- b) Kaynak ülkede şubenin tescili için ibrazı gerekli tüm belgeler,
- c) Merkez işletmenin güncel sicil kayıtlarını içeren belgenin ve şirketlerde şirket sözleşmesinin onaylı birer örneği ile birer nüsha çevirisi,
- ç) Merkezin yetkili organının şube açma kararının aslı ve çevirisi yapılmış bir nüshası,
- d) Şube açacak merkezin unvanı, türü, işletme konusu, sermayesinin türü ve tutarı, kuruluş tarihi, sicil numarası, tabi olduğu hukuk, Avrupa Birliği üyesi olup olmadığı, internet sitesi, şubenin unvanı ve şubeye ayrılmış sermaye tutarı, şubeyi mahkemeler dahil, özel kuruluşlar ve kamu kuruluşları nezdinde tam yetkili olarak temsil edecek kişi veya kişilerin adı, soyadı ve adresi ile şubenin adresini içeren merkezin yetkilileri tarafından imzalanmış beyannamenin aslı ve bir nüsha çevirisi,
- e) Türkiye'deki şubeyi mahkemeler dahil, özel kuruluşlar ve kamu kuruluşları nezdinde tam yetkili olarak temsil edecek kişi veya kişiler için düzenlenen vekaletnamenin aslı ve çevirisi,
- f) Şubeyi temsil edecek kişi veya kişilerin noter onaylı imza örnekleri.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan belgeler ile yurt dışında düzenlenmesi halinde (e) bendinde sayılan belgenin, bu Tüzüğün 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak düzenlenmiş olması gereklidir.

(4) Merkezi Türkiye dışında bulunan ticari işletmenin Türkiye'de birden çok şubesi varsa, ilk şubenin tescilinden sonra açılacak şubeler yerli ticari işletmelerin şubeleri gibi tescil olunur.

Tescil

MADDE 122 - (1) Merkezi yurtdışında bulunan bir ticari işletmenin Türkiye şubesinin açılışında aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Merkezin ticaret unvanı, varsa işletme adı ve ticari işletmenin merkezi,
- b) Merkez işletmenin sermayesi,
- c) Şubeye ayrılmış sermaye,
- ç) Şubenin ticaret unvanı, varsa işletme adı, şubenin merkezi ve adresi,
- d) Ticari temsilci için yetkili organ kararı,
- e) Şubenin faaliyet konusu.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Merkez İle Şube Kayıtlarının İlişkilendirilmesi Ve Şube Kaydının Silinmesi

Merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi

MADDE 123 - (1) MERSİS, bütün müdürlükleri kapsayacak şekilde uygulamaya alınıncaya kadar; merkezin kayıtlı olduğu müdürlük, merkez kayıtlarında meydana gelen değişiklikleri şubenin kayıtlı olduğu müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür. Bunun üzerine şubenin bulunduğu yer müdürlüğüne, kendisine bildirilen ve şube kayıtlarında değişiklik gerektiren hususun tescili için ilgililerce başvurulmaması halinde bu Tüzüğün 35 inci maddesine göre işlem yapılır.

(2) MERSİS'te şube kayıtlarından merkez kayıtlarına, merkez kayıtlarından şube kayıtlarına erişim sağlanacaktır. MERSİS'le bu erişim sağlandığında, müdürlüklerce birinci fıkra kapsamında ayrıca bir bildirim yapılmaz.

Şube kaydının silinmesi

MADDE 124 - (1) Merkezleri Türkiye'de bulunan işletmelere ait şubelerin kayıtları;

a) Şubenin faaliyetinin sona ermesi halinde başvuru üzerine,
b) Merkezin kaydının silinmiş olduğu hususunun, merkezin kayıtlı olduğu yer müdürlüğü tarafından şubenin kayıtlı olduğu yer müdürlüğüne bildirilmesi üzerine resen, silinir.

(2) Merkezleri yurtdışında bulunan işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin kayıtları;

a) İlk şubenin faaliyetinin sona ermesi halinde borçlarının tamamen ödendiğini doğrulayıcı belgelerle birlikte başvurulması üzerine,

b) İlk şubeye bağlı olarak açılan şubenin faaliyetinin sona ermesi halinde başvuru üzerine,

c) İlk şubenin silinmiş olduğu hususunun, ilk şubenin kayıtlı olduğu müdürlük tarafından tali şubenin kayıtlı olduğu yer müdürlüğüne bildirilmesi üzerine resen, silinir.

(3) Yurtdışındaki işletmenin veya ilk şubesinin faaliyetinin sona erdiğinin resmi şekilde tespit edilmesi halinde, müdürlükçe bu Tüzüğün 35 inci maddesi gereğince işlem yapılır.

(4) Şube kaydının silinmesi ile birlikte sebepleri de tescil edilir.

ALTINCI KISIM

Birleşme, Bölünme, Tür Değiştirme ve Ticari İşletmenin Devri

BİRİNCİ BÖLÜM

Birleşme

Başvuru ve belgeler

MADDE 125 - (1) Devrolunan şirket birleşmenin tescili için aşağıdaki belgelerle müdürlüğe başvurur:

a) Birleşme sözleşmesinin devralan ve devrolunan şirketlerin genel kurullarınca onaylanmasına ilişkin kararların noter onaylı örnekleri,

b) Birleşme sözleşmesinin bir örneği,

c) Kanunun 148 inci maddesine uygun olarak hazırlanan işlem denetçisi raporu,

ç) Devrolunan şirketin tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesini ve bunların kayıtlı olduğu siciller ile numaralarını içeren beyan.

(2) Devralan şirket birleşmenin tescili için aşağıdaki belgelerle müdürlüğe başvurur:

- a) Birleşme sözleşmesinin devralan ve devrolunan şirketlerin genel kurullarınca onaylanmasına ilişkin kararların noter onaylı örnekleri,
- b) Birleşme sözleşmesinin bir örneği,
- c) Birleşme sebebiyle yapılacak sermaye artırımının tescili için gerekli belgeler,
- ç) Birleşmenin yeni kuruluş şeklinde yapılması halinde yeni şirketin kuruluş belgeleri,
- d) Kanununun 148 inci maddesine uygun olarak hazırlanan işlem denetçisi raporu.

(3) Kanununun 156 ncı maddesi uyarınca kolaylaştırılmış usulle birleşen sermaye şirketlerinde birleşme sözleşmesinin genel kurul onayına sunulmaması halinde birinci ve ikinci fıkranın (a) bentlerinde sayılan belgeler aranmaz.

(4) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen işlem denetçisi raporunda;

- a) Devrolunan şirket tasfiye halinde ise malvarlığının dağıtılmasına başlanmamış olduğu,
- b) Devrolunan şirketin, sermayesiyle kanuni yedek akçeleri toplamının yarısı zararlarla kaybolmuşsa veya borca batık durumda ise devralan şirketin kaybolan sermayeyi veya borca batıklık durumunu karşılayacak miktarda serbestçe tasarruf edebileceği öz varlığa sahip bulunduğu ve buna ilişkin tutarların, hesap şekli de gösterilerek doğrulandığı, hususlarına da yer verilir.

c) Küçük ölçekli şirketlerde altıncı fıkra gereğince işlem denetçisinin denetiminden vazgeçilse dahi bu fıkra da belirtilen hususların yer aldığı işlem denetçisi raporunun müdürlüğe verilmesi gerekir.

(5) Alacaklıların alacaklarının tehlikeye düşmediğinin ispatına ilişkin işlem denetçisi raporunun müdürlüğe ibraz edilmemesi halinde, bu alacakların teminat altına alındığına dair beyan ve alacaklılara çağrının yayımlandığı sicil gazetesi ile tirajı ellibinden yüksek olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerin müdürlüğe verilmesi gerekir.

(6) Birleşmeye katılan tüm şirketlerin yönetim organları tarafından, ayrı ayrı ya da birlikte hazırlanan birleşme raporunun, şirketlerin kayıtlı bulunduğu müdürlüklere verilmesi gerekir. Ancak küçük ölçekli şirketlerde, birleşme raporunun düzenlenmesinden vazgeçilmesi halinde ise bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığına ilişkin belgenin müdürlüğe verilmesi gerekir.

(7) Birleşmeye katılan tüm şirketlerin, birleşme sözleşmesinin ve birleşme raporunun denetimine dair işlem denetçisi raporunu müdürlüğe vermeleri gerekir. Ancak küçük ölçekli şirketlerde, bu denetimden vazgeçilmesi halinde işlem denetçisi raporu yerine tüm ortakların vazgeçme onayına ilişkin belgenin müdürlüğe verilmesi gerekir.

(8) Birleşmeye katılan şirketlerin tümü, ortaklarına inceleme haklarının işaret edildiği, incelenecek belgelerin nereye tevdi edildiği ve nerelerde incelemeye hazır tutulduğu hususlarının ilan edildiği sicil gazetesini ve şirket sözleşmesinde öngörülen diğer gazeteleri kayıtlı oldukları müdürlüğe vermeleri gerekir. Ancak küçük ölçekli şirketlerde, inceleme hakkından vazgeçilmesi halinde, bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığını gösterir belgenin müdürlüğe verilmesi gerekir.

Tescil

MADDE 126 - (1) Devrolunan şirket birleşme kararını tescil ettirmeden devralan şirket birleşme kararını tescil ettiremez.

(2) Devrolunan şirketin kayıtlı olduğu müdürlük birleşmenin tescilini, devralacak şirketin kayıtlı olduğu müdürlüğe derhal bildirir.

(3) Devrolunan şirkete ilişkin olarak aşağıdaki olgular tescil edilir:

a) Birleşme kararı ve tarihi, kolaylaştırılmış usulle birleşen sermaye şirketlerinde ise bunların yerine birleşme sözleşmesinin tarihi,

b) Devrolunan şirketin birleşme nedeniyle infisah ettiği,

c) Devralan şirketin ticaret unvanı veya işletme adı, merkezi.

(4) Devralan şirkete ilişkin aşağıdaki olgular tescil edilir:

a) Birleşme kararı ve tarihi, kolaylaştırılmış usulle birleşen sermaye şirketlerinde ise bunların yerine birleşme sözleşmesinin tarihi,

b) Birleşmeye katılan şirketlerin ticaret unvanları veya işletme adları, merkezleri,

c) Devralan şirketin birleşme dolayısıyla sermaye artırımını yapmasının gerekli olduğu hallerde buna ilişkin şirket sözleşmesi değişikliği,

ç) Yeni kuruluş yoluyla birleşmede, yeni kurulan şirketin türüne göre tescili zorunlu olan olgular.

(5) Devralan şirketin birleşme dolayısıyla sermaye artırımını yapmasının gerekli olduğu hallerde, sermaye artırımını ile birleşme kararı eş zamanlı olarak tescil edilir. Yeni kuruluş yoluyla birleşmede ise yeni kurulacak şirketin kuruluşu ile birlikte birleşme kararı eş zamanlı olarak tescil edilir. Tescili yapan müdürlük durumu devrolunan şirketin kayıtlı olduğu müdürlüğe derhal bildirir. Birleşme nedeniyle infisah eden şirketin unvanı bu bildirim üzerine resen silinir.

(6) Birleşmede, devrolunan şirketin malvarlığına dahil olan; tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların devralan şirket adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla; yeni hak sahibi, müdürlük tarafından devrolunan şirketin birleşme kararının tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere derhal bildirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bölünme

Başvuru ve belgeler

MADDE 127 - (1) Tam bölünmede müdürlüğe verilecek belgeler;

a) Bölünen şirket tarafından:

1) Bölünme sözleşmesi ve/veya planının birer örneği ile bunların onayına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,

2) Bölünme dışında kalan malvarlığının olmadığı, bölünmenin tam veya kısmi olduğu, bölünmede oranların korunup korunmadığı hususları ile bölünmeye katılan diğer şirketlerin unvanları ve kayıtlı olduğu müdürlüklere ilişkin bilgileri içeren beyan,

3) Bölünen şirketin bölünmeye konu olan; tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesi, bunların kayıtlı olduğu siciller ile numaralarını içeren beyan.

- b) Bölünmeye katılan diğer şirketler tarafından:
- 1) Bölünme sözleşmesi ve/veya planının birer örneği ile bunların onayına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,
  - 2) Yeni kuruluş halinde kuruluş belgeleri,
  - 3) Bölünen şirketin bölünme kararının tesciline ilişkin belge,
  - 4) Varsa sermaye artırımına ilişkin belgeler,
- (2) Kısmi bölünmede müdürlüğe verilecek belgeler;
- a) Bölünecek şirket tarafından:
- 1) Bölünme sözleşmesi ve/veya planının birer örneği ile bunların onayına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,
  - 2) Kısmen bölünen şirket bakımından sermaye azaltılması yapılmasının söz konusu olduğu hallerde buna ilişkin belgeler,
  - 3) Kısmi bölünmede devralan şirketlerin paylarının bölünen şirkete mi yoksa onun ortaklarına mı ait olduğuna ilişkin yetkili organ kararı,
  - 4) Sermayenin azaltılması durumunda, kısmi bölünen şirkette kalan net malvarlığının şirketin borçlarını karşılamaya yeterli olduğuna ilişkin, şayet sermaye azaltılmasına gerek olmaması durumunda ise buna ilişkin tespitleri gösteren işlem denetçisi raporu.
- b) Bölünmeye katılan diğer şirketler tarafından:
- 1) Bölünme sözleşmesi ve/veya planının birer örneği ile bunların onayına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,
  - 2) Yeni kuruluş halinde kuruluş belgeleri,
  - 3) Bölünen şirketin bölünme kararının tesciline ilişkin belge,
  - 4) Varsa sermaye artırımına ilişkin belgeler.
- (3) Alacaklıların alacaklarının tehlikeye düşmediğinin ispatına ilişkin işlem denetçisi raporunun müdürlüğe ibraz edilmemesi halinde, bu alacakların teminat altına alındığına dair beyan ve alacaklılara çağrının yayımlandığı sicil gazetesi ile tirajı elli binden yüksek olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerin müdürlüğe verilmesi gerekir.
- (4) Bölünmeye katılan tüm şirketlerin yönetim organları tarafından, ayrı ayrı ya da birlikte hazırlanan bölünme raporunun, şirketlerin kayıtlı bulunduğu müdürlüklere verilmesi gerekir. Ancak küçük ölçekli şirketlerde, bölünme raporunun düzenlenmesinden vazgeçilmesi halinde ise bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığını gösterir belgenin müdürlüğe verilmesi gerekir.
- (5) Bölünmeye katılan tüm şirketlerin, bölünme raporunun ve bölünme sözleşmesinin veya bölünme planının denetimine dair işlem denetçisi raporunu müdürlüğe vermeleri gerekir. Ancak küçük ölçekli şirketlerde, bu denetimden vazgeçilmesi halinde işlem denetçisi raporu yerine tüm ortakların vazgeçme onayını gösterir belgenin müdürlüğe verilmesi gerekir.
- (6) Bölünmeye katılan şirketlerin tümü, ortaklarına inceleme haklarının işaret edildiği, incelenecek belgelerin nereye tevdi edildiği ve nerelerde incelemeye hazır tutulduğu hususlarının ilan edildiği sicil gazetesini, kayıtlı oldukları müdürlüğe vermeleri gerekir. Ancak küçük ölçekli şirketlerde, inceleme hakkından vazgeçilmesi halinde, bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığını gösterir belgenin müdürlüğe verilmesi gerekir.

Tescil

MADDE 128 - (1) Bölünmeye katılan şirketlerin tamamı, bölünme kararlarının tescili için ilgili müdürlük veya müdürlüklere başvurmadan tescil yapılamaz.

(2) Bölünen şirket, bölünme kararını tescil ettirmeden bölünmeye katılan diğer şirketler bölünmeye ilişkin olguları tescil ettiremez.

(3) Bölünen şirketin kayıtlı olduğu müdürlüğe aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Bölünme kararı ve tarihi,
- b) Bölünmenin tam veya kısmi olup olmadığı,
- c) Tam bölünme halinde şirketin infisah ettiği,
- ç) Bölünmeye katılan şirketlerin ticaret unvanları, merkezleri,
- d) Gereken hallerde kısmi bölünmeye bağlı olarak gerçekleştirilen sermaye azaltılması.

(4) Bölünen şirketin kayıtlı olduğu müdürlük bölünme kararının tescilini, bölünmeye katılan diğer şirketlerin kayıtlı olduğu müdürlüğe derhal bildirir.

(5) Bölünen şirketin malvarlığını devralan şirketlerin kayıtlı olduğu müdürlüğe aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Bölünme kararı ve tarihi,
- b) Bölünme işlemine bağlı olarak yapılan sermaye artırımını,
- c) Bölünme sonucunda yeni kurulacak şirketin kuruluşunun tescili için gerekli olan tüm bilgiler,

ç) Kısmi bölünme sonucunda yapılan sermaye artırımında çıkarılan payların, bölünen şirkete mi yoksa ortaklarına mı tahsis edildiği olgusu.

(6) Bölünme suretiyle bölünen şirketin malvarlığını devralan şirketler, bölünme dolayısıyla yapılacak sermaye artırımını ile bölünme kararını eş zamanlı olarak tescil ettirir. Bölünen şirketin malvarlığının yeni kurulacak şirket tarafından devralınması halinde ise bölünme kararı, kuruluşla birlikte eş zamanlı olarak tescil ettirilir. Tescili yapan müdürlük tam bölünme halinde, durumu bölünen şirketin kayıtlı olduğu müdürlüğe derhal bildirir. Tam bölünme nedeniyle infisah eden şirketin unvanı bu bildirim üzerine resen silinir.

(7) Bölünmede, bölünen şirketin; malvarlığına dahil olan; tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların bölünmeye katılan diğer şirketler adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla; yeni hak sahipleri, müdürlük tarafından bölünen şirketin bölünme kararının tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere derhal bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tür Değişirme

Başvuru ve belgeler

MADDE 129 - (1) Tür değişikliği halinde, tescil başvurusu ile birlikte aşağıdaki belgeler müdürlüğe verilir:

- a) Genel kurul tarafından onaylanmış tür değişikliği planı,
- b) Tür değişikliği bilançosu, varsa ara bilanço,
- c) Şirketin yönetim organı tarafından hazırlanan tür değişikliği raporu,
- ç) Tür değişikliğine ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,
- d) Tür değişikliği planının ve tür değişikliği raporunun denetlenmesine ve yeni türün kuruluşuna ilişkin işlem denetçisi raporu,
- e) Yeni türün kuruluşuna ilişkin gerekli belgeler,

f) Tür değiştiren şirketin; tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesi, bunların kayıtlı olduğu siciller ile numaralarını içeren beyan.

(2) Küçük ölçekli şirketlerde tür değiştirme raporunun düzenlenmesinden, tür değiştirme planı ile tür değiştirme raporunun denetlenmesinden tüm ortaklar tarafından vazgeçilmesi halinde buna ilişkin belgenin müdürlüğe verilmesi gerekir.

Tescil

MADDE 130 - (1) Tür değiştirmeye ilişkin olarak aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Türü değiştirilen şirketlerin, tür değiştirmeden önceki ve sonraki ticaret unvanları, varsa işletme adları,
- b) Tür değiştirmeye ilişkin genel kurul kararı ve tarihi,
- c) Tür değiştirmeden sonraki yeni şirket sözleşmesi ve tarihi,
- ç) Yeni türe ilişkin tescil edilmesi gereken olgular.

(2) Tür değiştirmede, tür değiştiren şirketin malvarlığına dahil olan; tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların yeni tür adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla, müdürlük tarafından yeni türün tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere derhal bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ticari İşletmenin Devri

Ticari işletmenin devri

MADDE 131 - (1) Ticari işletme, Kanunun 11 inci maddesi uyarınca bir bütün halinde ve devamlılığı sağlanmak suretiyle devredilebilir. Devir sözleşmesiyle ticari işletmeye sürekli olarak özgülenmiş malvarlığından devir dışı bırakılan unsurun veya unsurların bütünlüğü ve işletmenin devamlılığını zedelemesi halinde devir tescil edilemez.

(2) Müdürlük, Kanunun 32 nci maddesi bağlamında, devri tescil için aranan kanuni bütünlük şartının somut olayda var olup olmadığını inceleyebilmek için devredenden;

a) Özel sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların sicilleri ile sicil numaralarını da gösterecek şekilde düzenlenmiş ticari işletmeye sürekli olarak özgülenmiş bulunan malvarlığının tam listesini,

b) Listede yer alan malvarlığı unsurlarının her birinin, ticari işletmenin devamlılığı esasına göre uzman veya uzmanlar tarafından tespit edilmiş gerçeğe uygun değerlerini, işletme değerini, işletme değeri hesaba katılmamışsa sebeplerini gösterecek şekilde hazırlanmış raporu,

ister.

(3) Devir sözleşmesi;

a) Tarafların ad ve soyadları veya unvanlarını, tebligat adreslerini, bu adresin de tebligat adresi olduğuna ilişkin beyanı,

b) Sözleşme dışında bırakılan unsurları,

c) Ticari işletmenin bir bütün olarak ve devamlılığını sağlayacak şekilde devredildiğine ilişkin şartsız beyanı,

ç) Fiyatı, ödeme şartlarını,

içerir.

(4) Ticari işletmenin devri vaadi, belli bir süre sonra hüküm ifade edecek devirler ve şartlı devirler tescil edilemez.

(5) Ticari işletmenin devri, devir sözleşmesinin tümünün tescili ile hüküm ifade eder.

(6) Sözleşmenin tescil edilmesi üçüncü kişilerin ticari işletmenin devri ile ilgili olarak tasarrufun iptali için dava açmalarına engel olmaz; dava haklarını kaldırmaz.

(7) Ticari işletmenin devrine ilişkin yapılacak tescil işlemlerinde:

a) Bir işletmenin bir gerçek kişi tarafından diğer bir gerçek kişiye unvanı ile beraber devri halinde, o işletme ve unvana ait kayıtlardan yalnız devir sebebiyle değiştirilmesi gerekli olanlar değiştirilir.

b) Bir işletmenin bir gerçek kişi tarafından diğer bir gerçek kişiye unvan hariç olmak üzere devri halinde ise eski unvan ve işletmeye ait bütün kayıtlar silinir. Yeni unvan altındaki işletme için yeniden tescil işlemi yapılır. İşletme tescil edilirken eskisinin devamı olduğu, işletmenin eski sicil numarası ve unvanı kayıtlarda gösterilir.

c) Bir işletmenin bir gerçek kişi tarafından bir ticaret şirketine devri halinde ise o işletmenin ve unvanının bütün kayıtları silinir ve ticaret şirketinin tabi olduğu hükümler uyarınca bu devir dolayısıyla şirketin sicil kayıtlarında değişiklik yapılması gerektiği takdirde sadece o değişiklikler yapılır.

ç) Bir ticaret şirketinin malvarlığının gerçek bir kişiye devri halinde ise bu gerçek kişi sicile kayıtlı olmadığı takdirde bu fıkranın (b) bendi uygulanır. Devir alan kişi sicilde kayıtlı olduğu takdirde ise devreden şirketin unvanı silinir ve devralana ait kayıtlarda sadece bu devir sebebiyle yapılması gerekli olan değişiklikler yapılır.

d) Bir işletmenin sicile kayıtlı bir işletmesi bulunmayan bir dernek veya kamu tüzel kişisi tarafından devir alınması halinde de bu fıkranın (b) bendi uygulanır.

(8) Ticari işletmenin devrinde, devredilen işletmenin malvarlığına dahil olan; tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların devralan adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla, müdürlük tarafından ticari işletmenin devrinin tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere derhal bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ticari İşletme İle İlgili Birleşme ve Tür Değiştirme

Başvuru ve belgeler

MADDE 132 - (1) Tescil başvurusu hem devrolunan ticari işletmenin kayıtlı olduğu hem de devralan şirketin kayıtlı olduğu müdürlüğe yapılır. Bunların aynı sicile kayıtlı olması durumunda birlikte tescil müracaatı yapılır.

(2) Devir olacak ticari işletmenin kayıtlı olduğu müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

a) Birleşme sözleşmesi,

b) Ticari işletme bir adi ortaklık tarafından işletiliyor ise ortaklar; vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşların yetkili organ kararının noter onaylı örneği.

(3) Devralan şirketin kayıtlı olduğu müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

a) Müdürlüklerin farklı olması halinde birleşme sözleşmesi,

b) Devralmaya ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği,

c) Birleşme sebebiyle sermayenin artırılmasının gerekli olduğu hallerde artırımın tesciline ilişkin belge,

ç) Birleşme yeni kuruluş şeklinde yapılıyorsa yeni kuruluşun kuruluş belgeleri ile yeni kuruluşun devrolunan şirketin pay sahiplerine verilecek payları karşılayacak miktarda sermayeye sahip olduğunu doğrulayan, tutarları ve hesap şeklini içeren işlem denetçisi raporu.

(4) Yukarıdaki fıkralara ek olarak devrolunan ticari işletme ve devralan ticaret şirketi tarafından birlikte tayin edilmiş işlem denetçisinin raporu da müdürlüğe verilir.

(5) Bir ticari işletmenin bir ticaret şirketine dönüşmesi halinde müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

a) Gerçek kişilere ait ticari işletmelerde işletme sahibinin dönüşüme ilişkin beyanı, tüzel kişiler tarafından işletilen işletmelerde ise dönüşüme ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği,

b) Dönüşülen şirketin kuruluşuna ilişkin belgeler,

c) İşlem denetçisi raporu.

(6) Bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüşmesi halinde Müdürlüğe aşağıdaki belgeler verilir:

a) Yetkili organ tarafından alınmış dönüşüm kararı,

b) Dönüştürülen şirketin paylarının ticari işletme sahibine veya sahiplerine devredildiğine dair devir sözleşmesi.

Tescil

MADDE 133 - (1) Ticari işletmelerle ilgili birleşme ve tür değişikliği işlemlerinin tescilinde, devralan ticaret şirketinin türüne göre bu Tüzüğün 126 ncı ve 130 uncu maddeleri hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

YEDİNCİ KISIM

İflas ve Konkordato

BİRİNCİ BÖLÜM

İflas, Konkordato Mühleti Verilmesi ve Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato Sözleşmesi

İflasın bildirilmesi

MADDE 134 - (1) İflas halinde, iflas dairesi tarafından iflas işlemlerine ilişkin olarak aşağıdaki olgular müdürlüğe bildirilir:

a) İflasın açıldığı,

b) İflasın ertelenmesi de dahil olmak üzere, icra makamlarına müracaat edilmesine engel olan kararlar,

c) İflasın kaldırıldığı,

ç) İflas masasında hiç bir malın bulunmaması sebebiyle tasfiyenin tatil edilmesi,

d) İflas işlemlerine yeniden başlandığı,

e) İflas işlemlerinin tamamlandığı,

f) İhtiyati tedbirler.

(2) İflas dairesinin bildirim üzerine, müdürlük iflasa ilişkin olguları gecikmeksizin resen tescil eder. İflas masasında hiç malın bulunmaması nedeniyle tasfiyenin tatil edilmesinin veya iflasın kaldırılmasının, iflas dairesince bildirilmesi üzerine, müdürlük iflası gösteren kaydı resen siler ve bu yeni durumu tescil eder.

İflasın tescili

MADDE 135 - (1) İflasın açılması halinde aşağıdaki olgular tescil edilir:

a) İflasın açıldığı,

- b) İflas kararını veren mahkeme, kararın tarihi ve saati,
- c) Ticaret şirketlerinin ticaret unvanında “tasfiye halinde” ibaresinin eklendiği.

(2) İflasın ertelenmesine veya iflasın kaldırılmasına karar verilmişse, aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) İflasın ertelendiği veya kaldırıldığı,
- b) Karar tarihi,
- c) Ticaret şirketlerinin ticaret unvanında “tasfiye halinde” ibaresinin kaldırıldığı,

(3) İflas masasında hiç bir malın bulunmaması sebebiyle tasfiyenin tatil edilmesi halinde, aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) Tasfiyenin masada hiç bir mal bulunmaması nedeniyle tatil edildiği olgusu,
- b) Kararın verildiği tarih.

(4) İflas işlemlerine yeniden başlanması halinde, aşağıdaki olgular tescil edilir:

- a) İflas işlemlerine yeniden başlandığı olgusu,
- b) İflas işlemlerine yeniden başlanmasına ilişkin karar tarihi,
- c) Ticaret şirketlerinde, ticaret unvanına ek olarak “tasfiye halinde” ibaresinin eklendiği.

(5) Aşağıdaki hallerde işletmeye veya ticaret şirketine ait sicil kayıtları resen silinir:

a) İflas masasında hiç bir malın bulunmaması sebebiyle tasfiyenin tatil edilmesi halinde tescilin ilanı tarihinden itibaren üç ay içinde geçerli bir itiraz yapılmadığının iflas idaresi tarafından bildirilmesi veya bir gerçek kişi işletmesinin faaliyetinin sona erdiğinin tespiti halinde,

- b) İflas, mahkeme kararı ile kapatılmışsa.

(6) Aşağıdaki olgular da tescilde belirtilir:

a) Kaydın silinmesine karşı herhangi bir geçerli itirazda bulunulmadığı olgusu veya iflasın kapanma tarihi,

- b) Ticari işletme veya şirketin sicilden silindiği.

Konkordato mühleti verilmesi

MADDE 136 - (1) Mahkeme, konkordato mühleti verildiğini ilgili müdürlüğe bildirir ve buna ilişkin kararı gönderir.

(2) Müdürlük bildirim üzerine gecikmeksizin konkordato mühleti verilmesine ilişkin kararı tescil eder.

(3) Aşağıdaki olgular tescil olunur:

- a) Konkordato mühletinin verildiği tarih ve konkordato mühletinin süresi,
- b) Komisere ilişkin bilgiler,
- c) Mahkeme, bazı işlemlerin hukuken sadece bir komiser tarafından gerçekleştirilebileceğine karar vermişse veya komisere borçlu yerine işlerin idaresi yetkisi verilmiş ise, buna ilişkin bilgi.

(4) Konkordato istemi mahkemece reddedilir veya konkordato mühleti verilmesi kararı geri alınır, bu olgular da tescil olunur.

Malvarlığının terki suretiyle konkordato

MADDE 137 - (1) Mahkeme müdürlüğe malvarlığının terk edilmesi suretiyle konkordatonun onaylandığı bildirir ve aşağıdaki belgeleri gönderir:

- a) Konkordato sözleşmesinin bir örneği,
- b) Karar metni,

c) Konkordato tasfiye memurunun seçimine ilişkin alacaklılar kararını onaylayan mahkeme kararı.

(2) Müdürlük bu bildirim üzerine gecikmeksizin tescili yapar.

(3) Aşağıdaki olgular tescil olunur:

a) Konkordato sözleşmesinin onaylandığı tarih,

b) Ticaret unvanına “konkordato tasfiyesi halinde” ibaresinin eklenmesi,

c) Tasfiye memuruna ilişkin bilgiler,

ç) Sicile tescil edilmiş olan imzaya ve temsile yetkili kişilerin sicilden silinmesi.

(4) Tasfiye memuru, tasfiyenin sona ermesi üzerine ticari işletmenin veya şirketin sicilden silinmesini müdürlükten talep eder.

(5) Sicile, silinme ile birlikte silinme sebebi de tescil edilir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 138 - (1) 2/2/1957 tarihli ve 4/8604 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kabul edilen ve 8/2/1957 tarihli ve 9530 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ticaret Sicili Tüzüğü bu Tüzüğün yürürlüğe girmesiyle birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) MERSİS’i henüz kullanmaya başlamayan müdürlüklerde, kayıtlar halen kullanılmakta olan defterlerde ve bu Tüzükle yürürlükten kaldırılan Tüzüğün öngördüğü şekilde tutulur.

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) Kanun ve bu Tüzüğün yürürlüğünden önce ticaret sicili memurluğu kurulan odalarda bu Tüzük ve yönetmelik hükümlerine göre ticaret sicili müdürlükleri kuruluncaya kadar, mevcut memurluklar müdürlük unvanı altında faaliyetlerine devam eder.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Kanun ve bu Tüzüğün yürürlüğünden önce ticaret sicili memuru veya yardımcısı olarak atanan personel, bu Tüzük ve yönetmelik hükümlerine göre ticaret sicili müdürlükleri kuruluncaya kadar, müdür ve müdür yardımcısı unvanı ile görev yaparlar.

GEÇİCİ MADDE 4 - (1) Müdürlüğün kuruluşuna Bakanlıkça izin verilmesi ile birlikte bu Tüzüğün yürürlüğünden önce sicil memuru veya yardımcısı olarak atanmış olanlar başka bir işleme gerek olmaksızın müdür veya müdür yardımcısı olarak atanmış sayılırlar.

Yürürlük

MADDE 139 - (1) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 24 üncü ve 26 ıncı maddesine göre hazırlanıp, Danıştay tarafından incelenmiş olan bu Tüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 140 - (1) Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İçindekiler

GENEL GEREKÇE	9
TİCARET SİCİLİ TÜZÜĞÜ TASLAĞI MADDE GEREKÇELERİ	12
BİRİNCİ KISIM	12
Genel Hükümler	12
BİRİNCİ BÖLÜM	12
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	12
Amaç ve kapsam	12
Dayanak	12
Tanımlar	12
İKİNCİ BÖLÜM	12
Ticaret Sicili Müdürlüğünün Teşkilatı ve Denetimi	12
Kuruluş ve Müdürlüğün iş çevresi	12
Teşkilat	13
Yönetim	13
Müdürde, müdür yardımcılarında ve müdürlükte tescil işlemlerinin yürütülmesinde görev alacak diğer personelde aranacak nitelikler	14
Müdür ve yardımcıları ile diğer personelin özlük hakları ve uygulanacak disiplin hükümleri Hata! Yer işareti tanımlanmamış.	
Bakanlığın gözetim ve denetimi	14
Sorumluluk	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	15
Sicil Kayıtlarının Tutulması, Erişim Hakkı Ve Belge Verilmesi	15
Sicilde tutulacak defterler	15
Sicil işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve kayıtlarının elektronik ortamda tutulması	15
Veri Güvenliği	15
Sicil kayıtlarına erişim hakkı	16
Onaylı tescil belgesi	16
Onaylı Örnek Verilmesi	16
Taşınmaza Tasarruf Belgesi	16
Belgelerin saklanma süresi	16
Sicil dosyalarının veya evrakının yetkili makamlara verilmesi	16
İKİNCİ KISIM	16
Tescil Usulü	16
BİRİNCİ BÖLÜM	16

Sicile Başvuru, Belgeler ve Zaman Unsurunun Belirlenmesi	16
Genel Olarak	16
Zaman unsurunun belirlenmesi	17
Başvuru, içerik ve şekil	17
Taahhütname	17
Başvuruya yetkili kişiler	17
Mahkeme veya bir resmi kurumun kararına dayanan tescil	17
İKİNCİ BÖLÜM	18
Tescile İlişkin Temel İlkeler	18
Gerçeklik İlkesi, Aldatma Yasağı ve Kamu Düzenine Uygunluk	18
Sicil işlemlerinin tabi olduğu hükümler	18
Tescil edilmiş olgularda değişiklikler	18
Tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisi	18
Harçlar	18
Dil	18
Süre	18
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	18
Müdürlüğün İnceleme Yükümlülüğü, Tescil İsteğinin Reddi, Tescile Davet ve Ceza, Değişikliklerin Tescili, Müdürlüğe Bildirim Yükümlülüğü	18
Müdür ve yardımcılarının inceleme yükümlülüğü	18
Tescil isteğinin reddi veya işlemlerde eksiklik bulunması durumunda verilecek kararlar ve tebliği	19
Tescile Davet ve Ceza	19
Müdürlüğe üçüncü kişilerin başvurması ve sonuçları	19
Müdürlüğe bildirim yükümlülüğü	19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	19
İtiraz, Geçici Tescil ve İlan	19
İtiraz	19
Geçici Tescil	19
İlan	20
BEŞİNCİ BÖLÜM	20
Ticaret Unvanı ve İşletme Adı	20
Gerçek ve tüzel kişilerin unvan ve işletmelerini tescil ettirme yükümlülüğü	20
Ticaret unvanının şekli	20
Ticaret unvanına ilişkin ortak hükümler	20

Ticaret unvanına ilişkin Müdürlüğe bildirim ve ceza	20
İşletme adı	21
ALTINCI BÖLÜM	21
Ticari Temsilci ve Acente	21
Ticari temsilcinin tescili	21
Acentenin müvekkili adına sözleşme yapma yetkisinin tescili	21
ÜÇÜNCÜ KISIM	21
Ticari İşletmelerin Tescili	21
BİRİNCİ BÖLÜM	21
Gerçek Kişilere Ait Ticari İşletmeler	21
Tescil başvurusunda istenen belgeler	21
Tescil	21
Kaydın silinmesi	22
İKİNCİ BÖLÜM	22
Derneklere Ait Ticari İşletmeler	22
Tescil başvurusunda istenen belgeler	22
Tescil	22
Kaydın silinmesi	22
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	23
Vakıflara Ait Ticari İşletmeler	23
Tescil başvurusunda istenen belgeler	23
Tescil	23
Kaydın silinmesi	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	23
Kamu Tüzel Kişileriyle Kamuya Yararlı Dernekler İle Gelirinin Yarısından Fazlasını Kamu Görevi Niteliğindeki İşlere Harcayan Vakıflara Ait Ticari İşletmeler	23
Tescil başvurusunda istenen belgeler	23
Tescil	23
Kaydın silinmesi	24
BEŞİNCİ BÖLÜM	24
Donatma İştiraki	24
Belgeler	24
Tescil	24
Sona erme ve tasfiye	24

DÖRDÜNCÜ KISIM	24
Ticaret Şirketlerinin Tescili	24
BİRİNCİ BÖLÜM	24
Kollektif ve Komandit Şirketler	24
Başvuru ve İbraz Edilmesi Gereken Belgeler	24
Tescil	24
Sona erme ve tasfiye	25
Tescil	25
İKİNCİ BÖLÜM	26
Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler	26
Uygulanacak hükümler	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	26
Anonim Şirketler	26
BİRİNCİ AYIRIM	26
Kuruluş	26
Başvuru ve Belgeler	26
Tescil	26
İKİNCİ AYIRIM	27
Genel Sözleşme Değişikliği	27
Başvuru ve tescil	27
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	27
Özel Sözleşme Değişiklikleri	27
A) Sermaye Artırımı	27
Başvuru	27
Belgeler	27
Tescil	28
B) Şarta Bağlı Sermaye Artırımı	28
Belgeler	28
Tescil	28
Sermaye artırımının gerçekleştirilmesi esnasında verilecek belgeler	28
Tescil	29
C) Esas Sermayenin Azaltılması	29
Başvuru ve Belgeler	29
Tescil	29

D) Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması	29
Başvuru ve belgeler	29
Tescil	29
DÖRDÜNCÜ AYIRIM	29
Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler	29
Başvuru ve belgeler	29
Tescil	30
Şirketin pay sahibi sayısının bire düşmesi	30
BEŞİNCİ AYIRIM	30
Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme ve Ek Tasfiye	30
Belgeler	30
Tescil	31
Tasfiyeden dönülmesi	31
Ek Tasfiye	31
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	31
Limited Şirket	31
BİRİNCİ AYIRIM	31
Kuruluş ve Genel Sözleşme Değişiklikleri	31
Başvuru ve belgeler	31
Tescil	31
A) Genel Sözleşme Değişiklikleri	32
Belgeler ve tescil	32
İKİNCİ AYIRIM	32
Özel Sözleşme Değişiklikleri	32
A) Esas Sermaye Artırımı	32
Başvuru	32
Belgeler	32
Tescil	32
B) Esas Sermayenin Azaltılması	32
Başvuru ve belgeler	32
Tescil	33
Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması	33
Tescil	33
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	33

Tek Ortaklı Limited Şirketler	33
Başvuru ve Belgeler	33
Tescil	33
Şirketin ortak sayısının bire düşmesi	33
DÖRDÜNCÜ AYIRIM	34
Esas Sermaye Paylarının Geçişi	34
Başvuru ve Tescil	34
BEŞİNCİ AYIRIM	34
Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme Ve Ek Tasfiye	34
Uygulanacak hükümler	34
BEŞİNCİ BÖLÜM	34
Şirketler Topluluğu	34
Şirketler topluluğu ve hakimiyet	34
Hakimiyet sözleşmesi ve tescil	34
Bildirim, tescil ve ilan yükümlülükleri	35
ALTINCI BÖLÜM	35
Anonim Ve Limited Şirketler İle Şirketler Topluluğu Denetçileri	35
Denetçi seçimi ve tescili	35
YEDİNCİ BÖLÜM	35
Kooperatifler	35
Başvuru	35
Tescil	35
BEŞİNCİ KISIM	36
Merkez Değişiklikleri Ve Şube	36
BİRİNCİ BÖLÜM	36
Merkez Değişikliği	36
BİRİNCİ AYIRIM	36
Türkiye İçinde Merkezin Değişmesi	36
Belgeler	36
Tescil	36
Eski merkezdeki tescil	36
Belgelerin Gönderilmesi	36
İKİNCİ AYIRIM	36
Yabancı Bir İşletmenin Merkezinin Türkiye'ye Taşınması	36

Başvuru ve tescil	36
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	37
Bir Ticari İşletmenin Merkezini Yurtdışına Taşması	37
Belgeler	37
Tescil	37
İKİNCİ BÖLÜM	37
Şube	37
BİRİNCİ AYIRIM	37
Şube Kavramı	37
Şube Tanımı	37
Şubenin Unvanı	37
İKİNCİ AYIRIM	38
Merkezleri Türkiye’de Bulunan Ticari İşletmelerin Şubelerinin Tescili	38
Başvuru ve belgeler	38
Tescil	38
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	38
Merkezleri Türkiye Dışında Bulunan Ticari İşletmelerin Türkiye’deki Şubelerinin Tescili	38
Başvuru ve Belgeler	38
Tescil	38
DÖRDÜNCÜ AYIRIM	39
Merkez İle Şube Kayıtlarının İlişkilendirilmesi Ve Şube Kaydının Silinmesi	39
Merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi	39
Şube kaydının silinmesi	39
ALTINCI KISIM	39
Birleşme, Bölünme, Tür Değiştirme Ve Ticari İşletmenin Devri	39
BİRİNCİ BÖLÜM	39
Birleşme	39
Başvuru ve Belgeler	40
Tescil	40
İKİNCİ BÖLÜM	41
Bölünme	41
Başvuru ve belgeler	41
Tescil	41
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	41

Tür Değiştirme	41
Başvuru ve Belgeler	41
Tescil	41
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	42
Ticari İşletmenin Devri	42
Ticari işletmenin devri	42
BEŞİNCİ BÖLÜM	42
Ticari İşletme İle İlgili Birleşme Ve Tür Değiştirme	42
Başvuru ve Belgeler	42
Tescil	42
YEDİNCİ KISIM	42
İflas Ve Konkordato	42
BİRİNCİ BÖLÜM	42
İflâs, Konkordato Mühleti Verilmesi Ve Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato Sözleşmesi	42
İflâsın Bildirilmesi	42
İflasın tescili	42
Konkordato mühleti verilmesi	43
Malvarlığının terki suretiyle konkordato	43
Yürürlükten kaldırılan hükümler	43
Yürürlük	43
Yürütme	43

GENEL GEREKÇE

Dünyada yaşanan küreselleşme ile birlikte bir yandan Avrupa Birliği üyeliğine hazırlanan ülkemiz diğer yandan da uluslararası ticaret, finans ve sermaye piyasalarının etkili bir parçası olmak zorundadır. Bu yüzden uluslararası piyasaların kurumlarına ve kurallarına yer veren bir dizi hukuki düzenlemenin yapılması ülkemiz açısından zorunlu hale gelmiştir.

Öte yandan, bugün yaşanan küreselleşme dünyanın tüm ekonomilerini birbirine bağlamaktadır. Bu piyasalarda ülke olarak varlığımızı etkili bir şekilde devam ettirebilmek için ise mevcut Türk Ticaret Kanunu'nda değişiklikler yapılması ihtiyacı doğmuştur. Dünya ticaretinde meydana gelen hızlı değişimlere ayak uydurmak için Ticaret Kanunu'nun ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayarak şirketlerin dünyadaki bu değişim ve gelişmelere uyumunu sağlayacak düzenlemeleri içermesi gerekmektedir. Bu ihtiyacı doğuran bir diğer gelişmede teknolojiye yaşanan değişiklikler olmuştur. Teknolojide yaşanan baş döndürücü gelişmelerden dolayı ticarete yaşanan dönüşüme Türk Ticaret Kanununun da ayak uydurması kaçınılmaz hale gelmişti.

13/01/2011 tarihinde kabul edilerek 14/02/2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 26 ncı maddesinde ticaret sicili müdürlüğünün kurulması, sicil defterlerinin tutulması, tescil zorunluluğunun yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar, sicil müdürlerinin kararlarına karşı itiraz yolları, sicil müdür ve yardımcılarını ile diğer personelde aranacak nitelikler, disiplin işleri ile bu konuyla ilgili diğer esas ve usullerin bir tüzükle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bakanlar Kurulunun 12/10/2010 tarihli, 2010/966 sayılı kararıyla kabul edilen ve 17/10/2010 tarihli, 27732 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "2011 Yılı Programı"nda; Türk Ticaret Kanununun uygulanmasına yönelik ikincil mevzuatın çıkarılması görevi Gümrük ve Ticaret Bakanlığına (mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığına) verilmiştir.

Bakanlığa verilen bu görev çerçevesinde, "Ticaret Sicili Tüzüğü Taslağı" hazırlanmıştır.

Avrupa Birliği'ne üyelik hedefinde olan ülkemizin Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlaması çerçevesinde 23 Haziran 2003 tarihli ve 2003/5930 sayılı "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı" ile "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı" ile Şirketler Hukuku önceliğinin şirketlerle ilgili mevzuat uyumu ile muhasebe ve denetim olmak üzere iki ana unsurdan oluştuğu ve bu alandaki uyum çalışmalarının ağırlıklı olarak hazırlanmakta olan yeni Türk Ticaret Kanunu kapsamında sürdürüldüğü belirtilmiştir. AB direktiflerinde tek ortaklı şirketler, uluslar arası muhasebe standartlarının uygulanması, şirketlerin bölünmesi ve yabancı ülkede şube açılması gibi konular yer almaktadır.

Diğer taraftan, Türk Ticaret Kanunu ile ayrılmaz bir kanun olan Borçlar Kanunu da yasalaşmış bulunmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun şeffaflık, hesap verebilirlik, kurumsallaşma, elektronik ortamda hukuki işlem tesis edebilme gibi temel unsurlardan oluşan yeni bir anlayışla ticari yaşamı yeniden düzenleyeceğine inanılmaktadır.

Ayrıca, yatırım ve iş yapma ortamının iyileşmesinde, kurumsal yönetim ilkeleri benimsenmesinde, kayıt dışılığın önlenmesinde ve bilgi toplumu hizmetleri ön plana çıkmasında katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu ülkemizde, yatırım ve iş yapma ortamının iyileştirilmesine, şirketlerimizde kurumsal yönetim ilkelerinin benimsenmesine, kayıt dışılığın önlenmesine, bilgi toplumuna uygun hizmetlerin ön plana çıkmasına önemli katkılarda bulunacaktır.

Kanunun getirdiği düzenlemeler ile vergi odaklı anlayışın ötesine geçilmiş, kamu düzeni dikkate alınmış, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde, şirket ortakları ile bunlarla ticari ilişkiye giren üçüncü kişiler koruma altına alınmıştır.

Artık gerçek kişi veya tüzel kişi tacirlerle ticari ilişkiye girecek her kesimden kişiler, bu tacirler ile ilgili bilgilere ulaşabilecek, yapacağı ticari işlere yönelik kararlarını, bu bilgiler çerçevesinde şekillendirebilecektir.

Sonuç olarak, Yeni Türk Ticaret Kanunu, çağdaş işletmecilik, kurumsallaşma, iyi yönetim ilkeleri ve sağlıklı denetim gibi konularda önemli yenilik ve değişiklikler getirmekte olup Tüzük, bu yeniliklerle birlikte aleniyet ve sicile güven ilkeleri de dikkate alınarak hazırlanmıştır. Sicil işlemlerinde sicil teşkilatı ve ilgililer açısından bir rehberlik işlevi de görecek olan bu Tüzük ile tacirlerin işlerinin daha kısa sürede ve daha az maliyetle gerçekleştirilmeleri, ortakların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması hedeflenmiştir.

Bu itibarla, ülkemiz mevzuatlarının dünyaya uyumu için gösterilen bu çabalar neticesinde ticaret hayatına Kanunun getirdiği emredici hükümleri açıklayarak uygulanmasını kolaylaştırıcı bir ikincil mevzuat olarak bu Tüzük hazırlanmıştır.

Yeni kanunla, ticaret sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan devlet ve ilgili odanın müteselsilen sorumlu olması sağlanarak sicil memurluğunun “Müdürlük” şeklinde teşkilatlanması öngörülmüştür. Bu doğrultuda ticaret sicilinin önemi ve işlevselliği daha da artmış bulunmaktadır.

Tüzük sekiz kısımdan oluşmaktadır. Tüzüğün genel hükümlerinin düzenlendiği birinci kısımda amaç ve kapsamı belirlenmiş, yayımlanmasına ait dayanak ve tanımlar gösterilmiş ve Kanunun getirdiği önemli yeniliklerden biri olan Ticaret Sicili Müdürlüklerinin teşkilatı ile ilgili hükümler düzenlenmiştir. Ayrıca bu kısımda, ticaret siciline ilişkin kayıtların elektronik ortamda tutulduğu ve ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü merkezi veri tabanı uygulaması olan Merkezi Sicil Kayıt Sisteminin (MERSİS) oluşturulmasına ilişkin düzenlemelere de yer verilmiştir. MERSİS aynı zamanda gerçek ve tüzel kişi tacirlere ilişkin bilgilerin de yer aldığı bir bilgi bankası görevi üstlenecektir. Bu bilgi bankası Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde oluşturulacaktır.

MERSİS ile ticaret siciline kayıt zorunluluğu bulunan; sermaye şirketleri kooperatifler, şahıs işletmeleri, yabancı şirketlerin Türkiye şubeleri, dernek ve vakıf işletmeleri kayıtlarının elektronik ortamda merkezi bir ticaret sicili kayıt sisteminde tutulması ve ticaret sicili işlemlerinin bu sistem üzerinden gerçekleştirilmesi ile bunların tek ortak anahtar numara ile takibinin sağlanması için merkezi veri kayıt sisteminin oluşturulması hedeflenmektedir. Ticaret sicil bilgilerinin tamamına ve kapsam genişleme çalışmaları ile birlikte esnaflar, serbest meslek mensupları ve örgütleri vb. tüm ekonomik birimlere merkezi bir veri tabanından erişilebilecektir.

MERSİS üzerinden yapılacak tescil işlemlerinde iş akışları, çıktıları standart hale getirildiğinden ülke düzeyinde uygulama birliği sağlanacaktır. Tüm ekonomik birimlere ilişkin güncel veriye ulaşılmasının sağlanmış olması ile kayıt dışılığın önüne geçilmesinde önemli katkı sağlanacaktır. Uygulama ile birlikte bilgilendirme, aleniyet, güvenilirlik, ispat ve bazı hakların korunması gibi ticaret sicili fonksiyonlarının güçlenmesi sağlayacaktır.

Tescile ait genel hükümlerin düzenlendiği ikinci kısımda; tescil istemine ilişkin usul ve esaslar ile tescil ve ilan işlemlerine ilişkin temel ilkeler belirlenmiş, ticaret unvanı ve işletme adına ilişkin genel çerçeve çizilmiştir.

Ticari işletmelerin tescilini düzenlendiği üçüncü kısımda; ticari işletmeler bakımından tescil, değişiklik ve kayıt silme başvurularında sunulacak belgeler ile hangi hususların tescil edileceğine yer verilmiştir.

Ticaret şirketlerinin tescilinin düzenlendiği dördüncü kısımda; şirket türlerine göre tescil, değişiklik ve kayıt silme başvurularında sunulacak belgeler ile hangi hususların tescil edileceğine yer verilmiştir. Ayrıca, anonim ve limited şirketler bakımından genel ve özel sözleşme değişiklikleri ile Türk hukukunda ilk kez uygulamaya alınan tek pay sahipli anonim şirketler, tek ortaklı limited şirketler, şirketler topluluğu ile denetim olgusuna ilişkin tescil hususları da bu kısımda düzenlenmiştir.

Merkez değişiklikleri ve şubenin düzenlendiği beşinci kısımda; Türkiye içinde merkezin değişmesi, yabancı bir işletmenin merkezinin Türkiye'ye taşınması ve Kanunla yeni getirilen bir ticari işletmenin merkezinin yurtdışına taşınması konuları düzenlenmiştir. Şubenin tanımı yapılmış, şube unvanlarının oluşturulmasına ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca bu kısımda, merkezleri Türkiye'de bulunan ticarî işletmelerin şubelerinin tescili, merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin tescili, merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi ve şube kaydının silinmesine ilişkin hususlar yer almaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun, birleşme, bölünme, tür değiştirme ve ticari işletmenin devri hususlarında getirdiği yeni düzenlemelere altıncı kısımda, iflas ve konkordatoya ilişkin düzenlemelere ise yedinci kısımda yer verilmiştir.

Müdürlüklerin sicile ilişkin dosya ve evrakı saklaması, bilgi ve belgelerin verilmesi ile veri güvenliğinin nasıl sağlanacağı hususları sekiz ve dokuzuncu kısımda düzenlenmiştir.

Ticaret sicili kayıtlarının elektronik ortamda merkezi bir yapıda güncel olarak tutulması ve bu kayıtlara elektronik ortamda erişim imkânı sağlayacak olan 'Merkezi Sicil Kayıt Sistemi' oluşturulmuştur.

Tescil zorunluluğunun yerine getirilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesiyle ilgili olarak tescilin, 6762 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan yürürlükteki Tüzük'te olduğu gibi istem üzerine yapılması hususu devam ettirilmiştir ancak başvurunun yazılı veya elektronik ortamda yapılması hususu getirilmiştir.

TİCARET SİCİLİ TŪZŪĖ TASAĖI MADDE GEREKÇELERİ

BİRİNCİ KISIM

Genel HŪkŪmler

BİRİNCİ BŖLŪM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - TŪzŪĖn hazırlanış amacı ve kapsamı belirtilmiřtir.

Dayanak

MADDE 2 - TŪzŪĖn hazırlanmasına dayanak oluřturan Kanun maddeleri belirtilmiřtir.

Tanımlar

MADDE 3 - TŪzŪk metninde geçen önemli terimlerin tanımlarına yer verilmiřtir.

İKİNCİ BŖLŪM

Ticaret Sicili MŪdŪrlŪĖnün Teřkilatı ve Denetimi

Kuruluř ve mŪdŪrlŪĖn iř çevresi

MADDE 4 - Maddede, Kanunun 24 ūncŪ maddesi doĖrultusunda mŪdŪrlŪklerin kuruluřu, teřkilatlanması ve gŖrev alanlarının belirlenmesine iliřkin dŪzenlemelere yer verilmiřtir.

BilindiĖi ūzere, 6762 sayılı Kanuna gŖre; ticaret sicili iřlemlerini yŪrŪten birimler ticaret sicili memurlukları olarak adlandırılmıř ve bu Őekilde teřkilatlanmıřtır. Ancak; Yeni Kanun sŖz konusu iřlemlerin mevcut sicil memurları yerine daha kurumsal bir yapıda faaliyet gŖstermek ūzere kurulacak olan mŪdŪrlŪkler nezdinde yŪrŪtŪleceĖini ŖngŖrmŪřtir.

TŪzŪĖn bu maddesinin 2 inci fıkrasında mŪdŪrlŪklerin kuruluřunda odanın ūye sayısı, gelir durumu, bilgi iřlem altyapısı, odada çalıřan personelin sayı ve nitelik yŖnŪnden yeterlilikleri, odanın kurulu bulunduĖu il ya da ilçenin çevresindeki mŪdŪrlŪklere olan uzaklıkları gibi hususlar gŖzetilerek Bakanlıkça yapılacak inceleme sonucunda yeterli teřkilata sahip olup olmadıklarının tespitinin yapılacağı dŪzenlenmiřtir. Ayrıca, Kanunun 24 ūncŪ maddesinin 3 ūncŪ fıkrası uyarınca, mŪdŪrlŪklerin kurulmasında aranacak Őartların Bakanlıkça çıkarılacak bir yŖnetmelikle dŪzenleneceĖi belirtilmiřtir.

Kanunun 24 ūncŪ maddesinin birinci fıkrasında, mŪdŪrlŪklerin ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları bŪnyesinde kurulacağı ŖngŖrŪlmektedir. Ayrıca 5174 sayılı TŪrkiye Odalar Ve Borsalar BirliĖi İle Odalar Ve Borsalar Kanununun 6 ncı maddesinde odaların kuruluř ve çalıřma alanlarının il sınırları olduĖu ve aynı Kanunun geçici 11 inci maddesinde Ŗnceden ilçelerde kurulmuř olan odaların mevcut çalıřma alanları dahilinde

faaliyetlerini sürdürecekleri hüküm altına alınmıştır. Bu sebeple,üçüncü fıkrada müdürlüklerin görev alanları odaların kuruldukları il ya da ilçe sınırları olarak belirlenmiştir.

Ayrıca son fıkrayla da, özellikle büyükşehirlerdeki ulaşım imkanları, ilçelerin illere uzaklıkları, nüfus yoğunlukları, ticari hayatın gelişmişliği gibi sebepler dikkate alınarak ihtiyaca göre hizmetin yerinden ve daha etkin sağlanmasını teminen Bakanlık onayı ile müdürlüklerin iş çevresinde bağlı hizmet birimlerinin açılması imkanı sağlanmıştır.

Teşkilat

MADDE 5 - Bu maddede, Kanununun 24, 25 ve 1532 nci maddeleri doğrultusunda, müdürlüklerin kurumsallaşmalarında yaşanabilecek engellerin bertaraf edilmesi için teşkilat, personel yapısı, atanma esasları ve gelir kaynaklarına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Birinci fıkrada müdürlüklerde bir müdür, bir müdür yardımcısı ve bir personel olmak üzere en az üç personelin olması gerektiği düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada müdür ve yardımcılarının atanma tekliflerinin odanın icra organı olması dikkate alınarak oda yönetim kurulu tarafından yapılacağı düzenlenmiştir. Kanunda, müdür ve yardımcılarının atanmalarına ilişkin esaslara yer verilirken görevden alınmaları konusunda bir düzenleme öngörülmemiştir. Bu sebeple yetkide ve usulde paralellik ilkesi gereğince atanmadaki yöntemle görevden alınabilecekleri esası belirlenmiştir. Görevden alma işleminde subjektif uygulamaların önlenmesini teminen; bu işlemin haklı gerekçelere dayandırılması,mahallinde veya Bakanlıkça somut belgelere istinaden yapılan incelemeyle sonuçlandırılması amaçlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Bakanlığın, müdürlüklerde ve müdürlüğe bağlı hizmet birimlerinde çalıştırılacak müdür yardımcısı ve personel sayısının, sicile kayıtlı ticari işletme sayısına ve iş yoğunluğuna göre Kanununun 24 üncü maddesinde belirtilen Yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu hükümlerle müdürlüklerin yeterli personel ile örgütlenmeleri ve personel sıkıntısı çekerek iş yoğunluğundan kaynaklı sorunların önlenmesi amaçlanmıştır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, gelirlerin öncelikle müdürlük giderleri için kullanılacağı ve sicil hizmetleri için yeterli olmaması halinde, gerekli ilave kaynağın ilgili Oda tarafından sağlanacağı belirtilerek hizmetin kesintiye uğramadan sürdürülmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, gelir ve giderlerinin takibi açısından Bakanlığa bildirimde bulunma yükümlülüğü verilmiştir.

Yönetim

MADDE 6 - Maddede müdürlüğün sevk ve idaresi, müdürlük görevinin vekaleten yürütülmesi ile hizmet için gerekli personel, çalışma yeri, arşiv, demirbaş ve diğer malzemelerin teminine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

İkinci fıkrada hem müdür hem de müdür yardımcısı kadrolarının ikisinin birden boşalması durumunda sicil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz yürütülmesini teminen müdürlük personelinin birinin vekaleten görevlendirilmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Dördüncü fıkrada ise, müdür veya müdür yardımcılarının hastalık, izin ve dış görev gibi nedenlerle geçici olarak görevi başında bulunmaması halinde işlemlerin vekalet sistemiyle yürütüleceği öngörülmüştür. Ayrıca, müdür ve müdür yardımcılarının tamamının geçici olarak görevi başında bulunmaması durumunda da müdüre vekalet etmek üzere personel görevlendirilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Beşinci fıkrasında, açılması öngörülen hizmet birimlerinde çalışacak personele ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Altıncı fıkrasında, müdür ve yardımcıları ile diğer sicil personelinin müdürlükteki görevlerinin dışında başka bir görev verilmesi yasağı getirilmiştir. Getirilen bu hükümlerle, kamu hizmeti niteliğindeki ticaret sicili hizmetlerinin etkin, etkili verimli, kesintisiz ve özerk bir şekilde yürütülmesi amaçlanmıştır. Ancak, müdürlüklerin odaların bünyesinde teşkilatlanması planlandığından, odanın çalışma düzenine ilişkin hususlar istisna tutulmuştur.

Müdürlük personelinde aranacak nitelikler

MADDE 7 - Birinci fıkrada, yürütülen kamu niteliğindeki hizmetin önemi dikkate alınarak ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümlerinden faydalanılarak müdür, müdür yardımcıları ve tescil işlemlerinin yürütülmesinde görev alacak diğer personelde aranacak şartlar belirlenmiştir.

İkinci fıkrada, göreve almadaki usul ve esasların Kanunun 24 üncü maddesi uyarınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür.

Özlük hakları ve uygulanacak disiplin hükümleri

MADDE 8 - Maddenin birinci fıkrasında, müdürlüklerde görevli müdür ve yardımcıları ile diğer personelin özlük işlemlerinde bu Tüzük hükümlerinin uygulanacağı ancak eksikliklerin tamamlanmasını teminen bu Tüzükte düzenlenmemiş hususlarla ilgili olarak oda çalışanlarının tâbi olduğu mevzuatın da uygulanacağı belirtilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, müdürlükte yapılan işlemlerin asli ve süreklilik arz eden kamu hizmeti olması nedeniyle müdürlük personeli ile Oda arasında yapılacak hizmet sözleşmeleri belirsiz süreli iş sözleşmesi şeklinde düzenleneceği belirtilmiştir. Bu fıkrada yer alan hükümlerle müdürlükte çalışan personelin mesleki güvencesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, müdürlük personeline sağlanacak ücret ve mali hakların tespitinde müdürlük personelinin yürüttüğü işlemlerin aslilik ve süreklilik arz eden kamu hizmeti olduğu; personelin hukuki ve mali sorumluluk taşıdığı; müdürlüğün iş yoğunluğu ve odanın sicili hizmetlerinden elde ettiği gelirin dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Kanunun 26 ncı maddesinde müdürlükte görevli müdür, müdür yardımcısı ve sicil işlemlerini yürüten diğer personeline uygulanacak disiplin hükümlerinin Tüzük'te düzenleneceği öngörüldüğünden, maddenin dördüncü ve izleyen fıkralarında 657 sayılı Kanun ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri de dikkate alınmak suretiyle disiplin cezası gerektiren fiiller, uygulanacak disiplin cezaları ve uygulamanın usul ve esaslarına ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. Düzenleme yapılırken müdürlüğün oda içindeki konumu, müdürlük içindeki hiyerarşik yapı ve yapılan hizmetin önemi göz önünde bulundurularak müdürlüklerde çalışan personelin hukuki güvenliğe sahip olması ve müdürlükler arasında disiplin hükümlerinin uygulanmasına ilişkin olarak yeknesaklık sağlanması amaçlanmıştır.

Özellikle beşinci fıkrada müdürlükçe yürütülen hizmetin kamu hizmeti niteliği taşıması ve kesintiye uğramaması gerekliliği dikkate alınarak müdür ve müdür yardımcısına disiplin cezası olarak görevden alma cezasının uygulanamayacağı; ancak dördüncü fıkrada sayılan hallerin, müdür ve yardımcısının beşinci maddenin ikinci fıkrasına göre idari bir tasarruf olarak görevden alınmalarına bir gerekçe oluşturabileceği düzenlenmiştir.

Bakanlığın gözetim ve denetimi

MADDE 9 - Maddede, Kanunun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Bakanlığın müdürlüklerin faaliyetlerini her zaman denetlemeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkili olduğu, bu denetimin Bakanlık müfettişleri tarafından yapılacağı hükmü getirilmiştir.

Bununla birlikte, müfettişler eliyle inceleme yaptırılması ihtiyacı olmayan ve mahiyeti itibariyle ön araştırma ile çözüme kavuşturulabilecek türdeki işlerin ise Bakanlık talimatları doğrultusunda görevlendirilecek personele yaptırılması öngörülmüştür.

Ayrıca, Maddenin üçüncü fıkrası ile Bakanlığın müdürlük personelinin mesleki bilgi ve görgülerinin artırılmasını sağlamak ve hizmette verimliliği artırmak amacıyla her türlü tedbiri alacağı belirtilerek, müdürlükte gerçekleştirilen hizmet kalitesinin artırılması ve yapılan işlemlerin mevzuata uygun olarak yürütülmesine katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Sorumluluk

MADDE 10 - Kanunun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası ile getirilencaret sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devletle ve ilgili odanın müteselsilen sorumlu olmalarına ilişkin hüküm bu madde de vurgulanmıştır. Diğer taraftan uygulamada daha önce yaşanan sıkıntılar dikkate alınarak müdürlüğün kararları aleyhine açılan davalarda müdürlüğün Oda tarafından yetkilendirilen avukat vasıtasıyla savunulması öngörülmüştür.

Ticaret siciline ilişkin her türlü belge ile elektronik ortamda tutulan her türlü kayıtların güvenliğini sağlamak üzere Odaca gerekli tedbirlerin alınması yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca ilk kez, Ticaret sicili işlemlerinden doğan veya doğabilecek zararları karşılamak amacıyla Oda tarafından müdürlük personeline mesleki sorumluluk sigortası yaptırılması zorunluluğu getirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sicil Kayıtlarının Tutulması, Erişim Hakkı Ve Belge Verilmesi

Sicilde tutulacak defterler

MADDE 11 - Kanunun 24 üncü maddesinde kayıtların elektronik ortamda tutulmasına ilişkin ve 26ncı maddesinde de sicil defterlerinin tutulmasının usul ve esaslarının Tüzükte gösterileceği öngörüldüğünden; madde ile sicilde hangi defterlerin MERSİS üzerinden tutulacağı ile bu defterlere ilişkin içeriğin Bakanlıkça belirleneceği hükümlerine alınmıştır.

Sicil işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve kayıtlarının elektronik ortamda tutulması

MADDE 12 - Kanunun 24 üncü maddesinin 2 nci fıkrası ile 1526 ncı maddenin 3, 4 ve 5 inci fıkraları uyarınca sicil işlemlerinin MERSİS üzerinden ve elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilmesi hususlarının ana unsurları gösterilmiş, ayrıca diğer sicil işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesine ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından çıkartılacak Tebliğde gösterileceği belirtilmiştir.

Madde ile getirilen en önemli yeniliklerden biride her tüzel kişiliğe verilen değişmez Mersis Numarası uygulamasıdır. Bu numara ile tüzel kişilere ait bilgilere ulaşmada ortak numaralama sisteminin oluşturulması sağlanacaktır. Bu numara tüzel kişilerin kimlik numarası niteliğinde olup, ilgili kamu kuruluşlarının tüzel kişiliklere ilişkin bilgi isteklerine bu ortak numara ile cevap verilmesine ilişkin alt yapı hazırlanmış olacaktır.

Veri Güvenliği

MADDE 13 - Madde ile elektronik ortamda MERSİS’de tutulacak bilgilerin güvenliğinin nasıl sağlanacağına ilişkin temel esaslar belirlenerek, uygulamaya ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça çıkarılacak yönerge ile belirleneceği düzenlenmiştir.

Sicil kayıtlarına erişim hakkı

MADDE 14 - Kanunun 35inci maddesi hükmü gereği sicilde aleniyet ilkesi çerçevesinde yapılacak incelemeye ilişkin esaslar düzenlenmiş ve kayıtlar ile kayıtlara dayanak teşkil eden belgelerin MERSİS üzerinden elektronik ortamda da incelenmesiimkanı sağlanmıştır.

Onaylı tescil belgesi

MADDE 15 - İşletmeyi tanıtıcı ve varlığını kanıtlayıcı bir belge niteliğinde olan onaylı tescil belgesi, eski tüzükte de yer almakta olup sicil tasdiknamesi olarak ifade edilmiştir. Bu belge, özellikle işletmelerin çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile gerçekleştirdiği iş ve işlemlerde istendiğinden, eski tüzükte tasdikname başlığı altındaki düzenleme, onaylı tescil belgesi olarak tekrar yer almıştır.

Ayrıca, sicile güvenin korunması ve işletme hakkında ilgililere karşı tam ve doğru bilginin ortaya konulması adına,onaylı tescil belgesinde yer alacak bilgilerde değişiklik olabileceği dikkate alınarak, geçerlilik süresi konmuş ve yeniden düzenlenmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Onaylı Örnek Verilmesi

MADDE 16 - Kanunun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgililerin talebi doğrultusunda, belge ve senetlerin onaylı örneklerinin verilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Taşınmaza Tasarruf Belgesi

MADDE 17 - Madde ile müdürlüklerin 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 2 nci maddesi hükmüne göre ticaret şirketlerinin taşınmaz üzerinde tasarruf edebileceklerine ilişkin belgeyi vermekle yükümlü olduklarına ilişkin eski tüzükte “gayrimenkule tasarruf vesikası” başlığı altındaki düzenlemeye “taşınma tasarruf belgesi” başlığı altında tekrar yer verilmiştir.

Belgelerin saklanma süresi

MADDE 18 - Maddede, tescil istemleri ve tescile esas belgelerin kayıt tarihlerinden itibaren süresiz olarak saklanacağı düzenlenmiştir.

Sicil dosyalarının veya evrakının yetkili makamlara verilmesi

MADDE 19 - Maddede mahkemeler, cumhuriyet savcılıkları ve Kanunun 24 üncü maddesi gereğince sicil, 210 uncu maddesi gereğince ticaret şirketlerinin işlemleri üzerinde gözetim ve denetim yetkisi olan Bakanlığın denetim elemanlarına, kağıtortamında veya elektronik ortamda arşivlenen evrakın verilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

İKİNCİ KISIM

Tescil Usulü

BİRİNCİ BÖLÜM

Sicile Başvuru, Belgeler ve Zaman Unsurunun Belirlenmesi

Genel Olarak

MADDE 20 - Madde,Kanunun 27 nci maddesi doğrultusunda düzenlenmiş olup, tescilin tam ve doğru şekilde yapılabilmesi için tescilin belgeye dayanması esas alınmıştır.

Aynı zamanda tescile dayanak olan belgenin elektronik ortamda da ibrazı imkanı getirilerek ilgililere yeni bir kolaylık sağlanmıştır. Öte yandan, müdürlüğün Kanununun 32 nci maddesiyle düzenlenen inceleme görevini tam olarak yerine getirebilmesini teminen bu Tüzükte ve Bakanlıkça yapılacak diğer düzenlemelerle belirlenen belgelerin yanı sıra gerekli görülecek doğrulayıcı diğer belgelerin de istenebileceği düzenlenmiştir.

Zaman unsurunun belirlenmesi

MADDE 21 - Maddede, Kanununun 27 nci maddenin birinci fıkrası ve 1526 maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca tescil edilen bir olgunun tescil anının tespiti ve zaman unsurunun ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Kanununun 27 nci maddesinde harca tabi işlerde harç makbuzunun tarihinin tescil anının saptanmasında belirleyici olacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak, harca tabi olmayan işlemler ile elektronik ortamda gerçekleştirilecek işlemlerde tescil anının nasıl saptanacağına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Bu nedenle, uygulamada yaşanabilecek sorunların önlenmesini teminen, elektronik ortamda gerçekleştirilecek tüm işlemlerde tescil anı tescil tarihi ile belirlenmiş olup, tescil tarihi de güvenli elektronik imza ile yapılan tescil işlemi esnasında ortaya çıkan zaman damgası olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca, uygulamada harca tabi olan işlerde harç makbuzu yatırıldıktan çok sonra, hatta Kanuni tescil süresi dahi aşılarak makbuzun müdürlüğe ibraz edildiği görülmektedir. Söz konusu sorunu engellemek ve ilgilileri Kanuni tescil süresi içinde tescil işlemlerini yapmaya teşvik etmek amacıyla, harç makbuzunun aynı gün ibrazı halinde tescil anının harç makbuzunun tarihi olarak belirlenebileceği öngörülmüştür.

Başvuru, içerik ve şekil

MADDE 22 - Maddede, Kanununun 27 ila 29 uncu maddeleri uyarınca tescil başvurusuna ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca, teknolojinin getirdiği imkanların kullanılarak hizmetin daha kolay verilebilmesi amacıyla başvurunun müdürlüğe elektronik ortamda da yapılabilmesi imkanı sağlanmıştır.

Taahhütname

MADDE 23 - İşletmeye ait bilgilerin doğruluğunu kanıtlanması ve sorumluluğun belirlenmesi amacıyla ilgililerden beyan edilen bilgilerin doğruluğuna ilişkin bir taahhütname talep edilmesi ve bu taahhütnamenin içeriği düzenlenmiştir.

Başvuruya yetkili kişiler

MADDE 24 - Kanununun ilgili maddeleri uyarınca, işletme ve şirket türlerine göre ve tescil işleminin konusu itibarıyla başvurunun kimler tarafından yapılacağı hususları düzenlenmiştir.

Mahkeme veya bir resmi kurumun kararına dayanan tescil

MADDE 25 - Mahkeme veya bir resmi kurumun kararı üzerine tescil işleminin müdürlükçe resen yapılacağı hüküm altına alınmış, aynı zamanda sözkonusu kararda müdürlük resen tescille zorunlu tutulmamışsa, tescil işleminin kim tarafından yapılacağı konusunda herhangi bir tereddüte mahal vermemek ve tescilin bir an evvel gerçekleştirilmesi için, başvurunun ilgilerce yapılması; aksi halde tescile davet hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Tescile İlişkin Temel İlkeler

Gerçeklik İlkesi, Aldatma Yasağı ve Kamu Düzenine Uygunluk

MADDE 26 - Kanununun 32 nci maddesinin üçüncü fıkrası, önemi itibariyle bu maddede tekrar vurgulanmıştır.

Sicil işlemlerinin tabi olduğu hükümler

MADDE 27 - Sicile ait bütün işlemlerin Kanun, diğer kanunlar ve Tüzük hükümlerine göre yapılacağı belirtilerek, tescil, değişiklik ve kayıt silmeye ilişkin tanımlamalar yapılmış ve bu işlemlere karşı itirazın nasıl gerçekleştirileceği düzenlenmiştir.

Tescil edilmiş olgularda değişiklikler

MADDE 28 - Kanununun 31inci maddesine ilişkin olarak açıklayıcı düzenleme yapılmıştır.

Tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisi

MADDE 29 - Kanununun tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisini düzenleyen 36 ncı maddesi, önemine istinaden bu maddeye aktarılmıştır.

Harçlar

MADDE 30 - Madde,02/07/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 126,127 ve 128 inci maddeleri uyarınca düzenlenmiştir.

Dil

MADDE 31 - Ticaret sicili kayıtları ve tescile dayanak oluşturan tüm belgelerin Türkçe olması gerektiğine ve yabancı dildeki belgelerin nasıl ibraz edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Süre

MADDE 32 - Kanununun 30 uncu maddesinin hükümleri, önemine istinaden burada da vurgulanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müdürlüğün İnceleme Yükümlülüğü, Tescil İsteğinin Reddi, Tescile Davet ve Ceza, Değişikliklerin Tescili, Müdürlüğe Bildirim Yükümlülüğü

Müdür ve yardımcılarının inceleme yükümlülüğü

MADDE 33 - Birinci fıkrada, Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen inceleme yükümlülüğünün nasıl yerine getirileceği detaylı olarak açıklanmıştır.

İkinci fıkrada, inceleme sonucunda yapılan başvuruda eksiklik bulunmasının tespiti durumunda isteğin doğrudan reddi yerine süre verilerek eksikliğin tamamlanması suretiyle tescil işleminin gerçekleştirilmesi öngörülmüş olup, kamu hizmeti niteliğindeki sicil işlemlerinin yerine getirilmesi için ilgililer açısından esneklik sağlanmıştır. Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen “uygun süre” , uygulamada yeknesaklığın sağlanması ve tescil işleminin bir an önce yapılması amacıyla 30 gün olarak belirlenmiştir.

Tescil isteğinin reddi veya işlemlerde eksiklik bulunması durumunda verilecek kararlar ve tebliği

MADDE 34 - Tescil edilecek olguda tamamlanması mümkün olmayan eksikliklerin bulunması halinde tescilin ret edilmesi, aynı başvuruda birden fazla olgunun tescil edilmesi gerektiği ve bu olgulardan bazılarında eksiklik bulunduğu durumlarda tescilin tamamen reddi yerine uygun olanların tescil edilmesiyle birlikte tescile uygun olmayan olgular açısından başvurunun kısmen reddine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Bu hükümlerle, ilgililer açısından başvurunun doğrudan reddi yerine kısmen veya tamamlanması yoluna gidilerek kolaylık sağlanması amaçlanmıştır.

Ayrıca, tescil başvurusunun kısmen veya tamamen reddi halinde alınacak karar ve yapılacak bildirimler düzenlenmiştir.

Tescile Davet ve Ceza

MADDE 35 - Madde Kanununun 33 üncü maddesi doğrultusunda düzenlenmiş olup, uygulamada birliği ve açıklığı sağlamak bakımından davet için öngörülen uygun bir süre 30 gün olarak belirlenmiş ve yapılacak davetin içeriği düzenlenmiştir.

Ayrıca, kaçınma sebebi bildirilmesine rağmen olgunun tescil edilmesi gerektiği kanaatini taşıyan müdürün durumu mahkemeye intikal ettireceği ve mahkemece verilen karar sonucunda hareket olunacağı hususlarına açıklık getirilmiştir.

Müdürlüğe üçüncü kişilerin başvurusu ve sonuçları

MADDE 36 - Kişisel bir yararı olsun veya olmasın, müdürlükçe alınacak bir karar ve yapılacak bir işlem hakkında üçüncü kişilerce Kanununun 32 nci maddesindeki şartlara aykırı olduğu gerekçesiyle müdürlüğe yapılacak başvurunun şartları ve bu başvuru üzerine müdürlükçe yapılacak işlemler düzenlenmiştir. Müdürlüğün, yapılan başvuruyu inceledikten sonra iddianın haklılığına karar vermesi halinde; işlemi veya kararı değiştireceği ya da duruma göre işlemi veya kararı kaldıracağı yahut iddianın yerinde olmadığına karar vermesi durumunda ise üçüncü kişinin başvurusunu gerekçeli olarak geri çevireceği belirtilmiştir.

Müdürlüğe bildirim yükümlülüğu

MADDE 37 - Eski Tüzüğün 45 inci maddesinde yer alan resmi makamların herhangi bir olgunun tescili veya herhangi bir olguya ait kaydın değiştirilmesi veya silinmesi hususlarına ait öğrendiği bilgileri müdürlüğe bildirme yükümlülüğu burada da korunmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İtiraz, Geçici Tescil ve İlan

İtiraz

MADDE 38 - Kanununun 34 üncü maddesi, önemine istinaden bu maddede vurgulanmıştır.

Geçici Tescil

MADDE 39 - Bu madde Kanununun 32 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü çerçevesinde düzenlenmiştir. Çözümü bir mahkeme kararına bağlı olan veya Müdür tarafından kesin olarak tescilinde tereddüte düşülen hallerde, müdür bu hususu ilgiliye bildirecektir. İlgili de bu bildirim üzerine geçici tescil için müdürlüğe başvurabilir. Söz konusu geçici tescil; ilgililerce mahkemeye başvurulduğu veya aralarında anlaşma sağlandığı ispatlanmazsa müdürlükçe resen silinir. Maddede ayrıca mahkemeye başvurulmuşsa,

mahkemenin vereceği hükmün kesinleşmesinin bekleneceği ve kesin hükme göre işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

İlan

MADDE 40 - Kanunun 35 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları, önemlerine istinaden bu madde metninde tekrar edilmiştir. Ayrıca, şirket sözleşmesinde veya mevzuatta tesciledilmeksizin ilan edilmesi öngörülen hususların da ilan edilebileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ticaret Unvanı ve İşletme Adı

Gerçek ve tüzel kişilerin unvan ve işletmelerini tescil ettirme yükümlülüğü

MADDE 41 - Bu madde, Kanunun 40 ıncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları uyarınca düzenlenmiştir. Üçüncü fıkra ise eski Tüzüğün tekrarıdır.

Ticaret unvanının şekli

MADDE 42 - Genel olarak, Kanunun 41 ila 44 üncü maddeleri doğrultusunda unvanların oluşturulmasına ilişkin hususlar bir arada düzenlenmiştir. Bununla birlikte, kamuya yararlı derneklerin faaliyetleri ile bu derneklerin ve gelirin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıfların işletmelerinin faaliyetlerinin karışmaması için unvanlarda işletme konusunun da belirtilmesi hususu düzenlenmiştir.

Ticaret unvanına ilişkin ortak hükümler

MADDE 43 - Maddede Kanunun 40 ıncı maddesi ile 45 ila 47nci maddeleri doğrultusunda ticari işletmelerin unvanlarına ilişkin ortak hükümler düzenlenmiştir. Tüzüğün 42 nci maddesinde belirtilen ticari işletmelerin ticaret unvanlarına ek yapılmasına ilişkin usul ve esaslar gösterilmiştir. Ticari işletmelerin ek kullanma zorunluluğubulunmamakla birlikte işletmelerinin ayırt edilmesi amacıyla ek kullanmaları da mümkün bulunmaktadır. Ancak bu ekler, üçüncü kişilerde yanlış izlenim uyandırmamalı ve haksız menfaat sağlamaya yönelik olmamalıdır. Bazı eklerin kullanılması da önemi sebebiyle Bakanlar Kurulu'nun iznine bırakılmıştır.

Ayrıca, ticarî işletme sahibinin veya bir ortağın ticaret unvanında yer alan adının değişmesi ile kollektif veya komandit şirkete ya da donatma iştirakine yeni ortakların girmesi hâlinde ticaret unvanı değiştirilmeksizin olduğu gibi kalabileceği hususları düzenlenmiştir. Ticaret unvanlarının değiştirilmeksizin aynı kalabilmesine ilişkin hükümler ile, ticaret unvanının aynı kalmasıyla belirtilen sebeplerden dolayı ticari işletmelerin edinmiş olduğu müşteri çevresini kaybetmesi önlenmiş olacak ve ticaret unvanının ticari işletmelerin tanıtımını sağlama fonksiyonu da göz önüne alındığında, ticari işletmelerin kendisini oluşturan ortaklarından ayrı bir kişiliğinin olması hususunu da güçlendirmiş olacaktır. Bazen ticaret unvanlarının işletmelerin en değerli varlıklarından biri olduğu da görülmektedir. Bu maddede düzenlenen hükümler ile bu hususa da hizmet edecektir.

Ticaret unvanına ilişkin Müdürlüğe bildirim ve ceza

MADDE 44 - Kanunun 51 nci maddesi uyarınca, bir ticaret unvanının tescil edilmediğinin veya kanun hükümlerine aykırı olarak tescil edildiğinin veya kullanıldığının öğrenilmesi halinde bu durum yetkili makamlara bildirilme zorunluluğu ile bu makamların hangileri olduğu maddede ifade edilmiştir. Ayrıca, Kanunun 39 ilâ 46 ve 48 inci madde hükümlerini ihlâl edenler ve 49 uncu maddeye aykırı olarak ticaret unvanını devredenlerle

devralan ve kullanan kimselerin Kanunun Sorumluluk başlığı altında yer alan 38 inci maddenin birinci fıkrasına göre hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılacağı düzenlenmiştir.

İşletme adı

MADDE 45 - İşletmeyi doğrudan tanıtmak ve benzer işletmelerden ayırt etmek için kullanılan işletme adlarının tescil ettirilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Ayrıca, tescil edilen işletme adları hakkında Kanunun ticaret unvanına ilişkin hangi madde hükümlerinin işletme adı hususunda uygulanacağı belirtilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Ticari Temsilci ve Acente

Ticari temsilcinin tescili

MADDE 46 - 6098 sayılı Borçlar Kanununun 547 nci maddesine göre ticari temsilcinin tescil edileceği öngörüldüğünden,buna ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Acentenin müvekkili adına sözleşme yapma yetkisinin tescili

MADDE 47 - Kanunun 107 nci maddesinin ikinci fıkrasında acentelik yetkisi veren sözleşmenin tescil edileceği öngörüldüğünden, tescil başvurusunda müdürlüğe verilecek belgeler ile tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ticari İşletmelerin Tescili

BİRİNCİ BÖLÜM

Gerçek Kişilere Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 48 - Maddede, gerçek kişiye ait ticari işletmenin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. İstenecek belgeler arasında nüfus cüzdanı fotokopisi yerine T.C. kimlik numarası sayılarak gereksiz bir belgenin istenmesi önlenmiştir. Ayrıca, Tüzüğün 23 üncü maddesinde düzenlenen taahhütname ile Kanunun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince imza beyannamesinin de, tescil başvurusunda müdürlüğe verileceği öngörülmüştür.

Tescil

MADDE 49 - Maddenin 1 inci fıkrasında, açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları dikkate alınarak hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, velayet ve vesayet altında bulunan işletme sahiplerinin fiil ehliyetinin bulunmadığı hususu dikkate alınarak Medeni Kanun hükümleri çerçevesinde söz konusu kişiler için atanacak veli veya vasinintescil edilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ayrıca işletme sahibine bir yasal danışman atanması durumunda yasal danışmanın da tescil edileceği düzenlenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Bu Tüzüğün 23 üncü maddesinde gösterilen taahhütnamede yer alan bilgilerin değişmesi halinde bunların da tescil edileceği belirtilerek taahhütnamede yer alan bilgilerin güncel ve doğru olması temin edilmeye çalışılmıştır.

Kaydın silinmesi

MADDE 50 - Maddede, gerçek kişiye ait ticari işletmenin faaliyetine son verilmesi, işletme sahibinin ölümü ve işletmenin devri durumlarında işletmenin kaydının silinmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca, maddenin ikinci fıkrasında gerçek kişiye ait ticari işletmenin sahibinin ölümü durumunda, mirasçılardan birinin işletmenin kaydının silinmesi için talepte bulunması gerektiği ancak işletmenin devamının istenmesi halinde ise yeni sahibinin, mirasçıların muvafakatini almak suretiyle ticari işletmenin kendi adına tescil edilmesini isteyebileceği öngörülmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

Derneklere Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 51 - Maddede, derneklere ait ticari işletmenin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. İstenecek belgeler arasında işletmeyi temsile yetkili kişiler için nüfus cüzdanı fotokopisi yerine TC kimlik numarası sayılarak gereksiz bir belgenin istenmesi önlenmiştir. Ayrıca Tüzüğün 23 üncü maddesinde düzenlenen taahhütname ile Kanunun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince işletmeyi temsile yetkili kişilerin imza beyannamelerinin, tescil başvurusunda müdürlüğe verileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, derneğe ait işletmenin tüzel kişiliği olmadığından ve Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca derneğin kendisi tacir sıfatı taşıdığından dernek tüzel kişiliğine ilişkin bazı belgeler istenmiştir.

Tescil

MADDE 52 - Maddede, ticari işletmenin sahibinin dernek tüzel kişiliği olduğu hususu dikkate alınarak ve açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları gözetilerek hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Kaydın silinmesi

MADDE 53 - Maddede, derneğe ait ticari işletmenin faaliyetine son verilmesi halinde, tescil işlemine dayanak teşkil etmesi bakımından derneğin yetkili organı tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneğinin müdürlüğe ibraz edilmesi gerektiği ve bu başvuru üzerine sicilden kaydının silineceği düzenlenmiştir.

Ayrıca, derneğin tüzel kişiliğinin sona ermesinin ilgili mahkeme, ilgili mülki idari amirlik veya İçişleri Bakanlığı tarafından müdürlüğe bildirilmesi durumu da dikkate alınarak, derneğe ait ticari işletmenin kaydının resen silinmesi hususu düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vakıflara Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 54 - Maddede, vakıflara ait ticari işletmenin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. İstenecek belgeler arasında işletmeyi temsile yetkili kişiler için nüfus cüzdanı fotokopisi yerine TC kimlik numarası sayılarak gereksiz bir belgenin istenmesi önlenmiştir. Kanununun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince işletmeyi temsile yetkili kişilerin imza beyannameleri ile 23 üncü maddesinde düzenlenen taahhütnamenin tescil başvurusunda müdürlüğe verileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, vakfa ait işletmenin tüzel kişiliği olmadığından ve Kanununun 16 ncı maddesi uyarınca vakfın kendisi tacir sıfatı taşıdığından dernek tüzel kişiliğine ilişkin bazı belgeler istenmiştir.

Tescil

MADDE 55 - Maddede, ticari işletmenin sahibinin vakıf tüzel kişiliği olduğu hususu dikkate alınarak ve açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları gözetilerek hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Kaydın silinmesi

MADDE 56 - Maddede, vakfa ait ticari işletmenin faaliyetine son verilmesi halinde, tescil işlemine dayanak teşkil etmesi bakımından vakfın yetkili organı tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneği ile işletmeye ait aktif ve pasiflerin sıfırlandığını gösterir yetkililerce imzalanmış beyanın müdürlüğe ibraz edilmesi gerektiği ve bu başvuru üzerine sicilden kaydının silineceği düzenlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kamu Tüzel Kişileriyle Kamuya Yararlı Dernekler ve Gelirinin Yarısından Fazlasını Kamu Görevi Niteliğindeki İşlere Harcayan Vakıflara Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 57 - Kanununun 16 ncı maddesi gereğince, kamu tüzel kişileri ile kamu yararına çalışan dernekler ve gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar, bir ticari işletmeyi, ister doğrudan, ister kamu hukuk hükümlerine göre yönetilen ve işletilen bir tüzel kişi eliyle işletsinler tacir sayılamayacağından ve dolayısıyla tacir sıfatı işletmenin kendisinde olduğundan alacakların korunması bakımından Tüzüğün 51 ve 54 üncü maddesinde istenen belgelere ilave olarak (f),(g) ve (ğ) fıkralarında belirtilen belgeler de istenmiştir.

Tescil

MADDE 58 - Maddede, kamu tüzel kişileriyle kamuya yararlı dernekler ile gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflara ait ticari işletmelerde açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları dikkate alınarak hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Kaydın silinmesi

MADDE 59 - Maddede, kamu tüzel kişileriyle kamuya yararlı dernekler ile gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflara ait ticari işletmelerin faaliyetlerine son verilmesi halinde, tescil işlemine dayanak teşkil etmesi bakımından yetkili organ tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneği ile alacaklıların korunmasını teminen işletmeye ait aktif ve pasiflerin sıfırlandığını gösterir yetkililerce imzalanmış beyanın müdürlüğe ibraz edilmesi gerektiği ve bu başvuru üzerine sicilden kaydının silineceği düzenlenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Donatma İştiraki

Belgeler

MADDE 60 - Kanununun 1065 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca tescil edileceği öngörüldüğünden müdürlüğe ibraz edilecek belgeler düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 61 - Kanununun 1065 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca tescil edileceği öngörüldüğünden tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

Sona erme ve tasfiye

MADDE 62 - Tescile dayanak teşkil etmesi, ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilmesi hususları dikkate alınarak donatma iştirakinin sona ermesi ve tasfiyesinde müdürlüğe ibraz edilecek belgeler ve tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Ticaret Şirketlerinin Tescili

BİRİNCİ BÖLÜM

Kollektif ve Komandit Şirketler

Başvuru ve İbraz Edilmesi Gereken Belgeler

MADDE 63 - Maddede, Kollektif ve Komandit Şirketlerin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. Kanununun 215 ve 305 inci maddeleri doğrultusunda şirket sözleşmesinin notelikçe bir örneği, Kanununun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince tescil başvurusunda şirketi temsile ve ilzama yetkili kişilerin imza beyannameleri, Kanununun 319 ve 321 inci maddeleri gereğince şirketin borçlarından dolayı sorumluluğu taahhüt ettiği sermaye ile sınırlı olduğundan sözkonusu sınırın belirlenmesi amacıyla aynı sermayenin değerlemesine ilişkin değerlendirme raporunun tescile dayanak olarak müdürlüğe verilmesi düzenlenmiştir. Ayrıca Kanununun 128 inci maddesi doğrultusunda şirkete sermaye olarak konulacak ayınların şirketin tasarrufuna geçebilmesi için üzerlerinde herhangi bir sınırlama olmadığının tespitine ve sözkonusu aynı sermaye üzerinde ortağın tasarrufunun engellenmesine ilişkin belgeler istenmiştir.

Tescil

MADDE 64 - Kollektif ve komandit şirketlerin tesciline ilişkin hususlar iki ayrı fıkra halinde tek maddede düzenlenmiştir. Birinci fıkrada kolektif şirketlerin ikinci fıkrada komandit şirketlerin tesciline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Birinci fıkrada; Kanunun 213 üncü maddesinde sayılan ve şirket sözleşmesi ile kayıt altına alınması zorunlu tutulan olguların Kanunun 215 inci maddesinde tescil edileceği öngörüldüğünden Maddede bu doğrultuda düzenleme yapılmıştır. Ayrıca, nüfus cüzdanı fotokopisi yerine T.C. kimlik numarası istenerek gereksiz bir belgenin istenmesi önlenmiş, Kanunun 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasında tacirin işletmesi ile ilgili olarak kullandığı her türlü belge ve kağıtta sicil numarasının da gösterileceği öngörüldüğünden bu numaranın da tescili öngörülmüş ve Kanunun 272 nci maddesinde tasfiye memurlarının şirket sözleşmesiyle atanabileceği öngörüldüğünden bu hususun Kanunun 283 üncü maddesinde tescil edileceği hüküm altına alındığından buna ilişkin düzenleme de yapılmıştır.

İkinci fıkrada ise kollektif şirketler için düzenlenen ve komandit şirketler için de öngörülen benzer hükümler dışında komandit şirkette yer alan sorumluluk ve ortak yapısına ilişkin farklılıklar dikkate alınarak (d) ve (e) bentleri ile ilave düzenleme yapılmıştır.

Sona erme ve tasfiye

MADDE 65 - Maddenin birinci fıkrasında, bir kollektif ya da komandit şirketin tasfiyeye girişinin tesciline dayanak olacak belgeler sayılmış ikinci fıkrada ise tasfiye sürecinin sonlandırılarak şirket unvanın sicilden silinmesine dayanak oluşturacak belgelere ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir

Tescile dayanak teşkil etmesi bakımından birinci fıkranın (a) bendinde tasfiyenin genel kurul kararına dayanması halinde ortaklar kurulu kararının noter onaylı örneği, (b) bendinde ise Kanunun 243 üncü maddesinde sayılan ortaklar kurulukararındaki nedenlere tasfiyeye girilmesi halinde buna ilişkin kararın onaylı örneğinin istenmesi düzenlenmiştir.

Kanunun 280 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki “Tasfiye hâlinde bulunan kollektif şirket adına düzenlenen bütün belgeler ve senetlerin “tasfiye hâlinde bulunan filan şirketin tasfiye memurları” ibaresi eklenerek tasfiye memurları tarafından imzalanması şarttır” hükmü uyarınca (c) bendinde tasfiye memurları için imza beyannamesi istenilmesi düzenlenmiştir.

Kanunun 273 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, tasfiye memurlarının üçüncü kişilerden de seçilmelerine imkan verilmesi hususu dikkate alınarak ve bu kişilerin sözkonusu görevi kabul etmemeleri dolayısıyla uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen üçüncü kişilerin görevi kabul ettiklerine dair belgenin müdürlüğe ibraz edilmesi hususu düzenlenmiştir.

Diğer yandan Kanunda açık bir hüküm olmamasına karşın genel hükümler çerçevesinde tasfiye sürecinde alacaklıların korunması gerekliliği göz önünde bulundurularak alacaklıların davetine ilişkin ilan metni belgeler arasında sayılmıştır.

Tescil

MADDE 66 - Kanunun 250 ve 303 üncü maddeleri doğrultusunda tasfiyeye giriş ve tasfiyenin tamamlanmasında hangi olguların tescil edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Madde ile şirket hakkında gerçek durumun yansıtılması ve üçüncü kişilerin haklarının korunması amaçlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler

Uygulanacak hükümler

MADDE 67 - Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, Kanunun 564 ila 572 nci maddeler arasında düzenlenmekte olup madde genel itibariyle bu hükümler ve bu hükümlerin atıf yaptığı ilgili anonim şirket hükümlerine göre kaleme alınmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Anonim Şirketler

BİRİNCİ AYIRIM

Kuruluş

Başvuru ve Belgeler

MADDE 68 - Maddede, Anonim şirketlerin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. Birinci fıkranın (a), (b), (d), (e) ve (ğ) bentlerinde sayılan belgeler Kanunun "Kuruluş Belgeleri" başlıklı 336 ncı maddesinde sicil dosyasında yer alması gereken belgeler ifade edildiğinden bu belgelerin müdürlüğe verilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca Kanunun 344 üncü maddesinin birinci fıkrasında nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi gerektiği öngörüldüğünden (c) fıkrasında sayılan; Kanunun 342 nci maddesinde aynı sermaye olarak konulacak malvarlığı unsurları üzerinde sınırlı aynı bir hak, haciz ve tedbir bulunmamasının gerekliliği öngörüldüğünden (f) fıkrasında sayılan; Kanunun 128 nci maddesinin 2 nci fıkrası doğrultusunda şirkete konulan sermayenin korunması amacıyla (g) fıkrasında sayılan; Kanunun 333 üncü maddesinde faaliyet alanları Bakanlıkça belirlenen şirketlerin kuruluşunda Bakanlıktan izin alması gerekliliği öngörüldüğünden (h) fıkrasında sayılan; Kanunun 400 üncü maddesi uyarınca (ı) fıkrasında sayılan; Kanunun 359 uncu maddesinde kuruluşta şirket sözleşmesiyle birden fazla yönetim kurulu üyesinin atanması halinde, bu üyelerin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olması öngörüldüğünden (i) fıkrasında sayılan; yine Kanunun 359 uncu madde doğrultusunda ve maddenin gerekçesinden anlaşılacağı üzere yönetim kuruluna dışarıdan üye atanabileceği öngörüldüğünden, bunların görevi kabul etmemeleri dolayısıyla uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen (j) fıkrasında sayılan; Kanunun 359 uncu maddesinde tüzel kişilerin yönetim kurulu üyesi olabileceği düzenlendiğinden bunların temsilcilerinin seçimine yönelik olarak (k) fıkrasında sayılan; Kanunun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince tescil başvurusunda şirketi temsile ve ilzama yetkili kişilerin imza beyannameleri istendiğinden (l) fıkrasında sayılan belgelerin müdürlüğe verilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 69 - Anonim şirketin tesciline ilişkin bu madde genel olarak Kanunun 354 ncü maddesine göre düzenlenmiştir. Kanunun 354 üncü maddesinin son fıkrasında 343 üncü maddeye göre hazırlanacak bilirkişi raporunun da tescil edileceği öngörüldüğünden maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde buna ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ayrıca maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi, Kanunun 359 uncu maddesinin ikinci fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir. Kanunun 36 ncı maddesi ilan edilen şirket sözleşmesi hükümlerinin üçüncü kişiler hakkında hukuki sonuçlarını düzenlediğinden üçüncü fıkrada bu hususa ilişkin düzenleme yapılmıştır. Maddenin ikinci fıkrası, Kanunun 128 inci maddesinin altıncı fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir.

İKİNCİ AYIRIM

Genel Sözleşme Değişikliği

Başvuru ve tescil

MADDE 70 - Maddede, genel olarak Kanunun 453, 454 ve 455 nci maddeleri doğrultusunda sözleşme değişikliğinde müdürlüğe ibraz edilecek belgeler ve tescile ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, Kanunun 333 üncü maddesine göre faaliyet alanları Bakanlıkça belirlenen şirketlerin sözleşme değişikliklerinde Bakanlıktan izin alınması gerektiğinden, izin alındığına dair belgenin, (b) bendinde Kanunun 455 inci maddesine göre esas sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin genel kurul kararının tescil edilmesi gerektiğinden kararın onaylı suretinin, (c) bendinde ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilmesi ve incelemede kolaylık sağlanması bakımından sözleşmenin değişen maddesinin/maddelerinin yeni metninin, (ç) bendinde Kanunun 454 üncü maddesi doğrultusunda imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun alacağı kararın noter onaylı örneğinin müdürlüğe verilmesi düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada sözleşme değişikliğine ilişkin yapılacak tescil işlemi düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra 455 inci maddede değişikliğin şubelerin bulunduğu yer ticaret siciline de tescili öngörülmektedir. Ancak Kanunun 24 üncü maddesine dayanılarak oluşturulacak ve ticaret siciline ilişkin kayıtların elektronik ortamda tutulduğu ve ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü merkezi veri tabanı uygulaması olan Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) ile merkez ile şube kayıtları arasında karşılıklı erişim imkanı sağlanacağından, değişikliğe ilişkin olarak şubenin bulunduğu yer sicilinde ayrı bir işlem yapılmasına gerek olmadığı hususu düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkra ise, Kanunun 454 üncü maddesi hükümlerine göre düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Özel Sözleşme Değişiklikleri

I- Sermaye Artırımı

Başvuru

MADDE 71 - Maddenin birinci fıkrası Kanunun 456 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrası ise Kanunun 456 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ve aynı fıkrada 345 inci maddeyeyapılan yollama uyarınca düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkrası, şeffaflık ilkesi doğrultusunda ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye artırımına katılımın sağlanması, yanlış bir işlem yapılmasının önlenmesi bakımından, öncelikle Kanunun 468 inci maddesi doğrultusunda hazırlanacak izahnamenin tescili için müdürlüğe başvurulması öngörülmüştür.

Belgeler

MADDE 72 - Kanunun 333 üncü maddesinde faaliyet alanları Bakanlıkça belirlenen şirketlerin sözleşme değişikliklerinde Bakanlıktan izin alması gerekliliği öngörüldüğünden (a) fıkrasında sayılan; Kanunun 456 ncı maddesi gereğince tescile dayanak teşkil etmesi bakımından (b)ve (c) fıkrasında sayılan,Kanunun 457 inci maddesi doğrultusunda (ç) fıkrasında sayılan, Kanunun 458 inci maddesi uyarınca (d) fıkrasında sayılan, Kanunun 459

uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki yollama ile gidilen 343 üncü maddesi gereğince (e) fıkrasında sayılan, Yine Kanununun 459 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki yollama ile gidilen Kanununun 342 nci maddesinde aynı sermaye olarak konulacak malvarlığı unsurları üzerinde sınırlı aynı bir hak, haciz ve tedbir bulunmamasının gerekliliği öngörüldüğünden (f) fıkrasında sayılan, Kanununun 128 nci maddesinin 2 nci fıkrası doğrultusunda sermayenin korunması amacıyla (g) fıkrasında sayılan, Kanununun 462 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince (ğ) fıkrasında sayılan, Kanununun 461 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince (h) fıkrasında sayılan, Kanununun 459 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki yollama ile gidilen Kanununun 345 nci maddesi gereğince (ı) fıkrasında sayılan, Kanununun 454 üncü maddesi gereğince (i) fıkrasında sayılan belgelerin müdürlüğe verilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 73 - Birinci fıkrada, şeffaflık ilkesi doğrultusunda ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye artırımına katılımın sağlanması, yanlış bir işlem yapılmasının önlenmesi bakımından Kanununun 468 inci maddesi doğrultusunda hazırlanacak izahnamenin sermaye artırımının tescilinden önce tescil edilmesi öngörülmüştür.

Kanununun 459 uncu maddesinde artırılan sermayeyi temsil eden payların tamamının ya esas değişik sözleşmede ya da iştirak taahhütnamelerinde taahhüt edileceği öngörüldüğünden, maddenin ikinci fıkrasının(a) bendinde sayılan, Kanununun 456 ncı maddesi gereğince (b) bendinde sayılan, Kanununun 31 inci maddesinde tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişikliğin de tescil olunacağı hüküm altına alınacağından(c), (ç),(d), (f) ve (g) bentlerinde sayılan, iç kaynaklardan sermaye artırımını düzenleyen Kanununun 462 nci maddesi uyarınca(e) fıkrasında sayılan, Kanununun 459 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki yollama ile gidilen 343 üncü maddesindeki raporun Kanununun 354 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında tescili öngörüldüğünden (ğ) fıkrasında sayılan, Kanununun 461 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince (h) fıkrasında sayılan, Kanununun 454 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince (ı) fıkrasında sayılan olguların tescil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Üçüncü fıkra Kanununun 462 nci maddesinin üçüncü fıkrası, dördüncü fıkra ise, Kanununun 128 nci maddesinin 6 ncı fıkrasına göre düzenlenmiştir.

II- Şarta Bağlı Sermaye Artırımı

Belgeler

MADDE 74 - Birinci fıkranın (a) bendinde Kanununun 463 üncü maddesi gereğince genel kurulca alınacak kararın onaylı suretinin tescile dayanak teşkil etmesi bakımından müdürlüğe verilmesi öngörülmüştür. (b) bendi ise Kanununun 465 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları doğrultusunda düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 75 - Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan belgenin Kanununun 455 inci maddesi gereğince, (b) bendinde sayılansayılan hususun ise, Kanununun 339 uncu maddesinde gösterilen şirket sözleşmesi içeriğinde herhangi bir değişiklik olması durumunda ve yine Kanununun 31 inci maddesi gereğince değişikliğin de tescil edilmesi gerektiği öngörüldüğünden tescil edilmesi öngörülmüştür.

Sermaye artırımının gerçekleştirilmesi esnasında verilecek belgeler

MADDE 76 - Kanununun 470, 471 ve 472 nci maddeleri doğrultusunda tescile dayanak oluşturacak belgeler düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 77 - Tüzüğün 75 inci maddesine istinaden tescil edilecek olguların belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

III- Esas Sermayenin Azaltılması

Başvuru ve Belgeler

MADDE 78 - Maddenin birinci fıkrasında Kanununun 473 üncü maddesinde belirtilen hususlar çerçevesinde ve Kanununun 475 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca hangi belgelerin müdürlüğe ibraz edileceği düzenlenmiştir.

Ayrıca ikinci fıkrada Kanununun 474 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile getirilen istisna dikkate alınarak birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerindeki belgelerin ibraz edilme zorunluluğunun bulunmadığı hususu düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 79 - Maddenin birinci fıkrası Kanununun 473 üncü maddesi dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Kanununun 376 ncı maddesinde son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinmeye karar vermesi halinde şirketin devam edeceği düzenlenmiştir. Bu itibarla sözleşme değişikliği yapılması suretiyle sermayenin azaltılarak gerçek duruma uygun hale getirilmesi gerektiğinden, sözkonusu azaltılmanın tüzüğün bu madde hükümlerine göre yapılacağı ikinci fıkranın (a) bendinde düzenlenmiştir. Kanununun 473 üncü maddesinin birinci fıkrasında şirket sermayesinin azaltılarak, azaltılan kısmın yerine geçmek üzere bedelleri tamamen ödenecek yeni paylar çıkarılabileceği düzenlenmiştir. Bu durumda tüzüğün 80 inci maddesinin uygulanacağı ikinci fıkrada öngörülmüştür.

IV- Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması

Başvuru ve belgeler

MADDE 80 - Bilanço açığının kapatılması amacıyla sermayenin önce azaltılarak daha sonra ise yasal sınırın altında kalmayacak şekilde artırılması yani azaltma ve artırım işleminin eş zamanlı olarak yapılması, çok sık rastlanılan bir uygulama olduğundan, bu duruma ilişkin düzenlemeye Tüzüğün bu maddesinde yer verilmiştir.

Tescil

MADDE 81 - Sermayenin azaltılması ve artırılmasının eş zamanlı yapılması durumunda Tüzüğün sermaye artırımını düzenleyen 73 üncü maddesi ile sermaye azaltımını düzenleyen 79 uncu maddelerine göre hareket edileceği belirtilmiştir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler

Başvuru ve belgeler

MADDE 82 - Kanununun 338 inci maddesine göre anonim şirketlerin kurulabilmesi için bir kurucunun varlığı yeterlidir. Tek pay sahipli anonim şirket olgusu hukukumuzda ilk defa uygulama alanı bulacağından Tüzükte bu husus ayrı bir madde ile düzenlenmiştir. Bu hükme dayanılarak kurulacak tek pay sahipli anonim şirketler pay sahibi birden fazla olan anonim

şirketler gibi değerlendirildiğinden Tüzüğün 68 inci maddesinde belirtilen anonim şirketlerin tescilinde müdürlüğe verilecek belgeler bu maddede de tekrarlanmıştır.

Tescil

MADDE 83 - Tek pay sahipli anonim şirketlerin tescilinde, Tüzüğün 69 uncu maddesinde belirtilen anonim şirketlerde tescil edilen olgulara ilave olarak Kanunun 338 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre şirketin tek pay sahipli olduğu olgusunun da tescil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Şirketin pay sahibi sayısının bire düşmesi

MADDE 84 - Birinci fıkra, birden çok pay sahibi tarafından kurulan bir şirketin pay sahibi sayısının sonradan bire düşmesi durumunda yapılacak işlemleri düzenleyen Kanunun 338 inci maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada ise tek pay sahipli olarak tescil edilmiş bir şirketin, tek pay sahibinin kendisi olduğu şirketlerinin bulunabileceği dikkate alınarak, hakimiyet ilişkilerinin tespiti ve şeffaflık bakımından tescilde bu şirketlerin bağlı buldukları müdürlüklerin ve ticaret sicil numaralarının da gösterileceği düzenlenmiştir.

Kanunun 338 inci maddesinin üçüncü fıkrası önemine istinaden üçüncü fıkrada tekrarlanmıştır.

BEŞİNCİ AYIRIM

Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme ve Ek Tasfiye

Belgeler

MADDE 85 - Maddenin birinci fıkrasında, anonim şirketlerin tasfiyeye girişinin tesciline dayanak olacak belgeler sayılmış ikinci fıkrada ise tasfiye sürecinin sonlandırılarak şirket unvanının sicilden silinmesine dayanak oluşturacak belgelere ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Tescile dayanak teşkil etmesi bakımından birinci fıkranın (a) bendinde Kanunun 529 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine uygun olarak tasfiyenin genel kurul kararına dayanması halinde genel kurul kararının noter onaylı örneğinin, (b) bendinde ise Kanunun 529 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi dışında sayılan nedenlere tasfiyeye girilmesi hallerinde buna ilişkin belgelerin onaylı örneğinin istenmesi düzenlenmiştir.

Ayrıca (c) bendinde, tasfiye işlerini yürütmekle sorumlu tasfiye memurları tasfiye sürecinde şirketi temsil ve ilzama yetkili olacaklarından bunlar için imza beyannamesi istenmesi düzenlenmiştir.

Kanunun 536 ncı maddesinin birinci fıkrasında, tasfiye memurlarının üçüncü kişilerden de seçilmelerine imkan verilmesi hususu dikkate alınarak ve bu kişilerin sözkonusu görevi kabul etmemeleri dolayısıyla uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen (ç) bendinde üçüncü kişilerin görevi kabul ettiklerine dair belgenin müdürlüğe ibraz edilmesi hususu düzenlenmiştir.

Kanunun 542 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi tasfiye sonucunda kesin bilançonun düzenlenerek genel kurula sunulacağını öngördüğünden bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde kayıt silme başvurusunda genel kurulca onaylanmış son ve kesin bilançonun, şirketin sicilden terkinine ilişkin genel kurul kararının ve Kanunun 541 inci maddesine göre tasfiye sürecinde alacaklıların korunması gerekliliği göz önünde

bulundurulacak alacaklıların davetine ilişkin ilan metni belgelerinin müdürlüğe ibraz edilmesi gerektiği ikinci fıkrada düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 86 - Kanunun 532 ve 545 inci maddeleri doğrultusunda tasfiyeye giriş ve tasfiyenin tamamlanmasında hangi olguların tescil edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Madde ile şirket hakkında gerçek durumun yansıtılması ve üçüncü kişilerin haklarının korunması amaçlanmıştır.

Tasfiyeden dönülmesi

MADDE 87 - Kanunun 548 inci maddesinde şirketlerin süresinin dolmasıyla veya genel kurul kararıyla sona ermişse, şirket malvarlığının pay sahipleri arasında dağıtımına başlanmadan önce, genel kurulun şirketin devam etmesini kararlaştırılabileceği öngörüldüğünden bu Maddeye uygun olarak müdürlüğe verilecek belgeler düzenlenmiş ve tescil edilecek olgular belirlenmiştir.

Ek Tasfiye

MADDE 88 - 6762 sayılı Kanunda düzenlenmeyen fakat uygulamanın ihtiyaçları nedeniyle öğreti ve yargı tarafından benimsenmesi sonucunda 6102 sayılı Kanunun 547 nci maddesinde ek tasfiye olgusu düzenlenmiştir. Bu madde ile tasfiyenin kapanmasından sonra ek tasfiye işlemlerinin yapılmasının zorunlu olduğunun anlaşılması üzerine mahkmeden şirketin yeniden tescilinin istenebileceği ve mahkeme kararı ile ek tasfiyeye gidilebileceği öngörüldüğünden; maddeye uygun olarak müdürlüğe verilecek belgeler düzenlenmiş ve tescil edilecek olgular belirlenmiştir.

Özellikle ikinci fıkrada uygulamada çıkacak sorunların önlenmesini teminen tasfiye görevlileri dışındaki şirket organlarının durumuna yönelik düzenlemeye gidilmiştir. Kanunun 535 inci maddesi uyarınca şirketin tasfiye haline girmesi ile tasfiye memurları dışındaki organların görevleri kısıtlı da olsa devam edeceğinden ve ek tasfiyenin yeniden kuruluş olarak değerlendirilmesinin uygun olmayacağı, terkenden önceki organların yeniden çalışmaya başlayacağı dikkate alındığında organların yeniden tesciline gerek olmadığı hüküm altına alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Limited Şirket

BİRİNCİ AYIRIM

Kuruluş ve Genel Sözleşme Değişiklikleri

I- Kuruluş

Başvuru ve belgeler

MADDE 89 - Tüzüğün 68 inci maddesinde anonim şirketlerin kuruluşunda sayılan belgelerden Limited şirketlerin niteliğine uygun olanlar Kanunun limited şirket için düzenlenen 578, 581, 586 maddeleri hükümleri doğrultusunda burada da tekrarlanmıştır.

Tescil

MADDE 90 - Limited şirketlerin tesciline ilişkin Kanunun 587 inci maddesine uygun olarak düzenleme yapılmıştır. Ayrıca Kanunun 578 inci maddesi ile yapılan yollama

doğrultusunda birinci fıkranın (b) bendinde değer biçme raporunun, Kanununun 623 üncü maddesinin ikinci fıkrasında tüzel kişilerin de şirket müdürü olabileceği öngörüldüğünden (ç) bendindeki hususların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Kanununun 36 ncı maddesi, ilan edilen şirket sözleşmesi hükümlerinin üçüncü kişiler hakkında hukuki sonuçlarını düzenlediğinden ikinci fıkrada bu hususa ilişkin düzenleme yapılmıştır. Maddenin üçüncü fıkrası, Kanununun 128 inci maddesinin altıncı fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir.

II- Genel Sözleşme Değişiklikleri

Belgeler ve tescil

MADDE 91 - Kanununun 589 uncu maddesinde şirket sözleşmesinde meydana gelen her türlü değişikliğin tescil ve ilan edileceği öngörüldüğünden(a) bendinde sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurul kararının, (b) bendinde ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilmesi ve incelemede kolaylık sağlanması bakımından sözleşmenin değişen maddesinin/maddelerinin yeni metninin müdürlüğe verilerek tescil işleminin yapılması düzenlenmiştir.

İKİNCİ AYIRIM

Özel Sözleşme Değişiklikleri

I- Esas Sermaye Artırımı

Başvuru

MADDE 92 - Kanununun 590 ıncı maddesine göre kuruluş hükümlerine uyulması şartıyla sermaye artırılacağı düzenlenmiştir. Bu sebeple, kuruluşun tescil ve ilanını düzenleyen 587 inci maddesindeki 30 günlük süre, sermaye artırımının tescilinde de öngörülmüştür.

Belgeler

MADDE 93 - Esas sermaye Kanununun 590 ıncı maddesine göre şirketin kuruluşu hakkındaki hükümlere ve özellikle sermayenin ayın olarak konulması ve bir işletme ile ayınların devralınmasına dair kurallara uymak şartıyla artırılabilir. Buna göre, sermaye artırımında müdürlüğe ibraz edilecek belgeler belirlenirken, Tüzüğü 89 uncu maddesine paralel bir düzenlemeye gidilmiştir.

Tescil

MADDE 94 - Limited şirketin kuruluşunun tescil ve ilanına ilişkin 587 nci maddesi ve açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları dikkate alınarak sermaye artırımında hangi unsurların tescil edileceği belirlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrası, Kanununun 128 inci maddesinin altıncı fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir.

II- Esas Sermayenin Azaltılması

Başvuru ve belgeler

MADDE 95 - Kanununun 592 nci maddesinde anonim şirketlerin esas sermayenin azaltılmasına ilişkin hükümlerinin limited şirketlere kıyas yoluyla uygulanacağı belirtildiğinden, anonim şirketlerin sermaye azaltımında müdürlüğe verilecek belgeleri sıralayan Tüzüğü 78 inci maddesine paralel bir düzenlemeye gidilmiştir.

Ayrıca, Kanununun 592 nci maddesindeki “Esas sermaye borca batık bilançonun iyileştirilmesi amacıyla, ancak şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme yükümlülüklerinin

tamamen ödenmesi hâlinde azaltılabilir.” hükmü dikkate alınarak ikinci fıkranın (a) bendindeki belgenin de müdürlüğe ibrazı istenmiştir.

Tescil

MADDE 96 - Tüzüğün 79 uncu maddesindeki anonim şirketlerin sermaye azaltımında tescil edilecek olgular,limited şirketlerin niteliğine uygun olacak şekilde bu maddede de vurgulanmıştır.

Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması

MADDE 97 - Bilanço açığının kapatılması amacıyla sermayenin önce azaltılarak daha sonra ise yasal sınırın altında kalmayacak şekilde artırılması yani azaltma ve artırım işleminin eş zamanlı olarak yapılması, çok sık rastlanılan bir uygulama olduğundan, bu duruma ilişkin düzenlemeye Tüzükte yer verilmiştir.

Tescil

MADDE 98 - Sermayenin azaltılması ve artırılmasının eş zamanlı yapılması durumunda tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Tek Ortaklı Limited Şirketler

Başvuru ve Belgeler

MADDE 99 - Kanunun 573 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre limited şirketlerin kurulabilmesi için bir kurucunun varlığı yeterlidir. Tek ortaklı limited şirket olgusu hukukumuzda ilk defa uygulama alanı bulduğundan Tüzükte bu husus ayrı bir madde ile düzenlenmiştir. Bu hükme dayanılarak kurulacak tek ortaklı limited şirketler ortak sayısı birden fazla olan limited şirketler gibi değerlendirildiğinden, limited şirketlerin tescilinde müdürlüğe verilecek belgeleri düzenleyenTüzüğün89uncu maddesine paralel bir düzenlemeye gidilmiştir.

Tescil

MADDE 100 - Tek ortaklı limited şirketlerin tescilinde, Tüzüğün 90 ıncı maddesinde belirtilen limited şirketlerde tescil edilen olgulara ilave olarak Kanunun 574 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre şirketin tek ortaklı olduğu olgusunun da tescil edileceği vurgulanmıştır.

Şirketin ortak sayısının bire düşmesi

MADDE 101 - Birinci fıkrada, Kanunun 574 üncü maddesine uygun olarak, birden çok ortak tarafından kurulan bir şirketin ortak sayısının sonradan bire düşmesi durumunda yapılacak işlemler düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada ise tek ortaklı olarak tescil edilmiş bir şirketin, tek ortağının kendisi olduğu şirketlerinin bulunabileceği dikkate alınarak, hakimiyet ilişkilerinin tespiti ve şeffaflık bakımından tescilde bu şirketlerin bağlı buldukları müdürlüklerin ve ticaret sicil numaralarının da gösterileceği düzenlenmiştir.

Kanunun 574 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına paralel düzenlemeye gidilmiştir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Esas Sermaye Paylarının Geçişi

Başvuru ve Tescil

MADDE 102 - Madde genel olarak Kanunun 595 ila 598 inci maddelerine dayanılarak düzenlenmiştir.

Kanunun 595 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için, ortaklar genel kurulunun onayı gerektiğinden 1 inci fıkranın (a) bendinde sayılan, yine 595 inci maddesinin birinci fıkrasına göre esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemlerin yazılı şekilde yapılacağı ve tarafların imzalarının noterce onanacağı düzenlendiğinden (b) bendinde sayılan, 594 üncü maddesinde sermaye paylarının devirleri ve geçişlerinin pay defterine işleneceği öngörüldüğünden (c) bendinde sayılan belgelerin tescile dayanak oluşturması bakımından müdürlüğe verileceği düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrası genel olarak Kanunun 598 inci maddesine göre düzenlenmiştir. Ayrıca süre verilmesine rağmen iktisap edenin adının müdürlüğe bildirilmemesi halinde, sicildeki kayıtların gerçek durumu yansıtması ve tescilin bir an önce gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla Tüzüğün 35 inci maddesine göre tescile davet ve ceza hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

BEŞİNCİ AYIRIM

Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme Ve Ek Tasfiye

Uygulanacak hükümler

MADDE 103 - Kanunun 643 üncü maddesinde, tasfiye usulü ile tasfiyede şirket organlarının yetkileri hakkında anonim şirketlere ilişkin hükümlerin limited şirketlere de uygulanacağı düzenlenmiştir. Bu sebeple, anonim şirketlerin sona ermesi ve tasfiyesini düzenleyen Tüzüğün 85 ila 88 inci maddelerindeki hükümlerin limited şirketlere de uygulanacağı yönünde düzenlemeye gidilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Şirketler Topluluğu

Şirketler topluluğu ve hakimiyet

MADDE 104 - Madde, Kanunun 195 inci maddesinin dördüncü fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir.

Hakimiyet sözleşmesi ve tescil

MADDE 105 - Şirketler topluluğu kavramı Ticaret Kanununda ilk defa düzenlendiği için Kanunun ilgili maddeleri ve bu maddelerin gerekçelerinde şirketler topluluğuyla ilgili yeterli açıklamalar bulunmaktadır.

Şirketler topluluğu Kanununun 195 ila 209 uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Kanununun 198 inci maddesine göre hakimiyet sözleşmesinin geçerli olabilmesi için bu sözleşmenin tescil ve ilan şart olduğundan, bu sözleşmenin tescil ve ilanına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Bildirim, tescil ve ilan yükümlülükleri

MADDE 106 - Maddede, Kanununun 198 inci maddesine paralel olarak ve 196 ncı maddesi dikkate alınarak şirketler topluluğuna ilişkin bildirim tescil ve ilan yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir

ALTINCI BÖLÜM

Anonim Ve Limited Şirketler İle Şirketler Topluluğu Denetçileri

Denetçi seçimi ve tescili

MADDE 107 - Madde, Kanununun 399 ve 400 üncü maddeleri dikkate alınarak düzenlenmiştir. Maddede anonim ve limited şirketler ile şirketler topluluğunda denetçilerin atanmaları, görevden alınmaları, denetçilik görevini reddetmeleri veya sözleşmeyi feshetmeleri gibi hususlar düzenlenerek tescile ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kooperatifler

Başvuru

MADDE 108 - Türk Ticaret Kanununun 124 üncü maddesinde şirket türleri arasında yer verilen kooperatifler, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ile geniş şekilde düzenlenmiştir.

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 2 nci maddesinde bir kooperatifin en az 7 ortak tarafından imzalanacak ana sözleşme ile kurulacağı, ana sözleşmedeki imzaların noterce onaylanması gerektiği, 3 üncü maddesinde ise kooperatif ana sözleşmesinin, Bakanlığa verileceği ve Bakanlığın kuruluşa izin vermesi halinde, kooperatif merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ve ilan olunacağı belirtilerek, tescil ve ilan olunacak hususlar sayılmıştır.

Maddede, yukarıda belirtilen hükümler doğrultusunda kooperatifin tescili için müdürlüğe verilecek belgeler düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 109 - Maddenin birinci fıkrasında, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 3 üncü maddesinde sayılan tescil edilecek olgulara yer verilmiştir.

Öte yandan, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 98 inci maddesinde, "Bu kanunda aksine açıklama olmayan hususlarda Türk Ticaret Kanunundaki Anonim şirketlere ait hükümler uygulanır." hükmüne yer verilmiş olup, ikinci fıkrada ise bu hüküm doğrultusunda, kooperatiflerle ilgili olarak birinci fıkrada yer alan tescile ilişkin olgular dışında yapılabilecek tescil istemlerinde anonim şirketlere ilişkin hükümlerin uygulanacağı düzenlenmiştir.

BEŞİNCİ KISIM

Merkez Değişiklikleri Ve Şube

BİRİNCİ BÖLÜM

Merkez Değişikliği

BİRİNCİ AYIRIM

Türkiye İçinde Merkezin Değişmesi

Belgeler

MADDE 110 - Kanununun 40 ıncı maddesine göre her tacir, ticari işletmenin açıldığı günden itibaren onbeş gün içinde, ticari işletmesini ve seçtiği ticaret unvanını, işletme merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ettirmesi ve 31 inci maddesine göre tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişikliğin de tescil olunması gerekmektedir. Bu itibarla, işletme merkezinin değişikliği şirketin tescil işlemlerinin yürütüleceği müdürlüğün değişmesi sonucunu beraberinde getireceği ve sicil kayıtlarının ilgililer bakımından tam ve doğru bilgiyi içermesi gerektiği hususları dikkate alınarak şirket merkezinin değişikliğinin tescili hususu ayrıca düzenlenmiştir. Tescile dayanak teşkil etmesi bakımından müdürlüğe ibraz edilecek belgeler maddede sayılmıştır.

Tescil

MADDE 111 - Madde, uygulamada çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen şirketin eski merkezindeki kayıtların silinmeksizin öncelikle yeni merkezin bulunduğu yerdeki müdürlüğe tescilinin yapılmasını ve durumun eski merkezindeki müdürlüğe de bildirilmesini düzenlemektedir.

Eski merkezdeki tescil

MADDE 112 - Tüzüğün 111 inci maddesinde öngörülen bildirimle bağlı olarak ve aynı şirkete ait kayıtların iki farklı müdürlükte bulunmasının önlenmesi amacıyla eski merkezdeki kayıtların silinmesi hususu ile hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Belgelerin gönderilmesi

MADDE 113 - Tüzüğün 112 nci maddesine göre yapılacak kayıt silme işleminin ardından müdürlükte bulunan sicil dosyasının yeni müdürlüğe gönderilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

İKİNCİ AYIRIM

Yabancı Bir İşletmenin Merkezinin Türkiye'ye Taşınması

Başvuru ve tescil

MADDE 114 - Yabancı bir işletmenin merkezini Türkiye'ye taşınması hususunda Kanunda bir düzenleme bulunmamakla birlikte, bu durumun uygulamada sık rastlanıldığından, ihtiyacı karşılamak ve çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen maddede buna ilişkin düzenlemeye gidilmiştir.

Ayrıca Türkiye'de kurulacak bir şirketten istenecek belgelerin yanı sıra merkezin taşıyacak şirketin varlığını, kendi hukukuna göre merkez naklinin mümkün olduğunu, Türk

hukukuna göre faaliyetinin mümkün olduğunu kanıtlayıcı belgelerin de istenmesi öngörülmüştür.

İkinci fıkrada ise merkezini taşımak isteyen şirketin yabancı dildeki belgelerinin alınması ve Türkçeye çevrilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Bir Ticari İşletmenin Merkezini Yurtdışına Taşması

Belgeler

MADDE 115 - Madde, genel olarak yürürlük Kanununun 12 nci maddesi doğrultusunda düzenlenmiştir. Birinci fıkrada merkezini taşımak isteyen şirketin gideceği ülkede tescil edilebilmesi için bu ülke tarafından mevcudiyetini kanıtlayıcı belgenin istenebileceği hususu dikkate alınarak bazı belgelerin müdürlüğe ibrazı öngörülmüştür. Söz konusu belgelerin belirlenmesinde özellikle gerek kamu gerekse üçüncü şahıs alacaklıların haklarının korunması amaçlanmıştır.

İkinci fıkrada; Kanun, şirketin tasfiye edilmeksizin merkezini taşınması nedeniyle sicilden silinmeye dayanak olması bakımından merkezin taşındığı yerde şirketin faaliyette bulunduğunu gösteren Tüzüğün 114 üncü maddesinde gösterilen belgenin istenmesi öngörülmüştür.

Tescil

MADDE 116 - Tüzüğün 115inci maddesinde belirtilen belgeler doğrultusunda tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Şube

BİRİNCİ AYIRIM

Şube Kavramı

Şube Tanımı

MADDE 117 - Madde 117: Maddenin 1 inci fıkrasında uygulamada birliği sağlamak ve kavram karışıklığına yol açmaması amacıyla daha önce 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 9 uncu maddesinde yapılan tanımdan yararlanılarak şube tanımı yapılmıştır.

Kanunun 40 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında merkezi Türkiye'de bulunan ticari işletmelerin şubeleri de buldukları yerin ticaret siciline tescil ve ilan olunacağı hüküm altına alınmış olup maddenin 2 inci fıkrası bu hüküm doğrultusunda düzenlenmiştir.

Şubenin Unvanı

MADDE 118 - Kanunun 48 inci maddesinde şubelerin unvanlarına ilişkin düzenlemelere yer verilmiş olup, madde bu düzenlemelere paralel olarak oluşturulmuştur.

İKİNCİ AYIRIM

Merkezleri Türkiye’de Bulunan Ticari İşletmelerin Şubelerinin Tescili

Başvuru ve belgeler

MADDE 119 - Tescile dayanak teşkil etmesi bakımından maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan, Kanununun 40 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında “ticaret unvanına ve imza örneklerine ilişkin birinci ve ikinci fıkra hükümleri bu işletmelere de uygulanır.” hükmü çerçevesinde (b) bendinde sayılan belgenin müdürlüğe ibrazı öngörülmüştür.

Tescil

MADDE 120 - Kanununun 48 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan, Kanununun 40 ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereğince (b) ve (c) bentlerinde sayılan, Kanununun 40 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince (ç) bendinde sayılan, şubeye merkezden bağımsız olarak sermaye ayrılabilmesi dikkate alınarak (d) bendinde sayılan, bir merkeze bağlı şubelerin farklı görev ve faaliyet yürütebilecekleri ve belli alanda faaliyetleri düzenleyen diğer mevzuatın bu alanlarda işlem yapacak şubeler için farklı olguların tescil edileceğini öngörebileceğinden (e) bendinde sayılan olguların tescil edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Kanununun 31 nci maddesinin birinci fıkrasında tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişikliğin de tescil olunacağı hüküm altına alındığından maddenin ikinci fıkrasında şubelerde tescil edilmiş olgulardaki değişikliklerin de tescil edilmesi gerektiği ve maddenin üçüncü fıkrasında da birleşme, bölünme ve tür değiştirme sonucunda devam eden şube veya şubelerin kayıtlarında gerekli değişikliklerin yapılacağı düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Merkezleri Türkiye Dışında Bulunan Ticari İşletmelerin Türkiye’deki Şubelerinin Tescili

Başvuru ve Belgeler

MADDE 121 - Kanununun 40 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası ile yürürlük kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye’deki şubelerinin tescili için yapılacak işlemler ve ibraz edilecek belgelere ilişkin hükümler içermekte olup, sözkonusu hükümlere paralel olacak şekilde başvuru ve ibraz edilecek belgelere dair düzenleme yapılmıştır.

Tescil

MADDE 122 - Kanununun 40 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası ile yürürlük kanununun 12 nci maddesine paralel olacak şekilde merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye’deki şubeleri için tescil edilecek olgular belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Merkez İle Şube Kayıtlarının İlişkilendirilmesi Ve Şube Kaydının Silinmesi

Merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi

MADDE 123 - Kanununun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında ticaret sicili kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına ilişkin usul ve esaslar tüzükle gösterileceği, 40 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında da Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça merkezin bağlı olduğu sicile geçirilen kayıtların şubenin bağlı bulunduğu sicile de tescil olunacağı hüküm altına alındığından merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi konusu ayrı bir madde ile düzenlenmiştir.

Madde ile, ticaret siciline ilişkin kayıtların elektronik ortamda tutulduğu ve ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü merkezi veri tabanı uygulaması olan Merkezi Sicil Kayıt Sisteminin (MERSİS) tüm ülke düzeyinde kullanımının sağlanmasına kadar ticari işletmelerin merkez kayıtlarında meydana gelen değişikliklerin merkezin kayıtlı olduğu müdürlük tarafından şubenin kayıtlı olduğu müdürlüklere bildirileceği hususunda hüküm getirilmiştir.

Ayrıca merkezi veri tabanı uygulaması kapsamında ticari işletmelerin şube tescil işlemlerinde temel işlem olarak merkez şube ilişkisi oluşturularak yapıldığından, merkezin kayıtlarından şubenin kayıtlarına, şube kayıtlarından merkezin kayıtlarına erişim sağlandığından, merkez ve şube kayıtlarında meydana gelen değişikliklerin, uygulamanın tüm ülkedeki sicil müdürlüklerinde kullanılmasına geçilmesi ile birlikte merkezin bidirim yükümlülüğü ortadan kaldırılmıştır.

Şube kaydının silinmesi

MADDE 124 - Madde ile merkezi yurt içinde veya yurtdışında bulunan işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin faaliyetlerini sonlandırma nedenlerine göre sicil kayıtlarının nasıl silineceğine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Birinci fıkrada merkezleri Türkiye'de bulunan işletmelere ait şubelerin kayıtlarının silinmesine ilişkin, ikinci fıkrada ise merkezleri yurtdışında bulunan işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin kayıtlarının silinmesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Kanununun 40 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında merkezleri yurtdışında bulunan ticari işletmelerin birden çok şubesi olması durumunda ilk şubenin tescilinden sonra açılacak şubelerin yerli işletmelerin şubeleri gibi tescil olunacağı hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle kayıt silme işlemine ilişkin üçüncü ve dördüncü fıkra,sözkonusu hükme uygun olarak düzenlenmiştir.

ALTINCI KISIM

Birleşme, Bölünme, Tür Değiştirme ve Ticari İşletmenin Devri

BİRİNCİ BÖLÜM

Birleşme

Başvuru ve Belgeler

MADDE 125 - Birleşme işlemleri Kanununun 136 ila 158 nci maddelerinde düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasında, devrolunan şirket tarafından birleşmenin tescilinde bağlı bulunduğu müdürlüğe ibraz edilecek belgeler ve ikinci fıkrasında ise devralan şirket tarafından birleşmenin tescilinde bağlı bulunduğu müdürlüğe ibraz edilecek belgeler sayılmıştır.

Kanunun 145 inci maddesinde birleşme sözleşmesinin yazılı şekilde yapılacağı ve birleşmeye taraf olan şirketlerin genel kurulları tarafından onaylanacağı öngörüldüğünden birinci fıkranın (a) bendinde devralan ve devrolunan şirketin genel kurullarınca alınan onaylama kararlarının noter onaylı örneklerinin, (b) bendinde birleşme sözleşmesinin örneğinin,(c) bendinde Kanununun 148 nci maddesi gereğince hazırlanacak olan işlem denetçisi raporunun ve Kanununun 128 inci maddesinin altıncı fıkrası ile yürürlük kanununun 17 nci maddesi uyarınca (ç) bendinde sayılan beyanın müdürlüğe ibrazı düzenlenmiştir. İkinci fıkranın (a), (b) ve (d) bentleri birinci fıkranın (a), (b) ile (c) bentleri ile aynı gerekçelerle düzenlenmiş olup, bunlara ilave olarak Kanununun 152 nci maddesinin ikinci fıkrasında devralan şirketin birleşmenin gereği olarak sermayesini artırmış olması halinde esas sözleşme değişikliklerini de tescil ettireceği öngörüldüğünden (c) fıkrasında sermayenin artırımını teciline ilişkin belgelerin, Kanununun 143 üncü maddesi yeni kuruluş yolu ile birleşmeyi mümkün kıldığından (ç) fıkrasında yeni şirketin kuruluş belgelerinin müdürlüğe verilmesi düzenlenmiştir.Dördüncü fıkranın (a) bendi Kanununun 138 inci maddesi, (b) bendi Kanununun 139 uncu maddesi, (c) bendi ise Kanununun 148 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi doğrultusunda düzenlenmiştir.

Altıncı fıkrada Kanununun 147 nci maddesi doğrultusunda birleşme raporunun, sekizinci fıkrada Kanununun 149 uncu maddesi doğrultusunda İlgililerin inceleme haklarının işaret edildiği, incelenecek belgelerin nereye tevdi edildiği ve nerelerde incelemeye hazır tutulduğu hususlarının ilan edildiği sicil gazetesinin müdürlüğe verilmesi düzenlenmiştir. Ayrıca yedinci fıkra ise Kanununun 147, 148 ve 149 uncu maddelerinin son fıkralarına uygun olarak düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 126 - Bu madde ile birleşme işleminin tescil edilmesinin esasları ile tescil edilecek olgular belirlenmiştir. Kanunda devrolunan veya devralan şirketler bakımından birleşmenin tescili için öncelikle hangisinin bağlı bulunduğu müdürlüğe başvurulacağı açıkça düzenlenmediğinden uygulamada çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen ve birleşmenin tescilinin devrolunan şirket bakımından kurucu, devralan şirket bakımından ise açıklayıcı bir işlem niteliğinde olduğu değerlendirilerek devrolunan şirketin birleşmeyi tescil ettirmeden devralan şirketin tescil işlemini yapmayacağına ilişkin hüküm getirilmiştir. Devrolunan şirketin bağlı bulunduğu sicil müdürlüğünün tescil işleminin gerçekleştirilmesi ile birlikte devralan şirketin kayıtlı olduğu sicil müdürlüğüne birleşme ile ilgili tescil işlemini bildirilmesi hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca maddenin beşinci fıkrası ile, prosedürü azaltarak uygulamayı kolaylaştırmak ve hızlandırmak amacıyla sermaye artırımının tescili ile birleşmenin tescilinin ve yeni kuruluş yoluyla birleşmede kuruluşun tescili ile birleşmenin tescilinin eş zamanlı olarak yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bölünme

Başvuru ve belgeler

MADDE 127 - Kanunun 159 ila 179 maddelerinde yer verilen bölünme hükümleri, Türkiye'de maddî hukuk yönünden ilk defa bu Kanunla düzenlenmiştir. Kanunun 159 uncu maddesinde bölünmenin tam veya kısmi şekilde olabileceği öngörüldüğünden müdürlüğe verilecek belgeler de her iki bölünme şekli dikkate alınarak bölünen ve bölünmeye katılan şirketler bakımından ayrı ayrı düzenlenmiş ve 3,4,5 ve 6 ncı fıkralarda ise ortak hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca, Kanunun 159 uncu maddesinde tam bölünmede şirketin tüm malvarlığının bölümlere ayrılacağı ve diğer şirketlere devrolunacağı belirtildiğinden, müdürlükçe bu hususun fiilen araştırılması imkanının bulunmaması sebebiyle ve malvarlığı unsurunun dışarıda bırakılması ihmaline karşın tacire bu hususun hatırlatılması amacıyla bölünme dışında kalan malvarlığı olmadığına dair beyanın müdürlüğe verilmesi gerektiği öngörülmüştür.

Tescil

MADDE 128 - Bölünmenin, bölünen ve bölünmeye katılan şirketlerin tamamı açısından eş zamanlı olarak hukuki sonuç doğurmasını ve uygulamada çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen bölünmeye katılan şirketlerin tamamının, bölünme kararlarının tescili için ilgili müdürlük veya müdürlüklere başvurmadan tescilin yapılamayacağı ve bölünen şirketin, bölünme kararını tescil ettirmeden bölünmeye katılan diğer şirketlerin bölünmeye ilişkin olguları tescil ettiremeyeceği ve hangi olguların tescil edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tür Değişirme

Başvuru ve Belgeler

MADDE 129 - Tür değiştirme konusu şirketlerin türlerini değiştirmelerine izin verilerek şirketlerin devamını sağlamaya yönelik olarak Kanunun 180 ila 194 üncü maddeleri arasında düzenlenmiştir. Tüzüğün birinci fıkrasının (a) bendi Kanunun 185 inci maddesi, (b) bendi Kanunun 184 üncü maddesi, (c) bendi Kanunun 186 ncı maddesi, (d) bendi Kanunun 187 nci maddesi, (e) bendi Kanunun 185 inci maddesi doğrultusunda düzenlenmiş olup tür değiştirme halinde, tescil başvurusu ile birlikte müdürlüğe verilecek belgeler sayılmıştır.

Ayrıca maddenin ikinci fıkrasında Kanunun 186 ncı maddesinin üçüncü fıkrası doğrultusunda küçük ve orta ölçekli işletmeler için tüm ortaklarının onaylaması şartı ile tür değiştirme raporunun düzenlenmesinden ve tür değiştirme sözleşmesi ile raporun denetlenmesinden vazgeçebileceğine ilişkin hükme yer verilmiştir.

Tescil

MADDE 130 - Madde ile, Kanunun 185 ve 189 uncu maddeleri doğrultusunda tür değiştirmeye ilişkin olarak hangi olguların tescil edileceği hususu düzenlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ticari İşletmenin Devri

Ticari işletmenin devri

MADDE 131 - Kanununun 11 inci maddesi doğrultusunda ticari işletmenin devri işlemlerinin tescilinde ilişkin usul ve esaslar ile hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ticari İşletme İle İlgili Birleşme Ve Tür Değişirme

Başvuru ve Belgeler

MADDE 132 - Kanununun 194 uncu maddesi doğrultusunda bir ticari işletmenin bir ticaret şirketi ile birleşmesine, bir ticari işletmenin bir ticaret şirketine ve bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüşmesine ilişkin usul ve esaslar ile tescil başvurusunda müdürlüğe verilecek belgeler düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 133 - Ticari işletmelerle ilgili birleşme ve tür değişikliği işlemlerinin tescilinde, devralan ticaret şirketinin türüne göre bu tüzüğün birleşme işleminin tescili ile ilgili 126 ncı ve tür değişikirme işleminin tescili ile ilgili 130 uncu madde hükümlerinin kıyas yoluyla uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

YEDİNCİ KISIM

İflas Ve Konkordato

BİRİNCİ BÖLÜM

İflâs, Konkordato Mühleti Verilmesi Ve Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato Sözleşmesi

İflâsın Bildirilmesi

MADDE 134 - İcra ve İflas Kanununun 166 maddesi dikkate alınarak düzenlenmiş olup, bir işletme için alınan iflas kararı sonrasında iflas dairesi tarafından hangi olguların müdürlüğe bildirileceği ve bildirim üzere yapılacak tescil işlemi düzenlenmiştir.

İflasın tescili

MADDE 135 - Tüzüğün bu maddesinde, iflâsın açılması, ertelenmesi, kaldırılması, iflâs masasında hiç bir malın bulunmaması sebebiyle tasfiyenin tatil edilmesi ve İflâs işlemlerine yeniden başlanması hallerinde, tescil edilecek olgular belirlenmiş ve işletme veya ticaret şirketlerinin iflası nedeniyle hangi hallerde sicil kayıtlarının resen silineceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Konkordato mühleti verilmesi

MADDE 136 - İcra ve İflas Kanunu hükümleri dikkate alınarak, konkordato mühleti verilmesi halinde Mahkeme tarafından mdrlge yapılacak bildirim ile bildirim üzerine tescil edilecek olgulara ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Malvarlığının terki suretiyle konkordato

MADDE 137 - İcra ve İflas Kanunu hükümleri dikkate alınarak, malvarlığının terki suretiyle konkordato halinde Mahkeme tarafından mdrlge yapılacak bildirim içeriği ile bildirim üzerine tescil edilecek olgulara ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 138 - 2/2/1957 tarihli ve 4/8604 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen ve 08/02/1957 tarihli ve 9530 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ‘‘Ticaret Sicili Tzg’’ nn yürürlükten kaldırıldığı ifade edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- MERSİS uygulamaya girene kadar geçecek sürede kayıtlar hali hazırdaki defterlerde tutulacağından nasıl tutulacağı hususunda bir boşluğun oluşmasının önüne geçmek amacıyla defterlerin bu Tüzükle yürürlükten kaldırılan Tzgn ngrdğ ĥekilde tutulacağı düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2- Bilindiği üzere, 6762 sayılı Kanuna göre; ticaret sicili işlemlerini yürüten birimler ticaret sicili memurlukları olarak adlandırılmış ve bu ĥekilde teşkilatlanmıştır. Ancak; Yeni Kanun söz konusu işlemlerin mevcut sicil memurları yerine daha kurumsal bir yapıda faaliyet göstermek üzere kurulacak olan müdürlükler nezdinde yürütüleceğini öngörmüştür. Dolayısıyla, yeni müdürlükler kuruluncaya kadar herhangi bir boşluğa sebebiyet vermemek adına mevcut sicil memurluklarının müdürlük adı altında faaliyet gösterecekleri düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3- Geçici madde 2’nin gerekçeleri doğrultusunda yeni müdürlükler kuruluncaya kadar herhangi bir boşluğa sebebiyet vermemek adına, mevcut sicil memuru ve yardımcılarının, müdür ve müdür yardımcısı unvanı altında görevlerini yürütecekleri düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4- Müdürlükler kurulduktan sonra hizmetlerin yürütülmesinde herhangi bir aksamaya sebebiyet vermemek amacıyla düzenlenmiştir. Düzenlemede mevcut sicil memur ve yardımcılarının bilgi birikim ve tecbelerinden istifade etme hususu dikkate alınarak mevcut memur ve memur yardımcılarının başka bir işleme gerek olmaksızın müdür veya müdür yardımcısı olarak atanmış sayılacakları öngörülmüştür.

Yürürlük

MADDE 139 - Kanununun 26 ncı maddesine istinaden hazırlanmış olan bu Tzgn ngrlen tarihte yrrlge gireceği hüküm belirtilmiştir.

Yürütme

MADDE 140 - Tüzük hükümlerinin Bakanlar Kurulunca yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.